Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliricului, cel mai tânăr arhiereu

(15 decembrie)

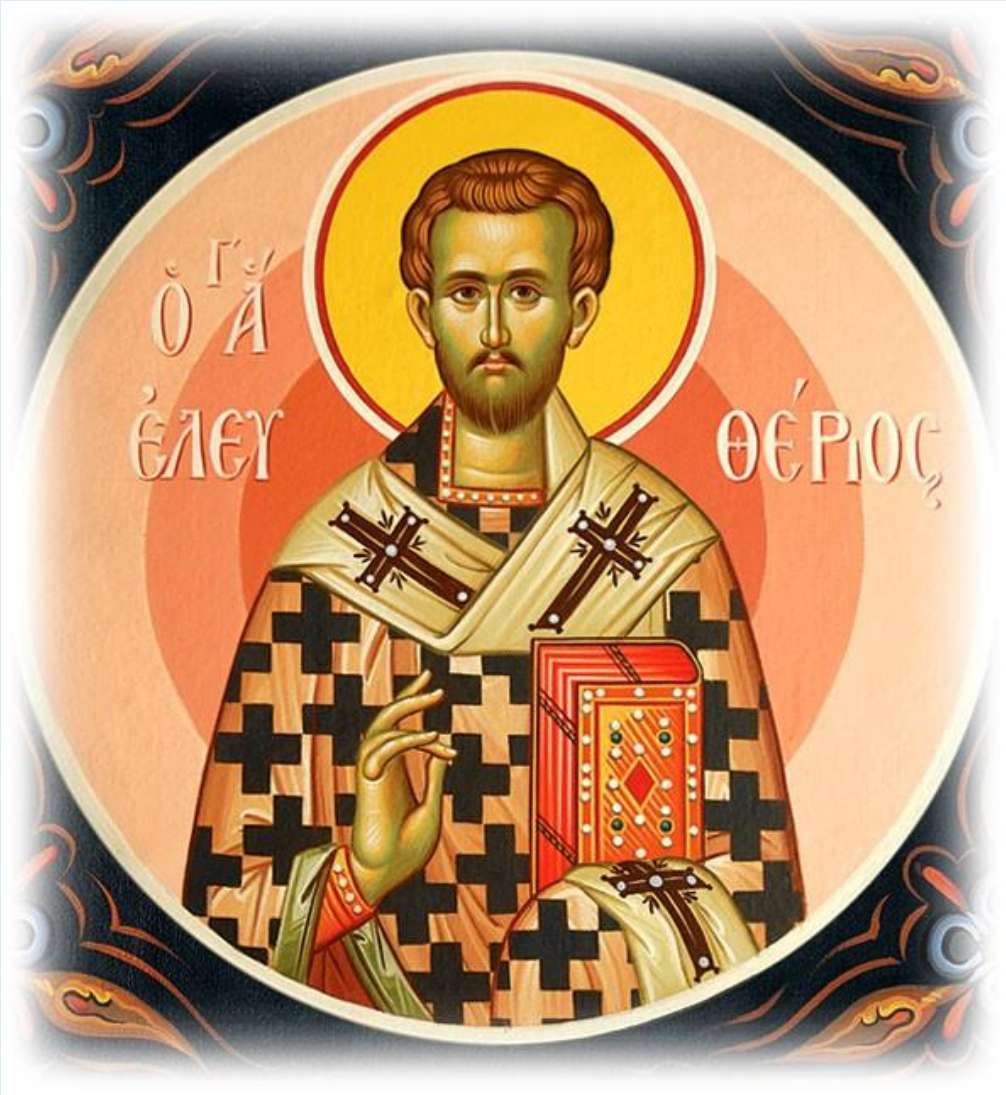

Sfântul Elefterie a fost fiul unor foarte nobili părinţi, din stirpea imperială a Romei. Acolo tatăl lui a fost proconsul imperial. Maica lui s-a învrednicit de mai mare cinste şi slavă pentru credinţa în Hristos, învăţată fiind de Sfântul apostol Pavel, care a botezat-o şi numele ei era Antia. Dânsa, născând pe acest sfânt, i-a pus numele de Elefterie (a cărui nume înseamnă "Libertate") şi l-a crescut bine întru bună credinţă. Rămânând văduvă de foarte tânără, ea a încredinţat creşterea şi educaţia singurului ei fiu lui Anichit, episcopul Romei. Văzând marile daruri ale lui Dumnezeu care luminează sufletul copilului Elefterie, episcopul l-a hirotonit diacon la

vârsta de cincisprezece ani, preot la vârsta de optsprezece ani, şi episcop la vârsta de douăzeci de ani.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 3
În această lună (decembrie), ziua a cincisprezecea - Sfântul sfinţit mucenic Elefterie (Minei) 6
Canon de rugăciune către Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei 23
Acatistul Sfântului ierarh Elefterie 31
Imnografie 42
Rugăciune către Sfântul sfinţit mucenic Elefterie 43
Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfântului mucenic Elefterie, episcopul Iliricului, şi a maicii lui, Antia 46
Sfântul Elefterie şi mama sa, Antia - drumul spre sfinţenie 54
Sinaxar - Pomenirea Sfântului mucenic Elefterie 56
Sinaxar - Sfântul Elefterie, episcop al Illiricului 59
Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei; Sfânta muceniţă Antia 63
Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei şi mama sa, Sfânta muceniţă Antia 65
Proloage - Pătimirea Sfântului, sfinţitului mucenic Elefterie 67
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului sfinţit mucenic Elefterie 73
Sfântul sfinţit mucenic Elefterie şi Antia, mama sa 76
Sfântul ierarh Elefterie - Sfintele moaşte 84
Sfântul Elefterie: “Eu mă lipesc de Domnul meu şi sunt unit pururea cu El” 93
Preot prof. univ. dr. Nicu Moldoveanu - Liber întru Hristos prin propria jertfă 95
Pr. Adrian Agachi - Sfântul Elefterie, episcopul roman care a îmblânzit leii 99
Adela Stăncescu - Sfântul Elefterie, model de tărie în credinţă 103
Maria Burlă - Sfintele moaşte de la Mănăstirea Pângăraţi 106
Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Iviron 109
Biserica Sfântul Elefterie - Nou, Bucureşti 111
(Foto) Biserica „Sfântul Elefterie-vechi” din București 148
Icoane 165

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

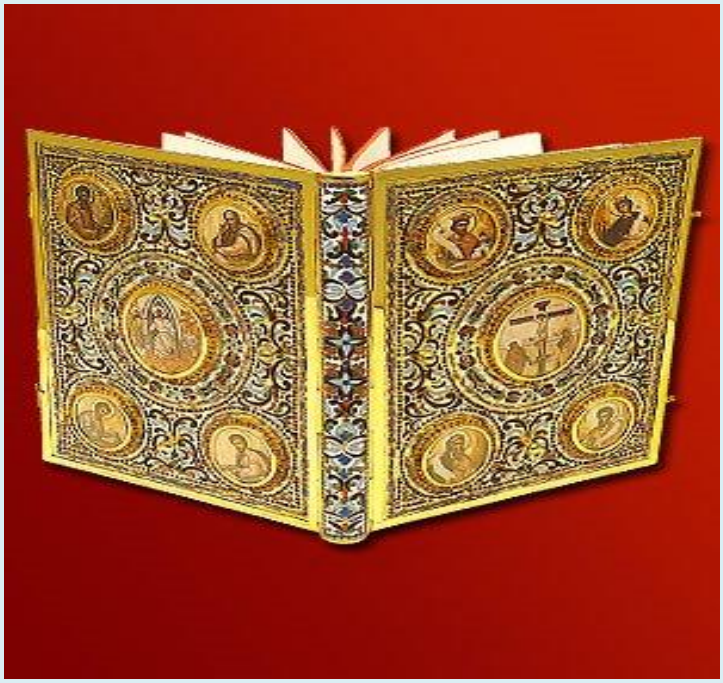

Ev. Luca 12, 32-40

Zis-a Domnul:
32. Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl vostru a binevoit să vă dea vouă împărăţia.
33.Vindeţi averile voastre şi daţi milostenie; faceţi-vă pungi care nu se învechesc, comoară neîmpuţinată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu o strică.
34. Căci unde este comoara voastră, acolo este inima voastră.
35. Să fie mijloacele voastre încinse şi făcliile voastre aprinse.
36. Şi voi fiţi asemenea oamenilor care aşteaptă pe stăpânul lor când se întoarce de la nuntă, ca, venind şi bătând, îndată să-i deschidă.
37. Fericite sunt slugile acelea pe care, venind, stăpânul le va afla priveghind. Adevărat zic vouă că se va încinge şi le va pune la masă şi apropiindu-se le va sluji.
38. Fie că va veni la straja a doua, fie că va veni la straja a treia şi le va găsi aşa, fericite sunt acelea.
39. Iar aceasta să ştiţi că, de ar şti stăpânul casei în care ceas vine furul, ar veghea şi n-ar lăsa să i se spargă casa.
40. Deci şi voi fiţi gata, că în ceasul în care nu gândiţi Fiul Omului va veni.

Apostol

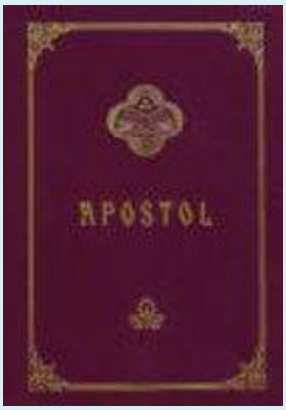

Epistola către Timotei a Sfântului apostol Pavel

II Timotei 1, 8-18

8. Deci, nu te ruşina de a mărturisi pe Domnul nostru, nici de mine, cel pus în lanţuri pentru El, ci pătimeşte împreună cu mine pentru Evanghelie după puterea de la Dumnezeu.

9. El ne-a mântuit şi ne-a chemat cu chemare sfântă, nu după faptele noastre, ci după a Sa hotărâre şi după harul ce ne-a fost dat în Hristos Iisus, mai înainte de începutul veacurilor,
10. Iar acum s-a dat pe faţă prin arătarea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Cel ce a nimicit moartea şi a adus la lumină viaţa şi nemurirea, prin Evanghelie.
11.Spre aceasta am fost pus eu propovăduitor şi apostol şi învăţător al neamurilor.
12. Din această pricină şi sufăr toate acestea, dar nu mă ruşinez, că ştiu în cine am crezut şi sunt încredinţat că puternic este să păzească comoara ce mi-a încredinţat, până în ziua aceea.
13. Ţine dreptarul cuvintelor sănătoase pe care le-ai auzit de la mine, cu credinţa şi cu iubirea ce este în Hristos Iisus.
14. Comoara cea bună ce ţi s-a încredinţat, păzeşte-o cu ajutorul Sfântului Duh, Care sălăşluieşte întru noi.
15. Tu ştii că toţi cei din Asia s-au lepădat de mine, între care Fighel şi Ermoghen.
16. Domnul să aibă milă de casa lui Onisifor, căci de multe ori m-a însufleţit şi de lanţurile mele nu s-a ruşinat,
17. Ci venind în Roma, cu multă osârdie m-a căutat şi m-a găsit.
18. Să-i dea Domnul ca, în ziua aceea, el să afle milă de la Domnul. Şi cât de mult mi-a slujit el în Efes, tu ştii prea bine.

În această lună (decembrie), ziua a cincisprezecea - Sfântul sfinţit mucenic Elefterie (Minei)

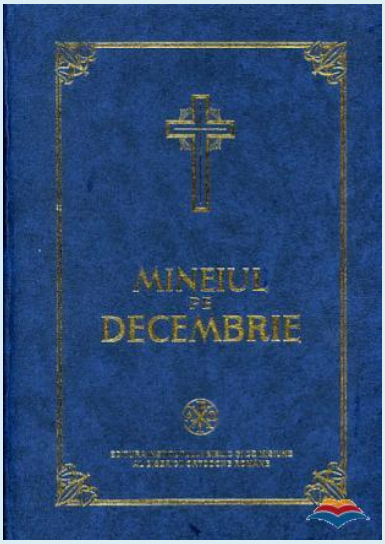

La Vecernie

La Doamne, strigat-am..., se pun **stihirile** pe 6, glasul al 4-lea:

Podobie: Dat-ai semn celor ce..

Vas prea sfinţit te-ai făcut Dumnezeiescului Duh, curăţindu-ţi sufletul de patimi, prea sfinţite; pentru aceasta ai luat dumnezeiasca sfântă ungere, făcându-te arhiereu, şi povăţuitor poporului celui de Dumnezeu înţelepţit, ca un mucenic nebiruit al Celui ce pentru noi a răbdat patimi, şi a izvorât nepătimire, pătimitorule Elefterie.

N-ai băgat seamă de trup când se chinuia cu bătăi şi se apropia de foc; că ţi-ai pironit mintea cu neasemănată dorire către podoaba cea prea frumoasă, a Doritului celui dumnezeiesc, cu a căruia dulce dorire te-ai rănit, lauda mucenicilor, frumuseţea arhiereilor, împreună vorbitorule cu îngerii; mucenice Elefterie, rugătorule pentru sufletele noastre.

Văzându-te ceea ce te-a născut, că bine ai săvârşit nevoinţa, dorind să-şi săvârşească şi ea călătoria asemenea, îmbrăţişându-te în mijlocul priveliştei, s-a junghiat ca o junice. Cu care împreună ne rugăm ţie, roagă-te pentru noi Mântuitorului şi Domnului, prea fericite Elefterie.

Alte **Stihiri** ale cuviosului Pavel din Latro, glasul al 2-lea:

Podobie: Când de pe lemn, mort Te-ai pogorât, cel din Arimateea pe Tine, viaţa tuturor, cu smirnă şi cu giulgiu Te-a înfăşurat, Hristoase şi cu dragoste s-a îndemnat a săruta, cu inima şi cu buzele, trupul Tău cel nestricat. Însă fiind cuprins de frică, se bucura strigând către Tine: Slavă smereniei Tale, iubitorule de oameni!

Pavele podoaba călugărilor, creşterea cea frumoasă a pustiei, lauda cuvioşilor, cinstea Latriei, întărirea credincioşilor, pe cei ce săvârşesc cu dragoste prea cinstită pomenirea ta, şi sărută sicriul moaştelor tale, păzeşte-i de toată înconjurarea şi de osânda focului, cu rugăciunile tale cele către Dumnezeu.

Locaş Treimii însuţi pe tine te-ai făcut, părinte de Dumnezeu fericite. Biserică întru numele acesteia ai ridicat, şi în pustiile cele neumblate ale Latriei întrând, te-ai sălăşluit ca Moise în muntele Sinai; unde luând dumnezeiasca lege, înveţi mulţimea celor ce sihăstresc, adevărul, prea minunate.

Având îndrăzneală către Domnul, roagă-te prea cuvioase, ca turma care o ai întemeiat cu multe sudori, să se păzească de ispitele vrăjmaşului, de năpădirea duşmanilor, de foc şi de sabie, şi de toate meşteşugurile celui viclean. Că pe tine sprijinitor şi apărător te avem, şi pe tine nădejde după Dumnezeu te-am câştigat, fericite.

Slavă..., glasul al 6-lea

Văzându-te pe tine Elefterie frumuseţea arhiereilor, şi slava purtătorilor de nevoinţă, adevărurile dogmelor, şi apărător Bisericii, adunându-ne, după datorie, te lăudăm pe tine, zicând: Bucură-te, păstorul uscatului, neapus luminătorule şi putere şi întărire. Bucură-te, că pe Hristos ai iubit şi îngrozirile tiranilor, ca pe nişte jucării le-ai scuipat. Bucură-te, că nu ţi-ai cruţat trupul, zdrobindu-se prin feluri de munci, ca şi cum ar fi fost străin. Pentru aceasta strigăm ţie, prea fericite: Ca cel ce ai îndrăzneală către Hristos Dumnezeu, neîncetat apără pe cei ce cu credinţă săvârşesc, cinstită şi prea slăvită pomenirea ta.

Şi acum..., a Născătoarei

Pizmuind vicleanul cel potrivnic turmei tale, prea curată, pururea se luptă, vrând să o facă luişi mâncare. Ci tu de Dumnezeu Născătoare, apără-ne pe noi de vătămarea lui.

A Crucii, a Născătoarei

Privindu-te, Preacurata pironit pe lemn, strigă: O, Fiul meu şi Dumnezeule, ce este aceasta a ta prea mărită şi străină auzire, care o suferi pentru mare mila ta.

Stihoavna din Octoih. Sau acestea, glasul 1.

Podobie: Ceea ce eşti bucuria cetelor cereşti şi pe pământ oamenilor tare folositoare, prea curată Fecioară miluieşte-ne pe noi cei ce scăpăm la tine. Că nădejdile noastre, după Dumnezeu, întru tine le-am pus, Născătoare de Dumnezeu.

Făcându-te părinte apărător Bisericii, ca o odraslă adevărată a Evantiei celei de Dumnezeu cuvântătoare, şi ca un tainic prea adevărat al apostolilor, întorci către Dumnezeu popoare, care mai-nainte nebuneşte dau cinste demonilor ca lui Dumnezeu.

Stih: Preoţii Tăi Doamne se vor îmbrăca întru dreptate, şi cuvioşii Tăi cu bucurie se vor bucura.

Fiindu-ţi milă părinte de femeile cele ce vreau a naşte, le-ai dat învoire a veni la locaşul tău; bună înotare iarăşi ai dat altora care cu fierbinţeală o cereau, şi bolnavilor dai sănătate, strălucind cu minunile.

Stih: Dreptul ca finicul va înflori, şi ca cedrul cel din Liban se va înmulţi.

Nevoinţele muceniciei cu tărie le-ai suferit, neîngrozindu-te de asprele munci ale lui Adrian, cu totul fiind aprins de dorinţa Ziditorului, Elefterie prea înţelepte; şi pe aceea ce te-a născut, împreună nevoitoare luându-o, te-ai suit sus, bucurându-te.

Slavă..., glasul al 8-lea

Podoaba Arhieriei tale cuvioase părinte, o ai roşit cu curgerile sângiurilor tale; iar în mijlocul priveliştei, care o ai săvârşit cu bărbăţie, văzându-te pe tine ceea ce te-a născut şi te-a crescut, căzând, săruta pe dulcele ei fiu. Pentru aceasta şi tăindu-se de sabie, a intrat în cămările cereşti împreună cu tine. O, fericită maică! O, sfinţiţi sâni pe care i-ai supt fericite Elefterie, şi ai cunoscut pe Ziditorul firii. Roagă-te dar împreună cu maica ta, să se mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a Născătoarei

Stăpână primeşte rugăciunile robilor tăi, şi ne mântuieşte pe roi, de toată nevoia şi necazul.

A Crucii, a Născătoarei

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, cel ce dă lumii prin tine mare milă.

Răstignirea Ta o Stăpâne, care pentru noi oamenii cu îndelungă răbdare ai suferit, Fecioara văzându-o, cu plângere striga Ţie: Fiul meu cum Te-au răstignit pe Cruce, şi Te-au omorât fiii evreilor ? Ci scoală-Te, ca să câştige slavă cei ce cu credinţă se închină cinstitelor Tale patimi, Cuvinte.

Troparul, glasul al 4-lea: Şi părtaş obiceiurilor şi următor scaunelor apostolilor fiind, lucrare ai aflat, de Dumnezeu insuflate, spre suirea privirii la cele înalte. Pentru aceasta, cuvântul adevărului drept învăţând şi cu credinţă răbdând până la sânge, sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Slavă..., al cuviosului, asemenea

Ca cel împreună locuitor cu cei fără de trup, şi tuturor cuvioşilor părtaş, prea lăudate Pavele, pe tine te cântăm, şi ne rugăm ţie: Roagă-te totdeauna pentru noi, ca să aflăm milă.

Şi acum..., al Născătoarei

La Utrenie

Canoanele din Octoih unul cu Irmosul pe 6, şi ale sfinţilor două pe 8.

Canonul Sfântului Elefterie

facere a lui Iosif

Cântarea 1-a, glasul 1

Irmos: Cântare de biruinţă să cântăm toţi lui Dumnezeu, celui ce a făcut minunate minuni, cu braţ înalt, şi a mântuit pe Israil, ca S-a prea slăvit.

Fiind robit de negurile patimilor, mântuieşte-mă acum pe mine, cu rugăciunile tale cele luminoase, mucenice Elefterie, ca să te laud cu cântări dumnezeieşti, ca pe un rob al lui Hristos.

Strălucit-ai prea sfinţite cu dumnezeieştile prea curatele lumini ale muceniciei, vopsindu-ţi cu sângele sfinţita ta podoabă, şi te-ai făcut cu chip luminos prin Duhul.

Lipindu-te de Dumnezeu cu chip prea curat din tinereţe, ţi-ai depărtat sufletul de cugetul trupesc, şi te-ai îmbogăţit cu dar îndestulat al minunilor.

A Născătoarei

Ca un scaun în chip de foc porţi pe Ziditorul, ca o cămară însufleţită şi ca un palat de veselie încapi pe Împăratul, făcându-Se ceea ce suntem noi, fără schimbare şi stricăciune.

Cântarea a 3-a

Irmos: Să se întărească inima mea întru voia Ta, Hristoase Dumnezeule, care peste ape ai întărit Cerul al doilea şi ai întemeiat pământul peste ape Atotputernice.

Voind a pătimi pentru Hristos, rabzi răni pe trup, veselindu-te, înţelepte, întru dureri şi întru nevoi. Pentru aceasta acum ai dobândit viaţa cea fără durere.

Cu dragostea cea fierbinte a Făcătorului întărindu-te pătimitorule, de Dumnezeu înţelepţite, te arunci pe sine-ţi în lucrul cel meşteşugit cu foc, răcorindu-te cu focul Duhului, Elefterie.

Arătându-te între preoţi prea sfinţit, şi între mucenici, mucenic prea tare, ai luat cunună îndoită, fericite, văzând totdeauna faţa lui Dumnezeu.

A Născătoarei

Toiag de putere ai odrăslit pe Hristos, întru care ne întărim, că pe tine te-a însemnat odinioară toiagul lui Aaron, care a odrăslit, pământule nelucrat, prea curată porumbiţă, pururea Fecioară.

Sedealna mucenicului, glas 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Avându-ţi gândul slobod de patimi, te-ai făcut slugă prea aleasă lui Dumnezeu, şi ai scăpat din rătăcire pe cei ce bine te-au ascultat pe tine, şi pătimind ca un preot şi ca un mucenic Elefterie, ai luat cununa îndoită, rugându-te să ne mântuim noi.

Slavă...,Şi acum..., a Născătoarei.

Întru ispite de multe feluri, ale vrăjmaşilor celor văzuţi şi nevăzuţi, am căzut, şi de furtuna păcatelor mele celor fără de număr fiind ţinut prea curată, ca şi către o caldă folositoare, acoperământ şi liman al meu, alerg la bunătatea ta. Pentru aceasta prea curată, roagă pe Cel ce S-a întrupat fără sămânţă dintru tine, pentru toţi robii tăi, cei ce te lăudăm neîncetat, de Dumnezeu Născătoare prea curată; mijlocind pururea, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce cântăm cu adevărat mărirea ta.

A Crucii, a Născătoarei

Fecioară şi Maică, dacă ai văzut ridicat pe Cruce pe Cel întrupat din tine, în mijlocul a doi tâlhari, plângând ai strigat: Vai mie prea dulce Fiule! Cum Te-ai răstignit de bunăvoie, Cel ce ridici păcatele lumii ca un Milostiv, vrând ca un Dumnezeu, cântări omeneşti de laudă să-Ți aducem Ție.

Cântarea a 4-a

Irmos: Cu duhul văzând mai-nainte proorocule Avvacume întruparea Cuvântului, ai binevestit, strigând: Când se vor apropia anii Te vei cunoaşte, când va veni vremea Te vei arăta; slavă puterii Tale, Doamne.

Nici căscările leilor, nici para focului, nici cumplita certare, n-au slăbit buna întărire a răbdării tale, sfinţite tăinuitorule; ci ca un diamant te desfătai întru chinuri, înfierbântându-te de dumnezeiască râvnă.

Umplându-ţi-se gura de ape curgătoare de viaţă, ai izbucnit râuri de învăţături dumnezeieşti, sfinţite mucenice, care înecau bârfelile celor fărădelege, şi adăpau inimile celor ce au cunoscut pe Hristos Dumnezeu.

Tare mărindu-te Ziditorul tău, pentru care ai voit a pătimi pătimitorule, ţi-a trimis o porumbiţă, ca să-ţi aducă hrană îngerească ţie, care te-ai făcut întocmai cu îngerii, prin suferinţele cele prea luminate ale nevoinţelor.

A Născătoarei

Spăimântatu-s-au oştile îngerilor, văzând că Cel nevăzut S-a arătat din tine cu chipul nostru, Fecioară Născătoare de Dumnezeu; pe care roagă-L să învrednicească mântuirii pe toţi, cei ce te măresc pe tine cu credinţă.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pacea Ta o dă nouă Fiule al lui Dumnezeu; că fără de Tine alt Dumnezeu nu cunoaştem, numele Tău numim. Că Dumnezeu al viilor şi al morţilor eşti.

Meşteşugindu-se prea vicleanul vrăjmaş să te înşele cu cuvinte viclene, mucenice, s-a surpat de înţelepciunea ta, născocitorul răutăţii, şi s-a făcut de râs.

Ridicându-te în căruţa dumnezeieştilor bunătăţi mărite, ai ajuns la înălţimea muceniciei şi ai surpat semeţia cea înaltă a viclenilor draci.

Dorind să vezi frumuseţea lui Iisus, cuvioase, înfrumuseţându-te pe tine cu frumuseţile muceniciei, te-ai mutat către Dânsul, încununându-te cu cunună luminată.

A Născătoarei

Minunează tot cugetul minunea ta Curată, că naşti pe Dumnezeu cu trup, şi pe Hrănitorul Îl hrăneşti cu lapte neştiind ispită de bărbat, precum El singur ştie.

Cântarea a 6-a

Irmos: Proorocului Iona urmând strig: Scoate viaţa mea din stricăciune Bunule, şi mă mântuieşte, Mântuitorul lumii, pe mine cel ce strig: Slavă Ţie!

Berbecele cel ales al ţarinii lui Hristos, păstorul cel cuvântător, cel cu petrecerea în chinuri, se măreşte, pentru că a slăvit pe Dumnezeu în mădularele sale.

Întărindu-te înţelepte cu privirile cele către Dumnezeu, ai slăbit tare pe vrăjmaşul cel cu multe măiestrii pururea pomenite, lauda mucenicilor, îndreptarea preoţiei.

Chinuri răbdând, către foc însuţi mergând, ai adormit pornirile fiarelor celor sălbatice, avându-ţi neadormită dragostea către Ziditorul.

A Născătoarei

Ceea ce te-ai făcut cort de sfinţenie Marie, sfinţeşte ticălosul meu suflet, care este spurcat cu dezmierdările, şi mă fă părtaş dumnezeieştii slave.

Condac, glasul al 2-lea:

Podobie: Pe propovăduitorii cei tari...

Ca pe o podoabă a preoţilor, cuvioase, şi îndemnare a purtătorilor de chinuri, toți te lăudăm şi te rugăm sfinţite mucenice Elefterie, scapă pe cei ce prăznuiesc cu dragoste pomenirea ta, din multe feluri de nevoi; rugându-te neîncetat pentru noi toţi.

Icos: Caută Milostive, Dătătorule de viaţă, ca cela ce însuţi eşti Iubitor de oameni şi îndurat Dumnezeu, spre întunecarea sufletului meu, şi cu dreapta Ta cea atotputernică Cuvinte, mă slobozeşte de ruşinea patimilor, ca să laud pe ierarhul Tău, Elefterie; că acesta din pântece s-a cunoscut de Tine cu adevărat, s-a sfinţit şi s-a făgăduit, ca Samuil de sfinţită maica sa, Ție, Ziditorului, rugându-se neîncetat pentru noi toţi.

Sinaxar

Întru această lună, în ziua a cincisprezecea, pătimirea Sfântului sfinţitului mucenic Elefterie.

Stih: Elefterie ca cel fireşte cu mintea nerobit
Săbiile văzând de înșelăciune nu s-a robit.
Pe Elefterie cel ce dumnezeiesc s-a aflat
În a cinsprezecea zi, sabia viaţa i-a luat.

Acesta a fost din Roma, foarte tânăr rămânând orfan de tată, având numai maică ce se chema Antia, care era învăţată credinţa în Hristos de Sfântul apostol Pavel. Deci s-a adus de dânsa Sfântul Elefterie la Anichit episcopul, de l-a dat să înveţe sfânta carte, şi s-a pus la rânduiala clericilor, iar la cinsprezece ani ai vârstei sale, s-a hirotonisit diacon; şi la optsprezece ani preot, şi ajungând la douăzeci, s-a hirotonit episcop Iliricului, făcând mai-nainte, pentru nespusele bunătăți, multe minuni.

Şi de vreme ce pe mulţi învăţa, şi-i întorcea la credinţa lui Hristos, trimise Adrian împăratul de-l aduse înaintea lui, şi mărturisind luminat pe Hristos Dumnezeu tuturor, porunci să-l culce pe un pat de aramă, şi să-i dea dedesubt foc. Apoi îl puse pe un grătar foarte ars, şi iarăşi într-o tigaie plină de untură şi seu, şi smoală foarte fierbinte; şi cu puterea şi darul lui Hristos, a fost păzit de toate nevătămat. Apoi au făcut un cuptor care avea de amândouă părţile ostii întru care întâi Coremon, care dăduse planul, a intrat luminându-se de Duhul Sfânt, şi pe Hristos Dumnezeu, a fi mărturisindu-l, şi ieşind nevătămat i s-a tăiat capul. Iar Sfântul Elefterie s-a băgat într-o tigaie, şi stingându-se focul, a ieşit sănătos. A fost apoi legat de un car cu cai sălbatici, şi slobozindu-se de înger, s-a dus într-un munte înalt, unde locuia cu fiarele sălbatice, care se îmblânzeau, povestindu-le el cuvinte dumnezeieşti. După aceea boteză pe slujitorii ce au fost trimişi ca să-l prindă, cu care au botezat şi pe alţii ce au crezut în Hristos, ca la vreo cinci sute. Deci aducându-se la împăratul, şi dându-l să-l mănânce fiarele, şi ferindu-se nevătămat, l-au ucis doi slujitori, ce au mers asupra lui cu porunca ighemonului, iar maica sa Antia îmbrăţişând mort pe sfântul, şi sărutându-l se ucise şi ea de sabie.

Tot în această zi, Sfânta Antia, maica Sfântului Elefterie, îmbrăţişând trupul cel mort al fiului ei, de sabie s-a săvârşit.

Stih: Podoabe de îngropare maica fiului hărăzește
Pe sineşi, fiindcă împreună de sabie se săvârşeşte.

Tot în această zi, Coremon eparhul, crezând în Hristos şi botezându-se, de sabie s-a săvârşit.

Stih: Coremon saţ de nevoință n-a luat,
Până ce grumazul de sabie i s-a tăiat.

Tot în această zi, cei doi muncitori, ce au crezut în Hristos, de sabie s-au săvârșit.

Stih: Alţi muncitori cu săbiile pe cei doi muncitori, au tăiat,
Care te-au cunoscut pe tine, Mântuitorule Dumnezeu adevărat.

Tot în această zi, prea cuviosul părintele nostru Pavel cel tânăr, care s-a nevoit în zilele lui Porfirogenet la muntele Latrului.

Stih: Deși nou cu viaţa Pavel s-a arătat
Ci însă întocmai cu cei dinainte părinţi s-a aflat.

Tot în această zi, chinuirea Sfintei mucenice Sosana.

Stih: Sosana ceea ce vechi şi cea nouă s-a aflat,
Acum de cursele mincinoşilor pârâţi n-a scăpat,

Aceasta era în anii împăratului Maximian, de loc din Palestina, fiică din părinte elin, iar din maică evreică; deci fugind de păgânătatea amândurora, a năzuit la credinţa lui Hristos şi a primit Sfântul Botez de la episcopul Silvan. Deci după ce au murit părinţi ei, a împărţit fericita, toată averea ei la săraci şi slobozindu-şi robii şi roabele, s-a îmbrăcat în haine bărbăteşti, apoi tunzându-şi capul s-a dus la o mânăstire de bărbaţi, ce se afla în cetatea Ierusalimului, şi s-a numit Ioan, care pentru multe bunătățile ei, s-a făcut arhimandrit mânăstirii aceleia.

Iar după ce a petrecut întregi douăzeci de ani, a căzut într-o cumplită năpastă, căci o pustniciţă intrând în mânăstire şi socotind că este bărbat o îndemna pe ea spre păcat, şi fiindcă cuvioasa n-a primit, a fost pârâtă de aceea ca şi cum ar fi silit-o, iar sfânta a primit cu mulţumire năpasta aceasta şi a cerut pocăinţă pentru vina ce i s-a fost pus, deci înştiinţându-se despre aceasta, episcopul Elevterupolei, s-a dus la mânăstire şi a dojenit pe ighemonul, pentru ce lasă să se facă în mânăstire nişte asemenea nerânduieli, iar ighemonul a socotit, să ia schima de la prihănitul Ioan.

Atuncea venind în nevoie fericita Sosana, a cerut două fecioare şi două femei servitoare, şi ducându-se îndeosebi, cu lucrul a încredinţat pe ele că este femeie. Deci făcându-se aceasta cunoscută episcopului, s-a spăimântat şi o a hirotonit pe ea diacon, şi de atunci multe minuni făcea fericita întru numele Domnului.

Deci fiindcă ighemonul Alexandru ducându-se la Elevterupoli a adus jertfă idolilor, pentru aceasta Sfânta Sosana s-a dus de sine la el, şi cu singură rugăciunea ei, a surpat idolii. Deci mergând de faţă la ighemonul, a mărturisit pe Hristos, pentru care i s-a tăiat sânii, şi fiindcă aceştia iarăşi s-au făcut întregi şi sănătoşi cu puterea lui Dumnezeu pentru aceasta văzând minunea gealaţii ce i-au tăiat, şi crezând în Hristos, li s-au tăiat capetele şi au luat cununile muceniciei, iar în gura fericitei Sosana, au turnat cu leica (pâlnia) plumb topit, care a ajuns înlăuntrul măruntaielor ei, s-a păzit însă cu darul lui Dumnezeu nevătămată. Apoi a fost bătută şi în foc fiind aruncată, acolo şi-a dat sufletul la Dumnezeu, şi aşa s-a dus către cel ce-l dorea, Mirele său Domnul.

Tot în această zi, Sfântul mucenic Elefterie Cubicullariul.

Stih: Elefterie slobozindu-se din lume.

A aflat slobozenia cea mai presus de lume.

Acest sfânt avea patria Constantinopol, strălucind adică cu buna credinţă, iar cu bogăţia şi slava, covârşind pe toţi din acea vreme, slăviţi boieri; căci de mic fiind crescut în palaturile împărăteşti, de acolo avea şi cele întâi cinuri. Însă fiind rănit de dragostea bunătăţilor celor nestricăcioase şi veşnice, pe toate cele pământeşti, întru nimic le-a socotit fericitul, şi a ales mai mult a fi aruncat, adică a avea cel mai de jos loc în sălaşele Domnului, decât a avea cel mai întâi loc în locaşurile păcătoşilor, precum zice dumnezeiescul David. Deci către Dumnezeu având întins ochiul sufletului său, se îndeletnicea pe toată ziua la laude şi la slavoslovii dumnezeieşti şi întrebuința toată fapta bună.

Ci stricătorul sufletelor noastre diavolul, n-a suferit să vadă bunătăţile acestea; deci a întrebuinţat organ pe sluga sfântului (căci după socotința unui înţelept, slugile sunt pururea vrăjmaşe stăpânilor lor), şi printr-însul s-a apropiat, la cel atunci rău credinciosul împărat, şi a pârât pe sfântul zicând: Stăpânul meu Elefterie, s-a botezat cu botezul creştinilor şi a zidit biserică şi cinsteşte adică pe cei răstignit, iar poruncile împărăteşti le urăşte şi se întoarce despre ele, şi având casă ascunsă sub pământ, aduce lui Hristos privegheri de toată noaptea, şi-şi ticăloşeşte trupul său cu posturi şi cu lacrimi.

Acestea povestindu-le sluga, s-a aprins împăratul de mânie, şi trimiţând a adus pe sfântul, care stând înaintea sa, l-a întrebat pe el cu cuvinte de râs şi de măgulire zicându-i: Cum ne-ai lăsat, o Elefterie, atâta vreme şi ai defăimat dragostea noastră cea prea mare către tine şi împărăteştile noastre palaturi?

Sfântul a răspuns, pentru că am o împărate, trupul ticăloşit de multe boli, pentru aceasta am voit ca să petrec în aer şi în loc curat, spre înnoirea sănătăţii mele.

Şi pentru ce singur tu, a zis împăratul, te desfătezi întru curatul aer şi loc; au nu vom câştiga şi noi bunătăţile acestea, întâlnindu-ne cu tine?

Iar sfântul la acestea nicicum n-a răspuns. Deci împăratul către seară trecând râul Sagaris, s-a dus la casa sfântului, căci acolo locuia, şi văzând o uşă ascunsă, prin aceea află o groapa alcătuită în chip de puţ, şi prin aceia pogorându-se, a aflat o biserică împodobită, şi deşi s-a îngreţoşat păgânul pentru aceea: Căci urâciune este păcătoşilor buna cinstire de Dumnezeu. N-a îngrozit însă pe sfântul, ci a început să-l măgulească, cu cuvinte îmbunătoare, vrând ca cu acestea să domoale gândul sfântului cel întărit, dar fiindcă cu toate acestea, se părea că bate văzduhul după Parimie, apucându-se să înduplece pe cel neînduplecat.

Pentru aceasta a poruncit să taie capul sfântului şi cinstitul său trup, să-l arunce la câini şi la păsări ca să-l mănânce.

Deci tăindu-i-se capul, şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, iar cinstitul său trup lepădat aflându-se, un cucernic şi iubitor de Dumnezeu creştin, împodobit cu vrednicia preoţiei l-a luat pe el, şi cu miruri miresmându-l, l-a îngropat la loc însemnat.

Tot în această zi, Sfântul Vach cel nou.

Stih: Pe Vach cel nou cine va să nu-l pună.
Al doilea între nevoitorii cei prin sabie.

Acest Sfânt Vach, ce trăgea din Palestina, fiind în anii lui Constantin şi a Irinei, pravoslavnicilor împăraţi, iar părinţii lui erau creştini din strămoşii lor. Deci tatăl sfântului acestuia avea femeie creştină prea râvnitoare, însă amăgindu-se de deşarta slava lumii, s-a lepădat vai de adevărată şi cea de la părinţi predata credinţa creştinească, şi s-a dus de sine la spurcata credinţă agarinească, după care în urmă, a născut şapte copii pe care-i creştea, după rău credincioasa înşelăciune a turcilor.

Deci fiindcă el a murit în păgânătate, au rămas fiii săi împreună cu maica lor din care al treilea fiu cu numele Dahac (care va să zică Ghelasie) s-a păzit pe sine şi nu s-a însurat, ci şi mai-nainte de a muri lepădatul de Hristos tatăl său, el cugeta să primească credinţă creştinească, iar după ce a murit acolo, atunci şi-a împlinit, dorinţa sa. Căci descoperind maica sa scopul său, o a aflat pe ea unită, şi mai ales îndemnându-l spre aceasta, căci era credincioasă.

Deci ieşind din patria sa, s-a dus la Ierusalim şi acolo povăţuit de un monah, s-a dus la lavra Sfântului Sava, unde primind Sfântul Botez în loc de Dahac s-a numit Vach, apoi rugându-se monahilor, a fost îmbrăcat în schima monahicească.

Deci vieţuind cu posturi şi cu înfrânări şi împodobindu-se pe sine cu celelalte bunătăţi, din porunca ighemonului a ieşit din mânăstire, căci se temea egumenul, să nu se vădească pricina la agareni, care stăpâneau atunci Ierusalimul. Deci de la întâmplare sau mai bine zicând după dumnezeiasca iconomie mergând Vach la Ierusalim află pe maica sa, şi-i arătă ei toate cele pentru el, adăugând şi aceasta că foarte se mâhneşte pentru fraţii săi, că se află întru rea credinţă. Iar acest cuvânt auzindu-l de la maica sa fraţii lui, s-au făcut şi aceia creştini.

Unul numai singur a rămas întru rătăcire, care s-a dus la agareni, şi a vândut pe fratele său acesta Vach, că s-a făcut creştin, iar agarenii înştiinţându-se despre aceasta, şi aflându-l l-au prins şi l-au adus pe el la Amiran a sfintei cetăţi. Iar Amiran l-a trimis pe el la cel mai însemnat lângă feldmareşal şi la judecători.

Deci înaintea acestora, Sfântul Vach a mărturisit pe Hristos, Dumnezeu adevărat, iar credința agarenilor o a defăimat ca deşartă şi mincinoasă, şi-şi bătea joc de ea. Pentru aceasta i s-a tăiat capul, şi aşa a luat neveştejită cununa muceniciei.

Tot în această zi, Sfântul părintele nostru Ioan Gură de Aur, s-a hirotonit patriarh Constantinopolului, întru care zi a început a se face de dânsul şi Praznicul Naşterii lui Hristos până la douăzeci şi cinci ale lunii, venind unii despre părţile apusului şi spunându-i, drept aceea s-a şi grăit de dânsul cuvânt de răspuns foarte frumos şi prea de folos.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluieşte-ne, şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: De tinerii Tăi cei din cuptor Mântuitorule, nu s-a atins, nici i-a supărat focul. Atuncea acei trei ca cu o gură cântau şi binecuvântau, grăind: Binecuvântat este Dumnezeul părinţilor noştri.

Mărească-se acum în trupul meu Hristos, strigai înţelepte, chinuindu-te, nu mă tem de înfierbântarea căldărilor, nu mă îngrozesc de moarte, nici de pornirile fiarelor, pentru viaţa ceea ce va să fie.

Numai frumuseţea lui Dumnezeu caut, numai slava lui doresc să o dobândesc; muncească-mă arzându-mi-se tot trupul, strigai slăvite, scăparea de aici caut, care mă face rob lui Hristos.

Uitându-te la viaţa cea statornică, fericite, cu adevărat lumii te-ai omorât, şi ca aurul înfierbântându-te, ai strălucit prin lămurirea chinurilor, păzindu-te în comorile locaşurilor cereşti.

A Născătoarei

Pe tine singură aflându-te foarte curată, Cuvântul lui Dumnezeu cel prea curat, ceea ce eşti fără prihană, S-a născut din pântecele tău, a curăţit pe credincioşi de spurcăciunea care ni se adăuga din neoprirea patimilor, Mireasă a lui Dumnezeu.

Cântarea a 8-a

Irmos: De care se înfricoşează îngerii şi toate oştile, ca de Făcătorul şi Domnul, lăudaţi-L preoţi, prea slăviţi-L tineri, bine-L cuvântaţi popoare, şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cu lumina pătimirii ai înflorit, ca un pom frumos, podoaba mucenicilor, şi acum te-ai arătat floare Raiului, trimiţând dumnezeiasca bună mirosire.

Maica ta amestecă sângele ei cu curgerile sângiurilor tale celui născut dintr-însa, cu cinste îmbrățișând moaştele tale, se săvârşeşte de sabie, şi viețuiește în veci.

Sicriul tău, înţelepte, revarsă ape de vindecări şi râuri de minuni, celor ce au trebuinţă; care spală întinăciunea patimilor celor pierzătoare de suflete; pentru aceasta te lăudăm mucenice ierarhe întru toţi vecii.

A Născătoarei

Ca ploaia S-a pogorât în pântecele tău, Hristos, şi cu adevărat a adăpat lumea, uscând Fecioară, pâraiele cele tulburi ale nebuniei idoleşti, înşuşi Făcătorul de bine.

Cântarea a 9-a

Irmos: Izvorul cel primitor de viață, şi pururea curgător, sfeşnicul darului cel de lumină purtător, Biserica cea însufleţită, cortul cel prea curat, care este mai desfătată decât cerurile, şi decât pământul, pe Născătoarea de Dumnezeu, credincioşii o mărim.

Făcându-te gură lui Dumnezeu, răpind din gura celui străin pe poporul cel cu cuget deşert, l-ai arătat moştean darului, şi tare pătimind, locuieşti împreună cu preoţii, şi cu pătimitorii, Elefterie.

Vasul de mir cel curat al Duhului, locaşul cel veselitor al bunătăţilor, mielul cel fără răutate, luminătorul cel neapus, temelia ierarhilor şi a mucenicilor, să se laude cu credinţă Elefterie.

Cu adevărat locuieşti în lumina cea neînserată, făcându-te lumină mai luminată decât soarele; pentru aceea pe cei ce săvârşesc astăzi pomenirea ta cea purtătoare

de lumină, scapă-i de negura patimilor, cu rugăciunile tale cele către Dumnezeu, Elefterie.

A Născătoarei

Păzeşte-ne pe noi robii Tăi, Doamne, care lăudăm naşterea Ta cea negrăită din Fecioară, scăpându-ne din supărări, de patimi şi de nevoi cu rugăciunile ei, ca un Iubitor de oameni şi Făcător de bine.

Luminânda

Podobie: Cel ce ai împodobit cerul cu stele, ca un Dumnezeu, şi prin îngerii Tăi tot pământul luminezi, Făcătorule a toate, mântuieşte pe cei ce Te laudă pe Tine.

Lui Hristos ai adus părinte turme de credincioşi ca un păstor, şi de tine viţelule apropiindu-se ca o junice ceea ce te-a născut, s-a omorât împreună cu tine; cu care acum te laud pe tine, Elefterie.

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei

Şi pe tine Preasfântă Fecioară, te pun înainte mijlocitoare către Cel născut din tine, ca să mă izbăvesc de tot iadul, şi de muncile cele veşnice, eu ticălosul.

La Laude

Stihirile pe 4, glasul al 6-lea:

Podobie: A treia zi ai înviat...

Luând de la Hristos Dumnezeu, darul cinstiţilor mucenici, arhiereule, calea Lui o ai săvârşit cu osârdie; pentru aceasta pe tine după vrednicie te lăudăm, Elefterie.

Minciuna prin cuvintele tale înfruntându-o, Elefterie, prin pătimire, ai omorât pe aflătorul minciunii; şi pe acela punându-l sub picioarele tale, ai ridicat împotriva lui semne de biruinţă.

Cu ploile sângiurilor tale, adapă-ne pe noi gânditor, arhiereule, cei ce te cinstim pe tine cu credinţă, şi săvârşim dumnezeiască pomenirea ta cu dragoste, şi lăudăm pe Dumnezeul nostru.

Slavă..., glasul al 6-lea

Preot prea sfinţit, prea legiuit ai fost până la sfârşitul tău, fericite Elefterie. Căci sfinţit săvârşind dumnezeieştile şi negrăitele Taine, sângele ţi-ai vărsat pentru Hristos Dumnezeu, şi jertfă bine primită pe sineţi te-ai adus. Pentru aceasta îndrăzneală având către Dânsul, cu dinadinsul roagă-te pentru cei ce cu credinţă şi cu dragoste săvârşim pomenirea ta cea pururea cinstită; şi ca cei ce o cinstesc pe ea, să se izbăvească de supărări, şi de tot felul de primejdii şi de întâmplări.

Şi acum..., a Născătoarei

Născătoare de Dumnezeu, tu eşti viţa cea adevărată, care ai odrăslit rodul vieţii; ţie ne rugăm: Roagă-te Stăpână cu Sfinţii apostoli, să miluiască sufletele noastre.

A Crucii, a Născătoarei

Preacurata, dacă Te-a văzut pe Tine pe cruce spânzurat striga: Ce taină străină este aceasta ce văd Fiul meu? Cum mori spânzurat cu trupul pe lemn, Dătătorule al vieţii?

Stihoavna din Octoih.

Slavă..., a Sfântului Elefterie, glasul al 2-lea

Ca unul ce eşti cu numele dumnezeieştii sloboziri părinte, te-ai învrednicit sfinţitei preoţii, şi bărbăteşte învăţând buna credinţă, ne-ai învăţat faptele cele cuvioase, pentru aceea săvârşind lupta ta cea mucenicească, din amândouă ai luat laudă Elefterie. Nu înceta rugându-te lui Hristos, să mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a Născătoarei

Ca un măslin foarte roditor, Te-a odrăslit Fecioara pe Tine, pe Rodul vieţii, ca să rodeşti lumii mare şi bogată milă.

A Crucii, a Născătoarei

Când te vedea Mieluşeaua pe Tine, Mielul ei pe Cruce împungându-Te cu suliţa, cu lacrimi amare îşi uda obrazul, şi suspinând zicea: Miru-mă de judecăţile Tale cele negrăite Stăpâne! Cum pătimeşti de la oameni fărădelege, patimi de ocară? Vrând să spargi zapisul lui Adam, şi să mântuieşti omenirea.

Şi cealaltă slujbă a Utreniei după rânduială şi Otpustul.

Canon de rugăciune către Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei

Troparul Sfântului sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei, glasul al 5-lea: Cu haină de preot fiind împodobit şi cu sângele curgând şiroaie, fericite, ai alergat la Stăpânul tău, Hristos, înţelepte Elefterie, nimicitorul satanei. Pentru aceasta nu înceta a te ruga pentru cei ce cu credinţă cinstesc fericitele tale nevoinţe.

Cântarea 1

Irmos: Cântare de biruinţă să cântăm toţi lui Dumnezeu, cel ce a făcut uimitoare minuni cu braţ înalt şi a mântuit pe Israel, că S-a prea slăvit.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Fiind eu robit de negurile patimilor, eliberează-mă acum cu luminoasele tale rugăciuni, Sfinte mucenice Elefterie, ca să te laud, cu cântări dumnezeieşti, ca pe un rob al lui Hristos.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucit-ai, prea sfinţite, cu prea curatele lumini ale nevoinţelor, vopsituţi-ai cu sânge sfinţitul tău veşmânt şi prin Duhul te-ai făcut asemenea luminii.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Lipindu-te de Dumnezeu cu prea curatul cuget, din tinereţe depărtatu-ţi-ai sufletul de gândul cel trupesc şi te-ai îmbogăţit din destul cu har de minuni.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ca un scaun în chipul focului porţi pe Ziditorul, ca o cămară însufleţită şi ca o cămară plină de desfătare încapi pe Împăratul, făcându-Se precum suntem noi, fără schimbare şi fără amestecare.

Cântarea a 3-a

Irmos: Să se întărească inima mea întru voia Ta Hristoase, Dumnezeule, care ai întărit cerul al doilea peste ape şi ai întemeiat pământul pe ape, Puternice.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Voind a pătimi pentru Hristos rabzi durerile trupului, înţelepte, veselindu-te întru chinuri şi în necazuri. Pentru aceasta acum ai primit Viaţa cea fără de dureri.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dragostea cea fierbinte a Făcătorului întărindu-te, pătimitorule, de Dumnezeu înţelepţite, singur te arunci în chinurile focului, răcorindu-te de focul Duhului, Sfinte Elefterie.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Arătându-te între preoţi prea sfinţit şi între mucenici mucenic prea tare, îndoită cunună ai luat, fericite, privind întotdeauna faţa lui Dumnezeu.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Toiag de putere, ai odrăslit pe Hristos, întru care ne întărim; că pe tine ţarină nelucrată, prea curată porumbiţă, pururea Fecioară, te-a închipuit odinioară toiagul lui Aaron, care a odrăslit.

Cântarea a 4-a

Irmos: Cu duhul văzând mai înainte, proorocule Avacum, Întruparea Cuvântului, ai bine vestit strigând: când se vor apropia anii Te vei cunoaşte; când va veni vremea Te vei arăta; Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nici gurile deschise ale leilor, nici para focului, nici cumplita întinsoare n-au înmuiat virtutea răbdării tale, sfinţite slujitor al Tainelor; ci, ca un diamant ai suferit cu bărbăţie chinurile, aprins de dumnezeiască râvnă.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Umplându-ţi-se gura cu ape curgătoare de viaţă, ai făcut să izbucnească râuri de învăţături dumnezeieşti, sfinţite mucenice, care au înecat bârfele celor fărădelege şi au adăpat inimile celor ce au cunoscut pe Hristos Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mult mărindu-te pe tine Ziditorul tău, pentru care ai voit a pătimi, nevoitorule, ţi-a trimis o porumbiţă să-ţi aducă hrană îngerească ţie, care te-ai făcut asemenea îngerilor, prin nevoinţele cele strălucite.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Spăimântatu-s-au Oştile îngerilor, văzând cum Cel Nevăzut S-a arătat din tine cu chip ca al nostru, Fecioară, Născătoare de Dumnezeu; pe Acela roagă-L să învrednicească de mântuire, pe cei ce te măresc pe tine cu credinţă.

Cântarea a 5-a

Irmos: Pacea Ta dă-ne-o nouă, Fiule al lui Dumnezeu; că afară de Tine alt dumnezeu nu cunoaştem; Numele Tău numim. Că Dumnezeu al celor vii şi al celor morţi eşti Tu.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Prea vicleanul vrăjmaş străduindu-se să te înşele cu vorbe viclene, mucenice, s-a făcut de râs născocitorul răutăţii şi s-a surpat de înţelepciunea ta.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În carul dumnezeieştilor fapte bune fiind ridicat, mărite, ai ajuns pe înălţimea muceniciei şi ai surpat trufia cea înaltă a viclenilor demoni.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dorind să vezi frumuseţea lui Iisus, cuvioase, te-ai înfrumuseţat pe tine însuţi cu frumuseţile muceniciei şi te-ai mutat la Dânsul, încununându-te cu cunună strălucitoare.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Minunea ta, Preacurată, uimeşte tot cugetul; că naşti pe Dumnezeu cu Trup şi pe Hrănitor Îl hrăneşti cu lapte, necunoscând ispitirea de bărbat.

Cântarea a 6-a

Irmos: Proorocului Iona urmând, strig către Tine: scoate din stricăciune viaţa mea, Bunule şi mă mântuieşte, Mântuitorul lumii, pe mine, cel ce strig: Slavă Ţie!

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Îndrumătorul cel ales al turmelor lui Hristos, păstorul cel cuvântător, cel cu petrecerea în chinuri, este mărit pentru că a slăvit pe Dumnezeu în mădularele sale.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întărindu-te, înţelepte, cu privirile tale ridicate către Dumnezeu, mult ai slăbit pe vrăjmaşul cel plin de meşteşugiri, pururea lăudate, fala mucenicilor, dreptarul preoţiei.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Prin chinuri într-armându-te şi în foc singur aruncându-te, ai adormit pornirile fiarelor celor sălbatice, având neadormită dragoste către Ziditorul.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ceea ce te-ai arătat Cort de sfinţenie, Marie, sfinţeşte ticălosul meu suflet cel spurcat cu dezmierdările şi mă fă părtaş dumnezeieştii Slave.

Condac, glasul al 2-lea:

Podobie: Pe propovăduitorii cei tari şi de Dumnezeu vestitori, căpetenia ucenicilor Tăi, Doamne, i-ai primit întru desfătarea bunătăţilor Tale şi în odihnă; că chinurile acelora şi moartea ai primit, mai vârtos decât roada, Unule, Cel ce ştii cele din inimă.

Ca pe o podoabă a preoţilor şi îndemn al purtătorilor de biruinţă, toţi te lăudăm, cuvioase şi te rugăm, sfinţite mucenice Elefterie: pe cei ce prăznuiesc sfântă pomenirea ta eliberează-i din multele feluri de nevoi, rugându-te neîncetat pentru noi toţi.

Cântarea a 7-a

Irmos: De tinerii Tăi cei din cuptor, Mântuitorule, focul nu s-a atins, nici nu i-a supărat. Şi atunci, cei trei ca şi cu o singură gură cântau şi binecuvântau, grăind: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mărit să fie acum în trupul meu Hristos, strigai înţelepte, chinuindu-te; pentru viaţa ce va să fie, nu mă tem de înfierbântarea căldurilor, nu mă îngrozesc de moarte, nici de năvălirile fiarelor.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Numai Frumuseţea lui Dumnezeu o caut, Slava Lui doresc s-o dobândesc; chinuiască-mă, arză-mi toate mădularele, strigai mărite, caut scăparea de aici, care mă face rob al lui Hristos.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Privind la viaţa cea de dincolo, fericite, pentru lume cu adevărat te-ai omorât şi cu încercarea prin chinuri ca nişte aur lămurit prin foc, pus la păstrare în comorile locaşurilor Cereşti, ai strălucit.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Numai pe tine, ceea ce eşti fără de prihană, aflându-te prea curată, Cuvântul cel prea curat al lui Dumnezeu, născându-Se din pântecele tău, curăţeşte pe credincioşi de întinăciunea pe care o avem din neorânduiala patimilor, Mireasă dumnezeiască.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Acela de care se înfricoşează îngerii şi toate Oştile, ca de Făcătorul şi Domnul, preoţi lăudaţi-L, tineri prea slăviţi-L, popoare binecuvântaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înflorit-aţi în nevoinţe ca nişte pomi înfloritori, împodobindu-vă cu chinurile, cei ce sunteţi frumuseţea mucenicilor şi acum v-aţi arătat flori din Rai, trimiţând bună mireasmă dumnezeiască, cu putere de la Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Maica ta amestecă sângele ei cu curgerile sângiurilor tale, cel născut dintr-însa; că îmbrăţişând cu sfinţenie trupul tău, cel acoperit de sânge, se săvârşeşte de sabie şi vieţuieşte în veci.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Sicriul tău, înţelepte, revarsă tuturor celor ce au trebuinţă ape de vindecări şi râuri de minuni, care spală întinăciunea patimilor celor pierzătoare de suflet; pentru aceasta te lăudăm, mucenice ierarhe.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ca o ploaie S-a pogorât Hristos în pântecele tău şi cu adevărat a udat lumea, uscând, Fecioară, râurile cele tulburi ale nebuniei idoleşti, Însuşi Făcătorul de bine.

Cântarea a 9-a

Irmos: Izvorul cel primitor de Viaţă şi pururea curgător, sfeşnicul darului celui de lumină purtător, Biserica cea însufleţită, cortul cel prea curat, ceea ce este mai desfătată decât cerurile şi decât tot pământul, pe Născătoarea de Dumnezeu, credincioşii să o mărim.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Gură a lui Dumnezeu ajungând, din gura celui vrăjmaş ai smuls pe poporul cel ce cugeta cele deşarte şi moştenitor al harului l-ai arătat; şi tare luptând, locuieşti împreună cu preoţii şi cu pătimitorii, Sfinte sfinţite mucenice Elefterie.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Vasul cel curat de mir al Duhului, locaşul cel plin de desfătare al faptelor bune, mielul cel fără de răutate, luminătorul cel neapus, temelia ierarhilor şi a mucenicilor, Sfântul Elefterie, să fie lăudat cu credinţă.

Stih: ***Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu adevărat locuieşti în Lumina cea neînserată, făcându-te lumină mai strălucitoare decât soarele. Pentru aceasta pe cei ce săvârşesc astăzi sfântă pomenirea ta cea purtătoare de lumină, izbăveşte-i de negura patimilor, cu rugăciunile tale cele către Dumnezeu, Sfinte sfinţite mucenice Elefterie.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Păzeşte-ne pe noi, robii Tăi, Doamne, care lăudăm Naşterea Ta cea de negrăit din Fecioară, izbăvindu-ne de ispite, de patimi şi de supărări, cu rugăciunile ei, ca un Făcător de bine şi Iubitor de oameni.

Sedelna, glasul 1. **Podobie:** Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Dobândind cuget liber de patimi, slugă prea aleasă lui Dumnezeu te-ai făcut şi ai eliberat din rătăcire pe cei ce bine te-au ascultat pe tine; şi nevoindu-te ca un preot şi ca un mucenic, mucenice Elefterie, ai câştigat îndoită cunună. Roagă-te să ne mântuim noi.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei

Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Marie prea cinstită, vasul Stăpânului, ridică-ne pe noi, cei căzuţi în adâncul cumplitei deznădejdi şi în greşeli şi întristări; că tu te-ai făcut mântuire păcătoşilor şi ajutor şi ocrotitoare puternică şi miluieşti pe robii tăi.

Sedelna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Văzând Mieluşeaua cea fără de prihană gol spânzurat pe Lemn pe Mieluşelul şi Păstorul, plângând striga, tânguindu-se ca o Maică: cum voi lăuda, Fiul meu, îngăduinţa Ta cea mai presus de grai şi Patima cea de bunăvoie, Preabunule Dumnezeule?

Acatistul Sfântului ierarh Elefterie

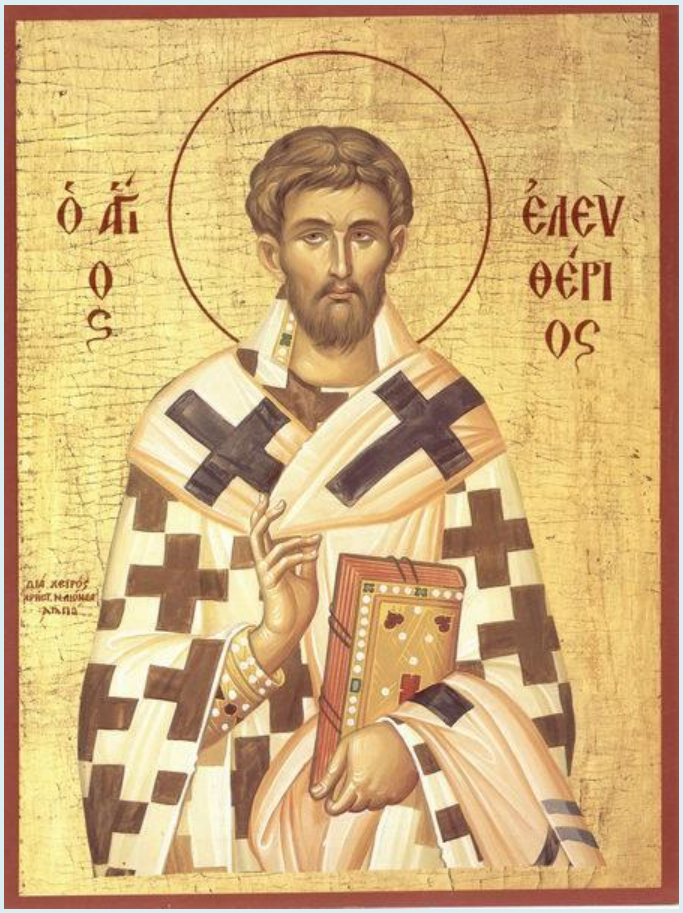

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Troparul Sfântului Elefterie: Şi părtaş obiceiurilor şi următor scaunelor apostolilor fiind, lucrare ai aflat - de Dumnezeu insuflate - spre suirea privirii la cele înalte. Pentru aceasta, cuvântul adevărului drept învăţând şi cu credinţa răbdând până la moarte, Sfinţite mucenice Elefterie, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre!

Condacele si Icoasele:

Condacul 1
Ca pe o podoabă a preoţilor şi îndemnător al purtătorilor de chinuri, toţi pe tine te cinstim şi te rugăm: Sfinte mucenice Elefterie, pe cei ce prăznuiesc cu dragoste pomenirea ta, din multe feluri de nevoi îi eliberează, rugându-te lui Dumnezeu neîncetat pentru noi toţi care-ţi cântăm: ***Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!***

Icosul 1
Văzându-te pe tine, Sfinte mucenice Elefterie, frumuseţea arhiereilor şi podoaba purtătorilor de nevoinţe, mare apărător al Bisericii lui Hristos şi al adevărurilor credinţei, ne-am adunat astăzi în Sfântă biserica ta, ca după cuviinţă să te lăudăm, zicând:
Bucură-te, păstorul neînfricat al turmei lui Hristos;

Bucură-te, luminător nespus al dreptei credinţe;
Bucură-te, putere şi întărire a creştinilor;
Bucură-te, cel insuflat de Duhul Sfânt;
Bucură-te, pierzător al celor fără de lege;
Bucură-te, cel ce pe mulţi i-ai adus la închinarea către Dumnezeu, cel în Treime slăvit;
Bucură-te, grai al dumnezeieştilor cuvinte;
Bucură-te, alăută cerească;
Bucură-te, bună mireasmă a creştinătăţii;
Bucură-te, dar dat nouă de către Dumnezeu;
Bucură-te, chip al preoţiei celei adevărate;
Bucură-te, apostol al dreptei credinţe;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 2

Auzit-am, Sfinte Elefterie, chinurile ce le-ai îndurat pentru mărturisirea lui Hristos în lume, şi mă minunez de tăria ce ai arătat-o întru ele. Dar cunoscând că ţi-a fost dat ţie de sus, se cuvine să-I cântăm lui Dumnezeu, împreună, cântare: ***Aliluia!***

Icosul 2

Auzind Adrian împăratul de minunile pe care tu le făceai, şi cum multe oi adunai în staulul lui Hristos, voind să te întoarcă de la dreapta credinţă, a poruncit să fii adus în faţa lui. Dar tu l-ai întâmpinat cu neînfricată tărie, mărturisind cum se cuvine pe Hristos cel nemuritor şi Stăpân a toate. El însă mâniindu-se foarte de purtarea ta, te-a dat pe tine pradă multor chinuri, pentru care îţi cântăm:
Bucură-te, cel ce ai fost întins pe un pat de aramă înroşit în foc;
Bucură-te, că apoi ai fost aşezat pe un grătar încins;
Bucură-te, cel ce într-un vas fierbinte ai fost aruncat;
Bucură-te, cel ce în chinurile tale într-una te rugai lui Hristos;
Bucură-te, cel ce în ele ai primit dar de nevătămare;
Bucură-te, cel ce din toate aceste nevoinţe teafăr ai ieşit;
Bucură-te, înfricoşată vedere a îngerilor;
Bucură-te, tare nevoitor în chinuri;
Bucură-te, trup sfinţit în chinurile muceniciei;
Bucură-te, că prin ele te-ai făcut plăcut lui Hristos, Mântuitorul tău şi al nostru al tuturor;
Bucură-te, rugător către Dumnezeu pentru turma Lui;
Bucură-te, al nostru neadormit păzitor;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 3

Lui Hristos I-ai adus, părinte turme de credincioşi, ca un păstor plin de zel. Iar Sfânta ta maică, văzând trupul tău sfinţit întru mucenicie, căzut la pământ, şi voind a-l săruta, de sabia călăului a fost ucisă. Acum cântarea fiului alături de cea a maicii sale se înalţă întru miros de bună mireasmă duhovnicească către tronul slavei, întru plăcută rostire: ***Aliluia!***

Icosul 3

Arhanghelii cu îngerii se minunează, părinte, de credinţa ta cea mare. Apostolii cu proorocii văd în tine şi în Sfânta ta maică - Antimea - pecetea apostoliei lor. Creştinii laolaltă spre tine îşi îndreaptă nădejdile lor glăsuind:

Bucură-te, cel ce încă de pe pământ ai fost înger în trup;
Bucură-te, cel ce acum locuieşti cu îngerii;
Bucură-te, cel ce de la maica ta ai supt învăţătura apostolilor;
Bucură-te, cel ce ai supus împărăţia demonilor;
Bucură-te, cel ce pus fiind într-un cazan cu fierbinte amestecătură, focul ai stins;
Bucură-te, cel ce legat fiind de un car şi tras de cai sălbatici, de îngeri ai fost slobozit;
Bucură-te, cel ce pe Coremon eparhul pentru Hristos l-ai câştigat;
Bucură-te, cel ce de Duhul Sfânt fiind purtat, în munţi te-ai sălăşluit, după ce de la chinuri nevătămat ai scăpat;
Bucură-te, cel ce pe fiarele sălbatice cu dumnezeieşti cuvinte la ascultare le-ai adus;
Bucură-te, cel ce faci minuni de tămăduiri;
Bucură-te, că prin rugăciunile tale din nevoi pe mulţi îi eliberezi;
Bucură-te, grabnic ajutător al celor scârbiţi;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 4

Eresul prin cuvintele tale înfruntându-l, Sfinte Elefterie, cu pătimirea ta pe urzitorul minciunii l-ai omorât şi cu puterea Celui de sus punându-l sub picioarele tale, ai ridicat împotriva lui pentru noi, cei ce cădem la a ta mijlocire, semne de biruinţă, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 4

Ca unul ce porţi numele dumnezeieştii eliberări, sfinte, bărbăteşte ai învăţat dreapta credinţă, fiind nouă pilduitor în toate, iar poveţile tale urmându-le, ne faci să dobândim ale tale binefaceri, pentru care îţi cântăm:

Bucură-te, că prin rugăciunile tale ne faci părtaşi harului dumnezeiesc;
Bucură-te, eliberarea noastră de eresurile cele viclene;

Bucură-te, slobozire de asuprirea demonilor;
Bucură-te, ridicare spre cele de sus;
Bucură-te, tămăduitor al rănilor trupeşti şi sufleteşti;
Bucură-te, izvorâtor de mirul învăţăturii;
Bucură-te, necurmată rugăciune către Dumnezeu;
Bucură-te, aducător de pace şi de linişte în căminurile cele bântuite de duhuri rele;
Bucură-te, căruţă încărcată de darurile duhovniceşti;
Bucură-te, mângâierea celor întristaţi;
Bucură-te, izbăvire a celor robiţi;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 5

Cu ploile darurilor tale adapă-ne pe noi cei ce te cinstim pe tine cu credinţă, Sfinte mucenice Elefterie, şi săvârşim pomenirea ta cu dragoste, doxologie aducând împreună cu tine lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 5

Cu adevărat locuieşti în lumina cea neînserată, făcându-te lumină mai strălucitoare decât soarele. Iar cei ce se apropie acum cu rugăciunea către tine, se simt ei înşişi luminaţi de strălucirile cele înalte şi întru evlavie prea luminată îţi cântăm unele ca acestea:
Bucură-te, trup mucenicit;
Bucură-te, locaş al Duhului Sfânt;
Bucură-te, smerenie prea înaltă;
Bucură-te, podoaba cerului;
Bucură-te, lauda Iliricului;
Bucură-te, trâmbiţa adevărului;
Bucură-te, izvor de sfinţenie;
Bucură-te, sabie a Duhului Sfânt;
Bucură-te, propovăduitor al Sfintei Treimi;
Bucură-te, că în toată viaţa numai frumuseţea lui Dumnezeu căutai;
Bucură-te, că nu te-a spăimântat fierbinţeala pornirii fiarelor sălbatice;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 6

Din lumina pătimirii tale ai înflorit ca un pom frumos, podoaba mucenicilor. Iar acum te arăţi nouă floare a Raiului, trimiţând pe pământ dumnezeiasca bună miro-sire, pe care noi o înălţăm Celui Preaînalt, cântând cu tine: ***Aliluia!***

Icosul 6

Făcându-te gură a lui Dumnezeu pentru a răpi din gura vrăjmaşului pe credincioşii cei cu cuget isteţ, i-ai arătat pe aceştia moştenitori ai darului Celui de sus. Iar ei întru izbăvirea lor cântare ca aceasta îţi aduc ţie:
Bucură-te, scuturător al lanţurilor "celui rău";
Bucură-te, surpător al eresurilor;
Bucură-te, libertate prea fericită;
Bucură-te, dătător al darului cel dumnezeiesc;
Bucură-te, îndrumător spre cele de sus;
Bucură-te, pierzător al demonilor;
Bucură-te, învăţător al înfrânării;
Bucură-te, vasul luminii;
Bucură-te, pârghie a izbăvirii;
Bucură-te, punte spre Ierusalimul ceresc;
Bucură-te, că altceva nu ştiu să grăiesc decât: Bucură-te!
Bucură-te, stea a vieţii celei duhovniceşti;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 7

Minune dumnezeiască te-ai arătat, fericite, celor ce aleargă la biserica ta, de Dumnezeu purtătorule; căci de multe feluri de întristări şi de asupriri i-ai scăpat pe cei ce - după Dumnezeu - spre tine au năzuit cu credinţă, rostind cu buze de tină: ***Aliluia!***

Icosul 7

Ca cel ce ai îndrăzneală către Hristos, Sfinte Elefterie, căci turma Lui o păzeşti de lupii văzuţi şi nevăzuţi, şi nu te întorci de către cei ce scapă sub acoperământul sfinţeniei tale, dă-mi mână de ajutor şi mie celui învăluit de păcate, spre a te cinsti cu acestea:
Bucură-te, Elefterie, prea lăudate;
Bucură-te, cârmuitorule prea bune;
Bucură-te, floarea cea aleasă a ogorului duhovnicesc;
Bucură-te, ierarhul Domnului;
Bucură-te, slujitor lui Dumnezeu cu Arhanghelii;
Bucură-te, că pe cei ce se roagă ţie îi bucuri cu cele de sus;
Bucură-te, faţă prea luminoasă a sfinţeniei;
Bucură-te, risipitor de furtuni;
Bucură-te, polată a darurilor cereşti;
Bucură-te, curăţitor al sufletelor pioase;
Bucură-te, doctorul sufletelor şi al trupurilor;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 8

Uitându-te la viaţa cea statornică, prea lăudate, cu adevărat te-ai răstignit lumii, şi ca aurul curăţit prin foc, aşa te-ai curăţit şi tu prin chinurile pătimirilor tale, pentru a rosti apoi întru desăvârşită sfinţenie lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 8

De împresurările demonilor izbăveşti pe oameni, sfinte, cu rugăciunile tale, şi de asuprirea cea amară îi scapi pe toţi cu alergarea ta către izvorul bucuriei, pentru a-i adăpa din belşug, ca întru mulţumită să-ţi cânte ţie:

Bucură-te, Elefterie;
Bucură-te, prea sfinţite;
Bucură-te, prea fericite;
Bucură-te, îndreptarea celor rătăciţi;
Bucură-te, izbăvitorul celor întristaţi;
Bucură-te, ruşinarea demonilor;
Bucură-te, că prin tine dobândim uşurarea;
Bucură-te, slujitor al harului;
Bucură-te, cel ce îneci duhurile viclene în marea cea de foc;
Bucură-te, că legi gura celor ce uneltesc rele;
Bucură-te, că dai putere celor osteniţi;
Bucură-te, că îmblânzeşti sfătuirea cea rea;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 9

Nu pricep de unde voi începe a-ţi aduce laudă, prea sfinte; ce cântare îţi voi cânta, sau cu ce cununi te voi încununa? Că de-mi voi aduce aminte de pătimirile tale, mă cutremur; iar de vorbirea cu fiarele sălbatice mă minunez. De aceea împreună să slăvim puterea Celui Preaînalt, cea vădită lumii prin tine, cu cântarea: ***Aliluia!***

Icosul 9

Cu sângele tău cel curs pentru dragostea lui Hristos spală şi întinăciunea păcatelor mele, şi cu mulţimea minunilor schimbă cugetele celor ce pândesc sufletul meu întru răutate, ca întru linişte şi deplină desfătare a slavei celei de sus să mă îndrept către tine zicând:

Bucură-te, cel ce alungi nelegiuirea;
Bucură-te, pământ roditor de dreptate;
Bucură-te, mărgăritarul Domnului;
Bucură-te, strajă împotriva relelor uneltiri;
Bucură-te, povăţuitor, de Dumnezeu înţelepţit, al poporului;
Bucură-te, rază de bucurie;

Bucură-te, lumină a Sfintei măriri;
Bucură-te, gând de întărire al celor scârbiţi;
Bucură-te, dar ceresc biruitor al săgeţilor vicleanului;
Bucură-te, mare apărător al celor ce cheamă numele tău într-ajutor;
Bucură-te, al săracilor miluitor;
Bucură-te, al văduvelor sprijinitor;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 10

Numele tău mai mult decât oricare dintre sfinţi s-a făcut nouă mângâiere, prea fericite Sfinte Elefterie, căci el însuşi ne vorbeşte de la sine de eliberarea noastră din nevoi; iar aflarea de bunătăţi întru pomenirea lui ne îndeamnă a cânta lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 10

Obosiţi de valurile cele rele ce vin asupra noastră şi neputându-ne lupta cu ele fără ajutorul tău, prea fericite, neavând pocăinţă deplină pentru păcatele noastre cele multe, cădem cu tine la milostivirea lui Dumnezeu şi te rugăm să ne izbăveşti de-a pururea cu rugăciunile tale către Domnul. Şi aşa întăriţi întru dragostea cea către Ziditorul nostru să lăudăm isprăvile tale, zicând:
Bucură-te, zid de scăpare;
Bucură-te, turn de ocrotire;
Bucură-te, pavăză prea tare;
Bucură-te, coiful mântuirii;
Bucură-te, ajutător neobosit;
Bucură-te, mucenice, prea folositorule;
Bucură-te, surpătorul mândriei celor potrivnici;
Bucură-te, suliţă a puterii Celui de sus;
Bucură-te, muntele de biruinţă a credinţei în Hristos;
Bucură-te, cetate păzitoare a dreptăţii dumnezeieşti;
Bucură-te, scară conducătoare spre cer a celor smeriţi;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 11

Tu eşti păstorul cel mare, sfinte, al turmei lui Hristos, pe care ducând-o la păşunea cea duhovnicească o adăpi din izvorul Raiului, ca întru desfătarea vederilor celor prea înalte să laude pe Dumnezeu, zicând: ***Aliluia!***

Icosul 11

Ca un luceafăr ai strălucit în ţinutul Iliricului, întunericul înşelăciunii gonind şi săvârşind pururea tămăduiri; prin tine Dumnezeu S-a prea mărit, pentru care auzi de la noi acum acestea:
Bucură-te, prin care Biserica s-a întărit;
Bucură-te, prin care capiştile idoleşti s-au prăbuşit;
Bucură-te, cel ce vrăjile le-ai spulberat;
Bucură-te, cel ce credinţa lui Hristos luminată ai sădit;
Bucură-te, cel ce prin propovăduirea ta lumea s-a mântuit;
Bucură-te, cel ce cu preţul vieţii pe Hristos ai mărturisit;
Bucură-te, cel ce în ceruri vorbeşti acum cu îngerii;
Bucură-te, cel ce vezi pururea faţa lui Dumnezeu;
Bucură-te, că vrei cu fericirea ta să ne fericeşti şi pe noi;
Bucură-te, ajutătorul celor osteniţi;
Bucură-te, cel ce glăsuieşti lui Dumnezeu dintru sfinţenia ta;
Bucură-te, strajă neadormită a tuturor creştinilor;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 12

Propovăduitor al dreptei credinţe fiind şi lucrător cu dar deplin în via Domnului, te-ai mărturisit pe tine slugă bună şi credincioasă. De aceea, chemat acum la dreapta Părintelui Ceresc, ne ajuţi a-L slăvi împreună cum se cuvine, cu cântarea: ***Aliluia!***

Icosul 12

Cânţi acum în ceruri - ca mai înainte cu oamenii - veselindu-te, fericite, cântarea cea întreit sfântă lui Dumnezeu, pe care roagă-L pentru cei ce te cinstesc pe tine cu acestea:
Bucură-te, locuitor al cerului;
Bucură-te, luminător al celor de pe pământ;
Bucură-te, sprijinitor al celor împovăraţi;
Bucură-te, fierbinte mijlocitor către Dumnezeu;
Bucură-te, văzător al slavei cereşti;
Bucură-te, izvor de mângâiere;
Bucură-te, toiag înfrunzit al bunelor nădejdi;
Bucură-te, liniştea sufletelor bântuite de duhuri rele;
Bucură-te, sporul muncii cinstite;
Bucură-te, mustrător al bogaţilor nemiloşi;
Bucură-te, cel ce nu te întorci de la nevoile pământenilor;
Bucură-te, tămăduitor al rănilor sufleteşti şi trupeşti;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 13 (de trei ori)
O, prea sfinte Elefterie, căpetenia sfinţilor mucenici, primeşte de la noi aceste laude ce din tot sufletul le aducem ţie în Sfântă biserica ta, şi căzând către tine cu umilinţă, nădăjduim să te rogi lui Dumnezeu pururea pentru noi, cei ce cântăm: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1
Văzându-te pe tine, Sfinte mucenice Elefterie, frumuseţea arhiereilor şi podoaba purtătorilor de nevoinţe, mare apărător al Bisericii lui Hristos şi al adevărurilor credinţei, ne-am adunat astăzi în Sfântă biserica ta, ca după cuviinţă să te lăudăm, zicând:
Bucură-te, păstorul neînfricat al turmei lui Hristos;
Bucură-te, luminător nespus al dreptei credinţe;
Bucură-te, putere şi întărire a creştinilor;
Bucură-te, cel insuflat de Duhul Sfânt;
Bucură-te, pierzător al celor fără de lege;
Bucură-te, cel ce pe mulţi i-ai adus la închinarea către Dumnezeu, cel în Treime slăvit;
Bucură-te, grai al dumnezeieştilor cuvinte;
Bucură-te, alăută cerească;
Bucură-te, bună mireasmă a creştinătăţii;
Bucură-te, dar dat nouă de către Dumnezeu;
Bucură-te, chip al preoţiei celei adevărate;
Bucură-te, apostol al dreptei credinţe;
Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!

Condacul 1
Ca pe o podoabă a preoţilor şi îndemnător al purtătorilor de chinuri, toţi pe tine te cinstim şi te rugăm: Sfinte mucenice Elefterie, pe cei ce prăznuiesc cu dragoste pomenirea ta, din multe feluri de nevoi îi eliberează, rugându-te lui Dumnezeu neîncetat pentru noi toţi care-ţi cântăm: ***Bucură-te, Sfinte mucenice Elefterie, mare făcător de minuni!***

Imnografie

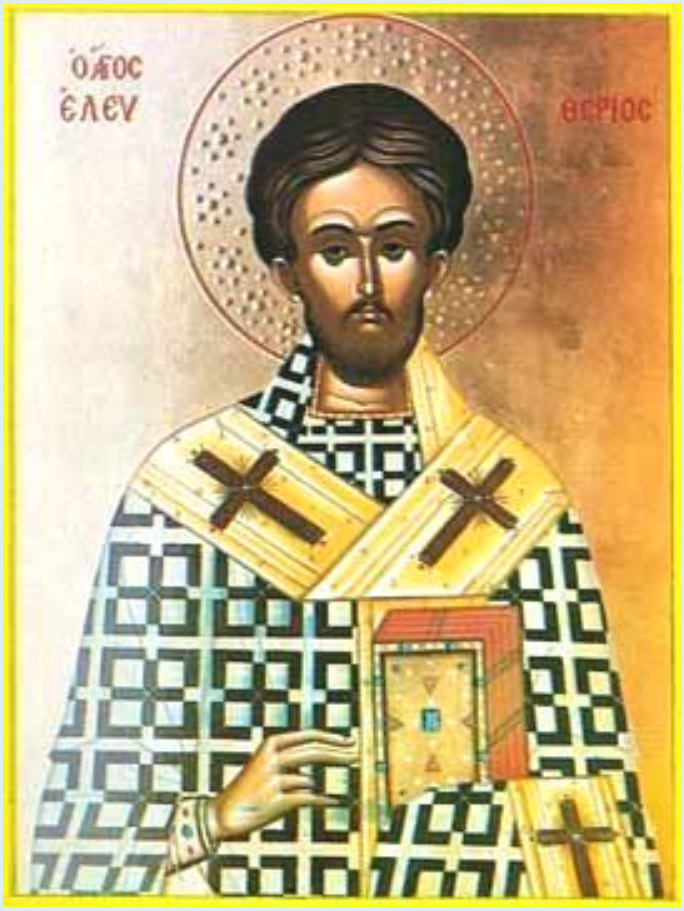

Troparul Sfântului sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei: Cu haină de preot fiind împodobit şi cu sângele curgând şiroaie fericite, ai alergat la Stăpânul tău, Hristos, înţelepte Elefterie, nimicitorul satanei. Pentru aceasta, nu înceta a te ruga pentru cei ce cu credinţă cinstesc fericitele tale nevoinţe.

Condacul Sfântului sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei: Ca pe o podoabă a preoţilor, cuvioase şi îndemn al purtătorilor de biruinţă, toţi te lăudăm, cuvioase şi te rugăm, sfinţite mucenice Elefterie; pe cei ce prăznuiesc pomenirea ta liberează-i din multe feluri de nevoi, rugându-te neîncetat pentru noi toţi.

Rugăciune către Sfântul sfinţit mucenic Elefterie

O, Sfinte sfinţite mucenice Elefterie, cel ce ca o făclie a Înţelepciunii ai fost pus în sfeşnicul Bisericii spre luminarea poporului drept credincios şi acum străluceşte sufletele noastre cu razele rugăciunilor tale.

Gura ta cea sfinţită s-a arătat izvor al curgerilor înţelepciunii Cuvântului, adăpând pe toţi cei însetaţi de cunoaşterea Adevărului.

Din legăturile înşelăciunii pe mulţi păgâni ai eliberat, cel ce poţi numele dumnezeieştii eliberări, deci şi acum te rugăm, scoate-ne şi pe noi din cursele vrăjmaşilor noştri nevăzuţi şi ne povăţuieşte în pământul acestei vieţi grabnic trecătoare, ca bine petrecând întru faptele mântuirii, să ne învrednicim a ajunge cu pace la Ierusalimul cel de sus.

Multe chinuri a adus asupra ta mânia vrăjmaşilor, dar ai rămas neclintit pe piatra mărturisirii Adevărului şi ca un porumbel ai zburat cu aripile Duhului la lăcaşurile cele cereşti, unde străluceşte de-a pururea lumina cea înţelegătoare a Treimii celei

de viaţă Făcătoare şi unde îngerii se veselesc în cântări de laudă a frumuseţii Stăpânului. Noi, cei încă lipsiţi de vederea slavei Ziditorului, care avem ochii sufletului acoperiţi cu vălul păcatului te rugăm să ne fi povăţuitor prin mijlocul a multor curse, ca să călcăm şi noi cu puterea credinţei toate cursele vrăjmaşului.

Focul nu s-a apropiat de tine, căci în cămara inimii purtai focul înfricoşător al dragostei dumnezeieşti, care mistuie toată cugetarea cea materialnică. Fiarele s-au plecat lesne înaintea blândeţii tale, recunoscând întru tine chipul lui Adam înainte de cădere, iar cei credincioşi poartă amintirea ta în inimi ca pe o icoană a desăvârşirii. Pentru aceasta, veselindu-se sufletele noastre de minunile cele mari pe care braţul Domnului le-a lucrat spre cinstirea ta, ne înfricoşăm cu gândul şi strigăm către tine: Bucură-te, cunună a ierarhilor prea slăviţi, cel ce eşti apărător nebiruit al creştinilor în faţa vrăjmaşilor nevăzuţi.

Cu îndrăzneala ta cea mare către Hristos, cere să se dăruiască pace sufletelor noastre tulburate de viforul ispitelor şi întăreşte turnul minţii noastre pe temelia Adevărului. Celor iubitori de viaţă duhovnicească le dăruieşte sporire în toate faptele cele bune prin jertfa rugăciunilor tale aduse la tronul Dumnezeirii. Pe prunci îi păzeşte, rugându-L pe Hristos să hrănească pe ei mai mult cu laptele credinţei, ca unul ce din copilărie te-ai arătat vas curat al ascultării poruncilor lui Dumnezeu. Prin râvna credinţei tale pe cei tineri îi ridică la lucrarea faptelor celor dumnezeieşti şi cu toiagul rugăciunii tale sprijină pe cei bătrâni, ce-şi poartă paşii spre apusurile vieţii.

Ca unul ce porţi întru tine strălucirea gândului dumnezeiesc, fiind luminat de raza Treimii şi doreşti ca toţi să se mântuiască şi să ajungă la cunoştinţa Adevărului, arată-ne şi pe noi mai râvnitori spre mântuirea aproapelui. Ajută-ne sfinte, ca, după pilda vieţii tale, să fim şi noi ca nişte candele veşnic aprinse ale iubirii, dăruind lumina înţelepciunii lui Dumnezeu celor ce zac întru întunericul neştiinţei.

Întăreşte-ne pe noi, cei slabi, care, ca nişte vieţuitori în lume, încă ne primejduim a cădea în prăpastia ispitelor şi ca un pururea rugător al nostru la scaunul Celui Preaînalt cere pentru noi toate darurile cele duhovniceşti care ne sunt spre folosul sufletelor noastre şi ale celor ce aşteaptă de la noi faptele iubirii.

Străini fiind cu umbra vieţuirii noastre de lumina darurilor tale, îndrăznim a te ruga smerit, ca să mijloceşti la ieşirea noastră din acest trup stricăcios acoperământul milei dumnezeieşti.

Roagă-L pe Mult Înduratul Dumnezeu să ne trimită nouă înger de pace, care să ne păzească de mânia vrăjmaşilor noştri nevăzuţi, cărora am slujit din pricina patimilor şi a neputinţelor noastre.

Îmblânzeşte-L pe Cel ce este Adâncul blândeţii în ceasul judecăţii noastre, ca să treacă cu vederea nedreptăţile noastre din această viaţă şi să ne primească pe toţi întru îmbrăţişarea pocăinţei, rânduindu-ne cămara slavei îngereşti.

Încă şi acum te rugăm să ceri pentru noi sfârşit cu pace şi întru pocăinţă, ca lepădând tot jugul răutăţii să alergăm ca fiul cel risipitor către Părintele ceresc, cel ce ne aşteaptă cu sărutarea păcii. Zdrobeşte cu puterea rugăciunilor tale zidul păcatelor noastre, ca să aflăm împăcare cu Cel pe care în fiecare ceas Îl mâhnim cu neîncetata petrecere noastră întru faptele răutăţii, ca ajungând cu mintea în cămara inimii să-I cântăm: Slavă Ţie, Ziditorul şi Purtătorul nostru de grijă, cel ce ne-ai trimis nouă pe Sfântul ierarh şi mucenic al Tău Elefterie, cel drept, care nu şi-a murdărit niciodată mâinile întru păcate, asemenea nouă fiilor celor risipitori. Pentru rugăciunile lui săvârşite din dragostea cea pentru noi, iartă nouă mulţimea păcatelor noastre, ca să-l lăudăm pe dânsul, grăind: Bucură-te, Sfinte Elefterie, cununa ierarhilor celor împodobiţi cu strălucirea hainei muceniciei, adu înaintea tronului Treimii slavă neîncetată şi din partea noastră, a celor ce lăudăm pe Tatăl cel Iubitor de oameni împreună cu Fiul cel înălţat pentru noi pe altarul Crucii şi cu Duhul cel ce luminează inimile noastre, că Dumnezeului nostru I Se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea în vecii vecilor. Amin.

Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfântului mucenic Elefterie, episcopul Iliricului, şi a maicii lui, Antia

Sfântul Sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei şi Sfânta muceniţă Antia

Când împărăţea în Roma Elie Adrian, slujind cu sârguinţă idolilor, ***în acea vreme minunatul Elefterie s-a cunoscut ca o stea strălucită, a cărei patrie era marea cetate a Romei.*** Părinţii lui erau de bun neam, străluciţi şi bogaţi, ***iar maica lui s-a***

învrednicit de mai mare cinste şi slavă pentru credinţa în Hristos, învăţată fiind de Sfântul apostol Pavel, care a botezat-o şi numele ei era Antia. Dânsa, născând pe acest sfânt, i-a pus numele de Elefterie şi l-a crescut bine întru bună credinţă.

Deci, ajungând el în vârstă, l-au dat lui Dumnezeu, prin mâinile arhiepiscopului Romei, Anichit, ca un dar cu adevărat vrednic lui Dumnezeu. ***Iar arhiepiscopul, văzând pe copil cu deprinderi bune, l-a pus în rânduiala clericilor şi, în al cincisprezecelea an al vârstei lui, l-a făcut diacon, iar în al optsprezecelea an, l-a hirotonisit preot şi în al douăzecilea an al vieţii lui, l-a ales episcop al Iliricului.***

Dar să nu se mire cineva că l-a făcut episcop aşa de tânăr, căci arhiepiscopul a văzut în acest tânăr mari fapte bune, fiind atât de înţelept şi de cuvântător, încât atrăgea către dreapta-credinţă, cu învăţătura lui, pe cei ce se întâmplau a vorbi cu dânsul.

Pentru ca să se pună făclia în sfeşnic şi să nu se ascundă sub obroc - după cum zice Sfânta Evanghelie - ***ca să lumineze multe suflete şi să întoarcă pe cei întunecaţi către cinstirea de Dumnezeu***, pentru aceasta l-a suit în scaunul episcopiei, ştiind că mulţi se vor lumina printr-însul, precum s-a şi făcut. Căci s-au întors mulţi elini şi s-au botezat, fiindcă dulceaţa şi înţelepciunea cuvintelor lui îndemna pe toţi ascultătorii să cunoască adevărul.

Diavolul care zavistuieşte totdeauna mântuirea omului, turba asupra lui şi scrâşnea cu dinţii săi, necuratul. Însă, neputând să-l omoare pe dânsul, a invitat pe rău credinciosul împărat Adrian a se ridica asupra adevărului şi a prigoni pe creştini. Dar mai întâi se silea a lua dintre creştini pe Elefterie, voind a pierde pe învăţătorii cei mai aleşi ai dreptei-credinţe şi a-i smulge ca pe nişte spice mai alese din holda lui Hristos.

Împăratul a trimis cu cumplită poruncă pe ***un voievod Felix***, ca să aducă cu sila pe Elefterie la judecata împărătească. Acela, ajungând la Iliric, ***a nimerit în acea vreme când bunul păstor hrănea, în biserica Domnului, oile sale cele cuvântătoare cu păşunea duhovniceştilor cuvinte.*** Deci, înconjurând biserica cu ostaşi, a intrat singur înăuntru, căutând cu sălbăticie şi cu chipul arătând cruzimea celui ce-l trimisese. Dar, văzându-l pe Elefterie cu atâta bună podoabă şi auzind dulcea limbă şi preaînţeleapta învăţătură, s-a minunat foarte mult că ieşea din gura sa un dulce izvor de învăţătură, învăţându-i pe cei ce-l ascultau buna credinţă. De aceea a stat şi el şi a ascultat cu luare-aminte cele ce se spuneau despre Hristos şi despre puterea Lui. Apoi, schimbând iuţimea în blândeţe, căci avea holda inimii lesnicioasă către primirea cuvântului lui Dumnezeu, din lup s-a făcut oaie şi din

prigonitor, ucenic, uitând cele dintâi; din tâlhar s-a făcut slugă bună şi credincioasă lui Hristos, pe care-L prigonea. ***Trecând cu vederea porunca cea împărătească, a căzut la picioarele sfântului şi din acel ceas nu se depărta de învăţătorul său, luminându-se cu cuvintele lui şi întărindu-se în buna credinţă.*** Astfel, Felix, schimbându-se din păgânătate în dreapta credinţă, nu se mai gândea să se întoarcă la cel care-l trimisese; iar Sfântul Elefterie, dorind să rabde până la sânge pentru credinţa în Hristos, se sârgui să meargă împreună cu Felix la împărat. Acesta, nu ca un voievod ducea pe cel legat, ci ca pe un mielușel urmând păstorului. După ce au ajuns la o apă, Felix - ca şi famenul Candachiei, care a primit botezul de la apostolul Filip - s-a botezat şi el de dumnezeiescul Elefterie şi s-a dezbrăcat de întunericul închinării idoleşti ca de o haină putredă.

Venind ei în Roma, Felix n-a fost cunoscut de credincioşi cum că s-a unit cu Biserica lui Hristos şi le-a povestit toate cele despre Elefterie. Iar acesta, fiind adus după porunca împăratului înaintea judecăţii, a stat fără frică şi cu mărime de suflet. Căutând spre el împăratul şi văzându-l tânăr, frumos la faţă, cu ochii luminoşi şi împodobit cu toate darurile fireşti, a zis: *"Pentru ce o! Elefterie, ai lăsat credinţa părintească şi, socotind întru nimic cinstirea zeilor, cinsteşti un Dumnezeu nou, care nu numai că a murit, ci şi cu o moarte preacumplită a murit"*.

Dar Elefterie nu voia să răspundă celui ce vorbea fără de minte, urmând lui Hristos, care tăcea în patima Sa înaintea lui Pilat şi chiar înaintea lui Irod nimic nu răspundea.

Împăratul iarăşi a zis: *"Răspunde, pentru ce te-ai făcut aşa fără de minte, amestecându-te cu credinţa creştinească? Pleacă-te mie şi jertfeşte zeilor. Dacă te vei întoarce, cu mare cinste te voi cinsti; iar de nu, grele munci voi aduce asupra ta"*.

Elefterie, chemând pe Domnul care a zis: ***Nu vă îngrijiţi cum, sau ce veţi grăi, că Eu vă voi da vouă înţelepciune, căreia nu vor putea să se împotrivească***, a răspuns: ***"Cum pot să slujesc unor zei nesimţitori ca aceştia şi unor idoli fără suflet sau să mă unesc cu voi, care le slujiţi lor. Eu vă şi plâng pe voi, care vă închinaţi lor; căci Dumnezeul cel adevărat cinstindu-vă pe voi cu cuvântarea, voi v-aţi făcut mai necuvântători şi mai necinstiţi decât lemnele şi pietrele, încât pe acelea le socotiţi a vă fi vouă zei, lăsând pe adevăratul Dumnezeu, care cu înţelepciune ne-a făcut pe toţi şi toată lumea a zidit-o. Pentru că cerul şi pământul sunt zidirile Lui, iar noi suntem, dintr-acele lucruri care le-a creat, lucrul cel mai frumos şi mai cinstit, măcar că ne rătăcim, umblând în neştiinţă ca într-o noapte şi necunoscând ce este de folos şi ce nu este, ridicăm război***

împotriva Dumnezeului nostru. Iar pe aceia care sunt cu adevărat vrăjmaşii şi potrivnicii noştri, adică diavolii, o nebunie îi socotiţi a fi domni şi zei şi îi slăviţi cu daruri şi cu jertfe! Eu mă lipesc de Domnul meu şi sunt unit pururea cu El şi Stăpânului meu Hristos îi slujesc. Iar cinstirile şi darurile tale pe care mi le făgăduieşti, cum şi muncile şi caznele cele înfricoşate şi cumplite cu care ne îngrozeşti, le socotesc ca pe nişte jucării şi săgeţi de copii; căci eu m-am lepădat de lume şi m-am răstignit, ca învăţătorul meu Pavel şi moartea pentru Hristos o socotesc desfătare, slavă şi veselie".

Auzind împăratul, s-a umplut de mânie şi a poruncit să aducă un pat de aramă şi dedesubt să pună mulţime de jăratec; iar deasupra să-l întindă gol pe mucenic şi să aprindă neîncetat cărbuni dedesubt, până când va muri. Fiind pregătit patul, s-a suit sfântul mucenic şi s-a întins cu tot trupul. Poporul care se adunase ocăra pe împărat pentru acea tiranie, zicând: "Pentru ce piere rău, ca unul din făcătorii de rele, acest bărbat cinstit şi slăvit, de bun neam şi prea înţelept?"

Dar Dumnezeu din înălţime uşura durerile mucenicului care sta, parcă ar fi stropit de rouă şi aşezat pe trandafiri, pe acel pat. Îmblânzindu-se, împăratul a poruncit să-l ia de pe acel pat, părându-i că ar fi de acum mort. Dar acesta s-a sculat de pe pat viu şi sănătos, nevătămat de foc, vesel şi plin de bucurie, cântând: ***Înălţa-Te-voi, Dumnezeul meu, Împăratul meu şi bine voi cuvânta numele Tău în veci; lăuda-voi pe Dumnezeul care veseleşte tinereţile mele; toate neamurile vor lăuda lucrurile Tale, Doamne, puterea şi minunile Tale vor povesti.***

Sfântul Elefterie, lăudând pe Dumnezeu, stătea cu îndrăzneală înaintea tiranului, zicând: ***"Caută, o împărate, asupra mea, care socoteşti că sunt mistuit de foc şi cunoaşte pe Hristos cel propovăduit de mine, cunoaşte şi neputinţa zeilor tăi".***

Împăratul, socotindu-se luat în râs şi aducându-i-se acea ocară, se gândea cum să-l pedepsească mai cumplit. ***S-a adus din nou un grătar de fier încins în foc, iar deasupra turnau untdelemn încins; dar nici de astă dată n-a lăsat Dumnezeu pe mucenicul său, pentru că, fiind pus pe grătar, îndată s-a stins focul, grătarul s-a răcit şi nu mai ardea untdelemnul pe el, iar mucenicul era nevătămat.*** Dar împăratul nu s-a liniştit, ci mai aprig s-a pornit asupra sfântului. Căci ca un orb numai aceasta avea înaintea sa, ca, muncind pe sfântul, să facă spre plăcerea zeilor săi, care sunt diavoli ucigători de oameni. ***A poruncit apoi să aducă o tigaie şi s-o umple cu ceară, smoală şi cu seu, s-o pună pe foc şi să-l bage pe sfânt într-însa.*** Elefterie de-abia aştepta, dar împăratul l-a oprit, zicându-i: *"Nu zăbovi, o Elefterie, stând în pragul morţii, ci, alege-ţi cele ce-ţi sunt de folos. Pentru că eu foarte mult mă îngrijesc de tine ca să nu pieri şi te iubesc ca pe fiul meu şi nu voiesc, pe zeii*

mei mă jur, să se dea singur la pierzare un bărbat aşa de bun şi de neam, dulce vorbitor şi cu faţa frumoasă şi nu pentru altceva, decât numai pentru neplăcerea cea deşartă a grumazului său celui împietrit".

Mucenicul însă îi răspundea cu bărbăţie, îl defăima, numindu-l lup care pândeşte oile lui Hristos. Apoi a zis: "Orice vei face nu mă vei putea pleca de la dreapta credinţă".

Atunci, mâniindu-se Adrian, a poruncit să-l întindă în tigaie. Acestea făcându-se, iarăşi dumnezeiasca pronie a făcut ceea ce a făcut întâi, adică focul l-a prefăcut în rouă şi un vânt răcoros bătea peste acest bărbat. Adrian, neştiind ce să mai facă, văzând că tot ce face i se întoarce împotrivă, se minuna, nedumerindu-se. Atunci era eparh al cetăţii Coremon, bărbat ales care era maestru şi ştia multe feluri de munci. Văzând pe împărat foarte tulburat că nu ştie ce să-i mai facă mucenicului ca să-l îndoaie, a zis: "Eu, împărate, voiesc să te scot din grija şi osteneala pentru Elefterie şi să-l fac ori să împlinească voia ta, ori să moară". ***Acestea zicând, a poruncit să facă un cuptor de aramă cu fiare ascuţite şi să-l bage pe Elefterie într-însul. Eparhul ştia credinţa în Hristos, învăţat fiind de Felix, dar fiind prieten al împăratului, pentru slava cea vremelnică, nu s-a lepădat de credinţa idolească.***

Pregătind el acea cumplită caznă pentru mucenic, ***sfântul şi-a ridicat ochii săi sufleteşti şi trupeşti şi toată mintea şi-a îndreptat-o spre Dumnezeu, umplându-se de o bucurie fără seamăn şi zicând***: ***"Mulţumescu-ţi Ţie, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, că m-ai învrednicit de atâtea bunătăţi; căci cu mâna Ta cea tare m-ai învrednicit a răbda toate, pentru numele Tău cel sfânt. Deci, acum caută din cer şi vezi ce au făptuit asupra mea cei ce mă urăsc, izbăveşte sufletul meu de înţepăturile lor şi de bărbaţii sângelui mă păzeşte, ca un bun, ca să Te cunoască toţi pe Tine unul Dumnezeu, până la toate marginile pământului".***

Apoi, rugându-se pentru cei ce-l munceau, ca şi Sfântul Ştefan pentru cei ce-l ucideau cu pietre, a zis: ***"Atinge-te de inimile lor o! Stăpâne, cela ce eşti bogat întru milă, iar numele Tău cel sfânt fă-L lor cunoscut şi adu-i către voia Ta cea sfântă, ca să Te cunoască pe Tine, unul adevăratul Dumnezeu şi să lase închinăciunea idolească cea pierzătoare, că bine eşti cuvântat în veci. Amin".***

Rugându-se astfel mucenicul, Coremon, eparhul asculta cu luare-aminte cuvintele grăite de cel în rugăciune şi îndată s-a aprins în el dreapta credinţă, cea mai dinainte primită şi schimbându-l deodată, ca şi cum n-ar fi fost acela care dorea

moartea mucenicului, apropiindu-se de împărat a zis: "Pentru ce se dă Elefterie cel fără de vină spre nişte munci ca acestea? Pentru care pricină se osândeşte spre o moarte cumplită ca aceasta?"

Împăratul, mirându-se de cuvintele lui, s-a tulburat şi căutând cu iuţime asupra lui, l-a întrebat de ce şi-a schimbat gândul aşa degrabă? Apoi îi zicea: *"Eu pe tine te-am cinstit mai mult decât pe oricare alt boier al palatului meu, ţi-am dat bogăţie multă, te-am făcut eparh. Oare eşti iubitor de argint şi ai luat de la mama lui Elefterie aur şi acela te-a schimbat deodată? Dar nu-ţi ajung darurile mele, bogăţia, slava, averea, cinstea cu care te-am făcut cunoscut în toată Roma? Iar de pofteşti ceva mai mult de la mine, iată, toate visteriile mele sunt deschise înaintea ta; ia cu amândouă mâinile precum îţi place şi nu te lăsa cumpărat de o femeie pe ascuns, pentru puţin aur".*

Coremon, umplându-se cu totul de Duhul Sfânt şi cu rugăciunile cele mucenicеşti având mintea luminată, a strigat: "Cinstea ta să fie cu tine spre pierzare şi aurul tău să-l ardă focul care te aşteaptă în muncă; căci te-ai făcut orb de voia ta, faţă de adevăr şi nu cunoşti neputinţa zeilor tăi, care nu pot izbăvi de focul acesta pe nici unul din voi; iar Dumnezeul acela, pe care îl cinsteşte Elefterie, l-a făcut pe el mai tare decât focul şi mai presus decât orice fel de munci".

Cu acele cuvinte s-a pornit împăratul spre negrăită mânie, căci aşa este obişnuit ca prieteniile mari să nască vrăjmăşii mari. Deci a poruncit să arunce pe eparh în cuptorul acela pe care l-a pregătit mucenicului Elefterie şi când s-a apropiat Coremon de cuptor şi a văzut înfricoşata văpaie a strigat către Sfântul Elefterie: "Roagă-te pentru mine şi mă înarmează şi pe mine cu aceeaşi armă a lui Hristos, cu care ai înarmat pe voievodul Felix". Şi fiind înarmat de mucenic cu semnul Sfinte Cruci, s-a aruncat în cuptor şi nevătămat s-a aflat acolo; iar după un ceas a ieşit sănătos, mulţumind şi lăudând pe Domnul.Adrian, ostenind cu muncile, a poruncit să-i taie capul lui Coremon; şi astfel au luat sfârşit pătimirile sale şi în puţină vreme a luat comoara cea veşnică şi bucuria cea negrăită.

După aceasta a aruncat pe Sfântul Elefterie în acel cuptor, iar focul s-a stins îndată, fiarele s-au răcit şi s-au rupt cele ascuţite ca şi cum s-au sfiit de trupul mucenicului, mustrând orbirea cea sufletească a aceluia ce-l muncea şi atrăgând pe cei ce stăteau împrejur, spre cunoştinţa lui Dumnezeu, Celui ce făcea acele minuni preaslăvite.

Atunci au strigat cei ce erau împrejur: ***"Mare este Dumnezeul creştinilor***, cel mărturisit de Elefterie".

Dar muncitorul rămase în nepricepere şi a hotărât să-l bage în temniţă şi apoi a adunat pe slujitori să se sfătuiască cum să-l omoare pe Elefterie.

Sfântul mucenic Elefterie a fost chinuit cu foame în temniţă multe zile; iar cel ce a trimis altădată hrană lui Daniil prin Avacum şi lui Ilie prin corb, Acela n-a trecut cu vederea nici pe Elefterie, care se topea de foame, ci îl hrănea cu hrană îngerească.

După aceasta a poruncit tiranul să aducă nişte cai sălbatici şi să-l lege de ei, ca fiind târât de dânşii şi rupându-se, să moară. Dar în zadar îşi pierdea vremea şi se muncea, căci pe când el, neînţeleptul, nepriceputul, necuratul nu înceta cele rele a cugeta asupra sfântului, Domnul cel Atotputernic nu întârzia a trimite din înalt ajutor. Şi a venit îngerul Domnului şi a dezlegat pe Elefterie şi, răpindu-l din mâinile celor ce-l munceau, l-a suit într-un munte, aproape de cetate, la loc pustiu unde sălăşluiau fiarele sălbatice. Acolo sfântul mucenic, înălţând laude lui Dumnezeu, vieţuia împreună cu fiarele, blânde ca nişte oi, fără frică, pentru că leii şi urşii îl înconjurau şi se gudurau auzind glasul său şi, ca robii, urmau domnului său, slujindu-l şi păzindu-l.

După câtăva vreme, au aflat de dânsul şi vânătorii care umblau după vânat prin pustie şi au spus împăratului Adrian, care a trimis ostaşi îndată că să-l prindă pe Elefterie. Mergând şi năvălind asupra lui ostaşii, au năvălit fiarele asupra lor şi i-ar fi sfâşiat pe dânşii, de nu le-ar fi oprit sfântul şi de nu le-ar fi trimis în pustie; iar el a purces cu ostaşii spre împărat, bucurându-se de parcă ar fi mers la ospăţ, vorbind cu dânşii pe drum despre Împărăţia lui Dumnezeu şi despre focul gheenei, care era pregătit închinătorilor de idoli, încât i-a făcut creştini şi i-a botezat pe cei ce erau cu dânsul, fiind aproape cinci sute şi au venit la împăratul Adrian, la Roma. ***Iar acesta l-a osândit spre mâncarea fiarelor - trimiţând asupra sa o leoaică foarte sălbatică şi neîmblânzită, care mai întâi s-a pornit cu iuţeală asupra sfântului, dar pe urmă s-a domolit şi şi-a plecat botul la picioarele lui şi i-a lins talpele, de parcă ar fi avut glas şi a înţeles de sfânt, smerindu-se înaintea lui.Nici aceste minuni nu le-a crezut tiranul împărat, ci a crezut că leoaica era parte femeiască, care nu are atâta putere şi de aceea n-a vătămat pe sfânt. Deci a poruncit să aducă un leu de parte bărbătească, dar şi acesta, văzând pe sfânt, s-a arătat mai blând ca leoaica; şi acesta îi lingea şi-i săruta picioarele, se juca şi se gudura pe lângă el bucurându-se, arătând înţelegere şi dragoste către sfânt. Cei din jur, care aveau ochii sufleteşti deschişi, văzând şi aceste minuni, au strigat: "Mare este Dumnezeul creştinilor".***

Cei orbi ziceau că este vrăjitor şi fermecător; pe aceştia i-a pedepsit Dumnezeu după dreptate, ca să se astupe - după cum zice dumnezeiescul părinte David - buzele cele viclene, care grăiesc asupra dreptului fărădelege şi defăimare. Căci îndată ce au zis cuvintele cele de hulă, nevăzut rănindu-se, au murit.

Tiranul, nepricepând ce să mai facă, văzând pe sfânt că biruieşte toate muncile, a poruncit să-i taie capul cu sabia; şi aceasta făcându-se şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu.

Iar maica sfântului, fericita Antia, care privea cu bucurie spre nevoinţa sfântului, cuprinzând trupul lui cel mort, îl săruta, veselindu-se cu duhul şi mulţumind că sângele fiului său cel luat dintr-însa, s-a vărsat pentru Hristos; apoi a căzut moartă lângă el, ucisă fiind cu sabia de cei necredincioşi. Iar credincioşii ce erau din Iliric şi cei din Avlona, adică din episcopia mucenicului, luând sfintele lor trupuri şi cu miresme ungându-le, le-au îngropat cu cinste, lăudând pe Dumnezeu, Căruia I Se cuvine slava în veci. Amin.

Sfântul mucenic Elefterie, sărbătorit pe 15 decembrie: icoană-miniatură provine dintr-un manuscris iluminat bizantin din secolul XI (Menologionul lui Vasile al II-lea al Bizanţului)

Sfântul Elefterie şi mama sa, Antia - drumul spre sfinţenie

Originar din cetatea Romei, din vremea împăratului Elie Adrian, fericitul Elefterie a fost născut de Antia, o femeie botezată şi învăţată de Sfântul apostol Pavel. Crescut în buna credinţă, la 15 ani a fost făcut diacon, la 18 ani preot, iar la 20 de ani a fost ales episcop al Iliricului. Arhiepiscopul Romei l-a cinstit, astfel, pentru faptele lui bune şi înţelepte, deşi sfântul era foarte tânăr. Diavolul, nerăbdând, a ridicat pe împăratul Adrian împotriva creştinilor, încât acesta a trimis poruncă să îi fie adus Elefterie la judecată.

Voievodul Felix, intrând după Sfântul Elefterie în Biserică, pentru a-l duce împăratului, s-a minunat de glasul dulce al fericitului şi, luând aminte la cele propovăduite, s-a făcut şi el următor al lui Hristos. Sfântul Elefterie, dorind să rabde până la sânge credinţa, îl îndemna pe Felix să se întoarcă împreună la împărat. Pe drum, Felix a fost botezat de episcop, după care l-a condus pe Elefterie la împărat, povestind credincioşilor toate cele întâmplate.

Auzind împăratul cum Elefterie îi necinsteşte pe zei, a poruncit să fie adus un pat de aramă şi dedesubt să se pună jăratec, ca întinzându-l pe mucenic pe pat, să moară din pricina cărbunilor aprinşi. Şi s-a întins mucenicul, răbdând cu putere de la Dumnezeu chinul, de parcă ar fi fost stropit cu rouă. Crezând că a murit, împăratul a poruncit să fie luat de pe pat, dar Elefterie s-a ridicat nevătămat şi plin de bucurie. Lăudând pe Domnul şi stând cu tărie în faţa împăratului, mucenicul Îl propovăduia pe Hristos.

Vrând să îl chinuie şi mai rău, a decis împăratul să fie pus pe un grătar încins şi să i se toarne untdelemn fierbinte, dar focul s-a stins îndată, Elefterie nesuferind nici o rană. A încercat împăratul să îl omoare şi cu ceară, smoală şi seu, şi să îl bage într-un cuptor de aramă cu fiare ascuţite. Dar sfântul mai mult se bucura şi se ruga pentru chinuitorii lui.

Ascultându-l pe Sfântul Elefterie, eparhul Coremon s-a aprins de dreapta credinţă şi i-a cerut împăratului socoteală pentru muncile la care era supus Elefterie. Mâniindu-se împăratul că prietenul lui şi-a schimbat credinţa, l-a aruncat pe eparh în cuptorul pregătit pentru Elefterie, dar acesta a ieşit nevătămat de acolo. Astfel, i-a fost tăiat capul şi pătimirile lui au luat sfârşit. Iar pe Elefterie l-a chinuit cu foame multe zile, dar Domnul îi trimitea hrană îngerească. A fost apoi tras de cai, dar a venit îngerul Domnului şi l-a luat în munte, aproape de cetate, unde şi fiarele sălbatice erau blânde în preajma lui.

Aflând vânătorii, i-au spus împăratului Adrian, şi a trimis ostaşi după el, iar Sfântul Elefterie, bucurându-se de parcă mergea la ospăţ, i-a făcut creştini şi pe cei care îl conduceau, aproape 500 la număr. Vrând împăratul să îl dea de mâncare leilor, fiarele au fost blânde cu mucenicul. Pe hulitorii care spuneau că sfântul ar face vrăji i-a pedepsit Dumnezeu, aceştia murind, iar Elefterie s-a săvârşit de sabie, din porunca tiranului care nu ştia ce să mai facă pentru a-l ucide.

Şi şi-a dat sfântul sufletul în mâna Domnului, iar mama lui, Antia, văzându-şi fiul mort, îl săruta, bucurându-se, încât a fost şi ea ucisă de necredincioşi.

Sinaxar - Pomenirea Sfântului mucenic Elefterie

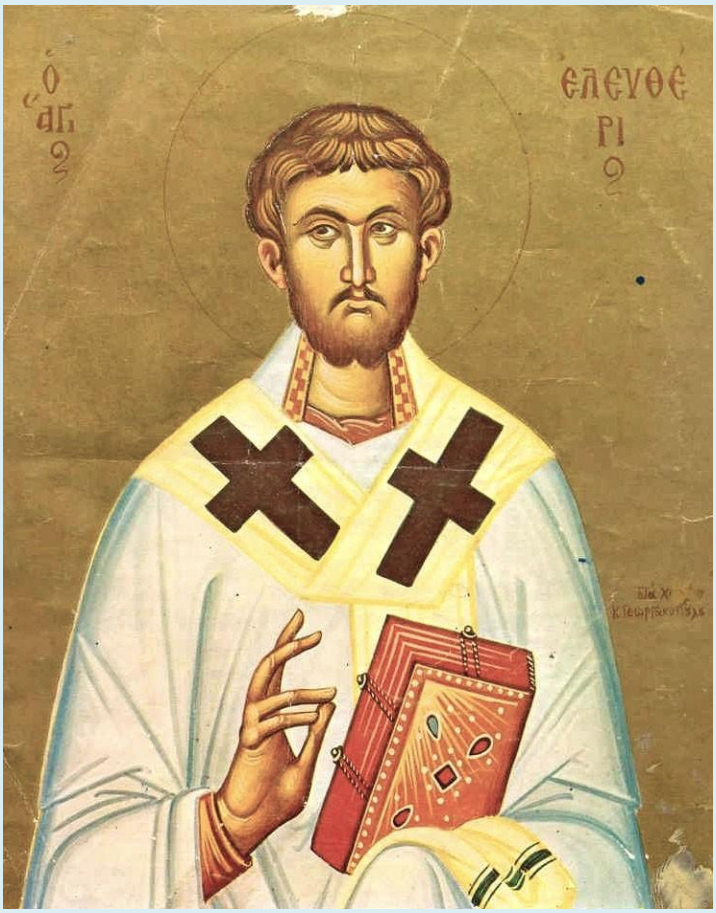

În această lună (decembrie), în ziua a cincisprezecea, pomenirea Sfântului mucenic Elefterie.

Sfântul mucenic Elefterie era din cetatea Romei. De mic a rămas orfan de tată şi a fost crescut numai de mama sa Antia, care fusese învăţată credinţa creştină de Sfântul apostol Pavel.

Copilul a fost dus de mama lui la episcopul Anichit şi a învăţat de la el Sfintele Scripturi. ***Anichit l-a rânduit în ceata clericilor; când a fost în vârstă de 15 ani l-a hirotonit diacon, la 18 ani preot, iar când a ajuns de 20 de ani a fost făcut episcop al Iliricului.***

Pentru că învăţa şi propovăduia pe Hristos a atras pe mulţi la credinţă; de aceea împăratul Adrian a trimis de l-a adus la el. Dus înaintea lui, sfântul a mărturisit că Hristos este Dumnezeul tuturor. La porunca împăratului a fost supus la chinuri pe care le-a îndurat cu seninătate.

Sfătuit de prefectul Coremon, împăratul a făcut un cuptor, care avea ţepuşe ascuţite, de o parte şi de alta. La rugăciunea sfântului către Dumnezeu, Coremon, umplându-se de Duh Sfânt a intrat el întâi în cuptor şi a mărturisit că Hristos este Dumnezeu. Din cuptor a ieşit nevătămat şi i s-a tăiat capul.

A fost aruncat şi Sfântul Elefterie în cuptor; dar s-a stins focul şi a ieşit sănătos. Apoi a fost legat într-un car tras de cai sălbatici. Dezlegat de îngeri, sfântul a fost dus într-un munte înalt, unde trăia cu animalele sălbatice; aceste fiare se îmblânzeau când sfântul le vorbea cuvintele lui Dumnezeu. Împăratul a trimis ostaşi ca să-l prindă; dar sfântul i-a îndrumat la Hristos şi i-a botezat. Odată cu ei au mai crezut în Hristos şi alţii ca la cinci sute.

Dus la împărat a fost ucis de doi ostaşi. Mama lui, Antia, a fost ucisă şi ea cu sabia pe când îmbrăţişa şi săruta pe fiul ei mort.

Sfânta muceniţă Antia

Sinaxar - Sfântul Elefterie, episcop al Illiricului

Astăzi Biserica prăznuieşte şi cinsteşte sfânta pomenire a Sfântului sfinţit mucenic Elefterie.

Sfântul Elefterie este unul dintre primii mucenici ai Sfintei Biserici. Locul lui de baştină este Roma. Tatăl lui era înalt demnitar în statul roman, iar mama, Anthia, era ucenică a Apostolului Pavel.

Foarte curând Elefterie a rămas orfan de tată şi mama lui l-a crescut cu multă dragoste şi grijă. L-a înfăţişat episcopului de atunci al Romei, lângă care a învăţat Sfintele Scripturi.

De la o vârstă foarte timpurie, Sfântul Elefterie, pentru marea lui dăruire faţă de cele bisericeşti şi pentru dobândirea virtuţii, a fost hirotonit diacon, apoi preot şi episcop.

La vârsta de 20 de ani, Sfântul Elefterie era deja episcop al Illiricului, în Avlóna din Epirul de nord. Încă de atunci, în acel pământ sfânt sufla vânt creştin şi se făcea auzit cuvântul Evangheliei.

Să nu ne mire faptul că de la aşa o vârstă timpurie Sfântul Elefterie a ajuns episcop. Biserica încă nu aşezase canoane cu privire la vârsta clericilor, potrivit cărora acum diaconii sunt hirotoniţi după 25 de ani, preoţii după 30 de ani, iar episcopii după 35 de ani.

Dar Sfântului Elefterie i se aplică acel cuvânt al apostolului Pavel către Timotei: „nimeni să nu dispreţuiască tinereţile tale” (1 Timotei 4: 12), precum şi cuvântul pe care îl citim în Vechiul Testament cum că „bătrâneţile cinstite nu sunt cele aduse de o viaţă lungă” (Înţelepciunea lui Solomon 4: 8), căci nimeni nu este vrednic de respect doar pentru anii vârstei sale.

Încă de la o vârstă foarte tânără, Sfântul Elefterie era cuviincios şi înţelept, precum cel mai cinstit şi vrednic de preţuire dintre bătrâni şi şi-a încheiat viaţa printr-o cumplită moarte martirică.

Ce altceva mai bun să râvnească un tânăr, dacă e să moară, decât o moarte bărbătească şi cinstită? Anticii, când mergeau la luptă, cântau: „Bună este moartea atunci când cel viteaz cade în luptă…”. Dar să cadă un tânăr pentru credinţa lui în Hristos nu este doar un lucru bun şi eroic, ci incomparabil mai mult, este jertfa supremă pentru Binele absolut care este Dumnezeu. Credinciosul care îşi dă viaţa în bătălia credinţei, nu este simplu erou, ci este martor al Învierii lui Hristos.

Sfântul Elefterie, prin râvna, blândeţea şi înţeleapta lui învăţătură, foarte curând a adus la credinţa în Hristos o mare mulţime de oameni din actualul Epir de nord. De aceea, idolatrii fanatici l-au denunţat Împăratului Adrian. Iar împăratul a trimis la Avlóna un general însoţit de ostaşi, ca să-l aducă pe Sfânt la Roma. Pe drum, mulţi dintre ostaşi, văzându-l şi auzindu-l pe Sfântul Elefterie, au crezut în Hristos şi s-au botezat.

La Roma, Adrian a încercat cu făgăduinţe să îl facă pe sfânt să îşi schimbe credinţa, dar el a răspuns: „Cum să consimt să mă închin ca unor dumnezei statuilor nesimţitoare şi neînsufleţite? Mă mir cum voi, oameni cu raţiune, vă închinaţi la zei de lemn şi de piatră şi Îl dispreţuiţi pe Creatorul lumii, pe adevăratul Dumnezeu!”.

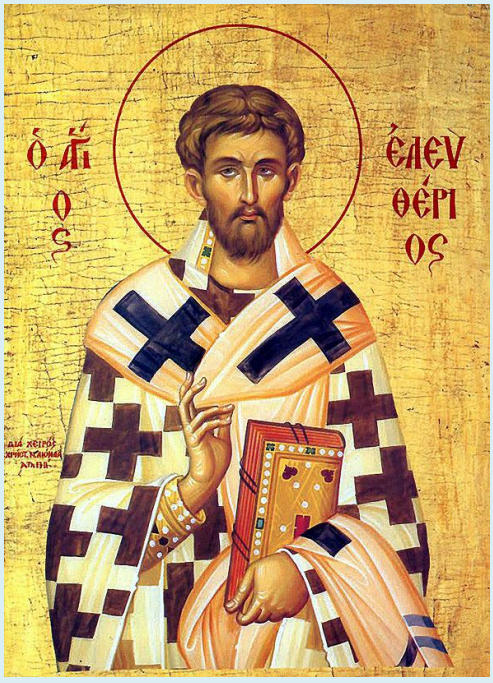

Nu e nevoie să povestim caznele prin care călăii l-au chinuit pe sfânt, una e mai cumplită decât cealaltă, atât cât poate gândi şi născoci răutatea oamenilor. L-au aşezat pe un pat de fier şi sub el au aprins foc, ca să îl frigă. L-au vârât în smoală să îl fiarbă. L-au aruncat să îl ardă într-un cuptor de foc. L-au legat, ca să fie târât de cai sălbatici. L-au aruncat la fiarele sălbatice, ca să îl sfâşie. Harul lui Dumnezeu l-a păzit însă în toate nevătămat, aşa încât şi dintre călăii care îl chinuiau, mulţi au crezut în Hristos. La sfârşit, împăratul a dat poruncă să i se taie capul. Astfel, Sfântul Elefterie a primit îndoită cunună a biruinţei, ca slujitor al altarului şi ca martir. Amin.

Sursa: Mitropolitul de Sérvia şi Kozáni, kir Dionisios, Icoane însufleţite, p. 162.

Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei; Sfânta muceniţă Antia

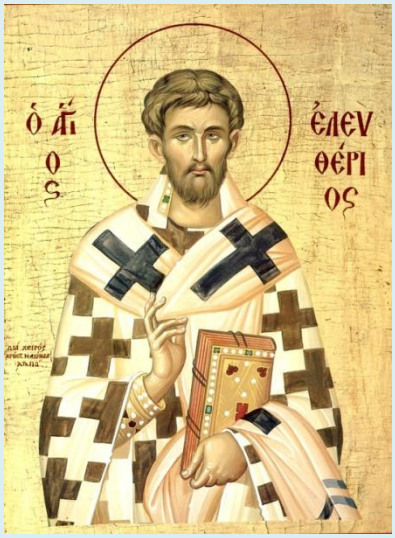

Sfântul Elefterie (†126) a trăit pe vremea împăratului Adrian (117-138) şi era din Roma. Rămânând orfan de tată a fost crescut de mama sa, Antia, care primise credinţa creştină de la Sfântul apostol Pavel.

Copil fiind, Elefterie a fost dus la Sfântul Anichit, episcopul Romei (†167), de la care a învăţat Sfintele Scripturi. Tot Sfântul Anichit l-a hirotonit diacon la vârsta de 15 ani, preot la 18 ani, iar la vârsta de 20 de ani a fost rânduit episcop al Iliricului. Luminându-i pe păgâni cu învăţăturile creştine, a adus pe mulţi dintre aceştia la Hristos.

Împăratul, auzind, s-a mâniat şi l-a adus înaintea sa pentru a-l judeca. Sfântul Elefterie L-a mărturisit senin şi cu mult curaj pe Iisus Hristos ca fiind Dumnezeu adevărat şi pentru aceasta a fost supus la multe şi cumplite chinuri. A fost culcat pe un pat de aramă încins în foc, apoi a fost aruncat într-un cazan cu untură şi smoală clocotite. Însă, prin harul lui Dumnezeu, Sfântul Elefterie a rămas nevătămat.

Sfătuit de prefectul Coremon, împăratul a făcut un cuptor cu ţepuşe de o parte şi de alta. Atunci, rugându-se Sfântul Elefterie, Coremon s-a umplut de Duh Sfânt şi a intrat el însuşi în cuptor. Ieşind nevătămat de acolo, Coremon l-a mărturisit cu mult curaj pe Mântuitorul Iisus Hristos şi pentru aceasta i s-a tăiat capul. Iar Sfântul Elefterie, ieşind şi el neatins din cuptor, a fost întemniţat.

Scăpând din închisoare cu ajutorul îngerilor Domnului, s-a retras într-un munte, unde trăia alături de fiarele sălbatice. A fost prins însă din nou şi din porunca lui Adrian a fost ucis cu suliţele, dându-şi astfel sufletul în mâinile Domnului.

Mama sa, Antia, a fost şi ea ucisă cu sabie, pe când îl îmbrăţişa pe fiul ei mort.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, episcopul Iliriei şi mama sa, Sfânta muceniţă Antia

Sfântul Elefterie a trăit în veacul al doilea după Hristos. Părinţii săi erau din Roma, tatăl său, Eugeniu, fiind păgân şi mare dregător al Imperiului, iar mama sa, Antia, primind credinţa creştină de la ucenicii Sfântului apostol Pavel.

Însă Elefterie a rămas de mic orfan de tată şi a fost crescut numai de mama sa, care îl aducea adesea la biserică şi îl încredinţa preoţilor ca să-l înveţe Sfintele Scripturi.

Pentru bunele lui deprinderi, credinţa dreaptă, iscusinţa minţii şi darul cuvântului, a fost hirotonit diacon la vârsta de 15 ani şi preot la 18 ani; iar la vârsta de 20 de ani a fost rânduit episcop al Iliricului.

Atunci a trecut marea din Italia în Iliric şi a început a propovădui Sfânta Evanghelie, prin purtare, prin minuni şi prin cuvânt, în cetatea Avlon (astăzi Vlore, în Albania) şi în împrejurimi. Sfântul Elefterie a atras pe mulţi la credinţă.

De aceea, împăratul Adrian (117-138) a dat poruncă să fie prins şi adus înaintea lui, iar sfântul, mărturisind luminat pe Hristos - Dumnezeu adevărat, iar pe idoli defăimându-i, a fost dat la chinuri.

Atunci împăratul a poruncit ca sfântul să fie culcat pe un pat de aramă înroşit în foc. L-au aruncat apoi într-un vas plin cu untură şi smoală clocotită, dar, cu puterea lui Hristos, a fost păzit nevătămat.

Sfătuit de prefectul Coremon, împăratul a făcut un cuptor cu ţepuşe ascuţite de o parte şi de alta. Însă, la rugăciunea sfântului, Coremon însuşi, umplându-se de Duh Sfânt, a intrat el mai întâi în cuptor şi a ieşit nevătămat, mărturisind că Hristos este Dumnezeu, pentru care i s-a tăiat capul.

Iar Sfântul Elefterie, ieşind şi el neatins din cuptor, a fost aruncat în temniţă la porunca tiranului. Apoi a fost legat de un car tras de cai sălbatici.

Dezlegat însă de îngeri, s-a dus într-un munte înalt, unde trăia între fiarele sălbatice, care se îmblânzeau atunci când sfântul le grăia cuvintele lui Dumnezeu.

Auzind împăratul că a scăpat, a trimis ostaşi ca să-l prindă; dar sfântul i-a îndrumat la Hristos şi i-a botezat. Iar toţi cei care au crezut în Hristos erau ca la cinci sute.

Fiind prins în cele din urmă, sfântul a fost dus iarăşi în faţa împăratului, care l-a dat spre mâncare fiarelor sălbatice. Dar, scăpând nevătămat, împăratul a poruncit la doi ostaşi de l-au ucis cu suliţele; şi astfel şi-a dat fericitul său suflet în mâna Ziditorului.

Iar mama lui, Sfânta Antia, pe când îl îmbrăţişa şi-l săruta pe fiul ei ucis de păgâni, a mărturisit şi ea că este creştină, pentru care i s-a tăiat capul cu sabia.

Sfintele lor moaşte au fost duse din Roma în cetatea Rieti, dar părţi din ele s-au răspândit în lumea creştină, găsindu-se şi la noi în ţară, la biserica „Sfântul Elefterie” din Bucureşti, precum şi la alte biserici şi mănăstiri.

Troparul, glas 5: Cu haină de preot fiind împodobit şi cu sângele curgând şiroaie, fericite, ai alergat la Stăpânul tău, Hristos, înţelepte Elefterie, nimicitorul satanei. Pentru aceasta nu înceta a te ruga pentru cei ce cu credinţă cinstesc fericitele tale nevoinţe.

Proloage - Pătimirea Sfântului, sfinţitului mucenic Elefterie

Luna decembrie în 15 zile: pătimirea Sfântului, sfinţitului mucenic Elefterie

Acesta era din Roma, în anii împărăţiei lui Adrian (117-138). Şi, tânăr foarte fiind, şi rămas orfan de tată, având numai pe maica sa, ce se chema Antia, care era învăţată să creadă în Hristos de Sfântul apostol Pavel. Deci, l-a adus Antia pe sfântul, copil fiind, la Anichit, episcopul Romei, care l-a dat pe el să înveţe Sfânta Carte şi l-a aşezat în rânduiala clericilor; iar la cinsprezece ani l-a hirotonit diacon, şi la optsprezece ani, preot, iar când a ajuns la douăzeci de ani l-a hirotonit episcop în Iliric.

Şi, de vreme ce pe mulţi învăţa şi-i întorcea la credinţa lui Hristos, a trimis Adrian împăratul de l-au adus înaintea lui şi mărturisind luminat pe Hristos, Dumnezeu adevărat, iar pe idoli defăimându-i, a fost dat la chinuri. A poruncit să-l culce pe un pat de aramă şi să-i dea foc, l-au pus, apoi, pe un grătar de fier înroşit în foc şi iarăşi l-au băgat într-o căldare plină cu untură şi cu smoală în clocot; şi cu puterea şi cu darul lui Hristos a fost păzit de toate nevătămat. Apoi, cu sfatul lui Coremon eparhul, l-au aruncat pe Sfântul Elefterie într-un cuptor de aramă ars în foc, în care a intrat mai întâi Coremon însuşi, fiind luminat de Duhul Sfânt; şi ieşind nevătămat şi mărturisind că Hristos este Dumnezeu, i s-a tăiat capul; iar pe Sfântul Elefterie, ieşind neatins, a poruncit tiranul să-l arunce în temniţă. A fost legat apoi de un car tras de cai sălbatici şi, fiind slobozit de îngeri, a fost dus într-un munte înalt; acolo

trăia cu fiarele sălbatice, care se îmblânzeau la cuvintele lui. A botezat aici pe slujitorii trimişi să-l prindă, precum şi pe alţii, care au crezut în Hristos, ca la cinci sute de oameni. L-au prins apoi şi l-au dus iarăşi în faţa împăratului, care l-a dat să-l mănânce fiarele. Dar, scăpând nevătămat, împăratul a poruncit la doi slujitori de l-au străpuns cu sulițele: şi, aşa, şi-a dat fericitul său suflet în mâna Ziditorului. Iar maica sa, Antia, îmbrăţişând pe sfântul mort şi sărutându-l, a căzut peste dânsul şi i s-a tăiat şi ei capul cu sabia.

Întru această zi, învăţătură din cuvintele lui Ava Moise, trimise lui Ava Pimen.

Oricine, de nu va face păcat, iată, are nădejde şi va afla uşurare în ceasul şi în ziua ieşirii.

Să urăşti cuvintele cele deşarte ale lumii acesteia, ca să vadă inima ta pe Dumnezeu.

Să iubeşti a face rugăciune adeseori, ca să ţi se lumineze inima ta.

Să nu iubeşti a mânca mult şi nu va fi spurcată inima ta.

Păzeşte-ţi limba ta, ca să se sălăşluiască întru tine frica lui Dumnezeu.

Sârguieşte-te la slujba ta, la rugăciune şi la cântare, ca să nu te mănânce pe tine fiarele gândului.

Tare să ai inima ta împotriva gândurilor rele, şi uşoare îţi vor fi ţie.

Să nu ai vrajbă cu oamenii, ca să-ţi fie primită rugăciunea ta.

Smereşte-te, fără deosebire, cu toţi, ca să ai îndrăznire a te ruga.

Păzeşte-ţi ochii tăi de vederi necuviincioase, ca să se păzească omul tău cel dinlăuntru.

Păzeşte-ţi auzul tău, ca nu tu singur să-ţi aduni războaie.

Să lucrezi lucru cu mâinile, ca să-ţi câştigi pâinea ta.

Să nu ţii la odihnă, ca să nu-ţi îngreunezi trupul tău, că dator eşti a-l înfrâna pe el.

Să nu-ţi amesteci cuvintele tale cu vorbe necuvioase, ca să nu ţi se tulbure tăria ta.

Iubitule, să ne facem nouă înşine locuinţa întru lacrimi, că zice psalmistul: "Cei ce seamănă cu lacrimi, vor secera cu bucurie" (Ps. 125, 5), întru Iisus Hristos, Domnul nostru. Amin.

Întru această zi, cuvânt al prea cuviosului părintelui nostru Efrem Sirul, despre pocăinţă şi judecată şi despre despărţirea sufletului de trup.

Iubiţilor, ce folos aflăm întru această viaţă trecătoare? Vai nouă! Fericit este acela care, din toate câte le-a făcut în viaţă, a aflat îndrăzneală în ceasul despărţirii, când se desparte sufletul de trupul său. Că, vin îngerii să ia sufletul din trup şi să-l pună înaintea judecăţii celei groaznice.

Mare frică este, fraţilor, în ceasul morţii, că sufletul se desparte de trup cu frică şi cu dureri. Că stau înaintea sufletului faptele lui, în ceasul despărţirii, faptele pe care le-a lucrat noaptea şi ziua, şi bune şi rele. Şi îngerii se sârguiesc, silindu-se să scoată sufletul din trup.

Că sufletul, văzându-şi faptele sale, se teme să iasă. Iar sufletul păcătosului cu frică se desparte de trup şi, temându-se, se duce să stea înaintea Împăratului celui fără de moarte. Şi, silit fiind să iasă din trup, văzându-şi faptele sale, le zice lor cu frică: "Daţi-mi mie vreme şi răgaz de un ceas, ca să ies." Şi îi răspund faptele lui: "Pe noi tu ne-ai lucrat şi noi împreună cu tine mergem la Dumnezeu."

Să trăim cu pază, fraţilor, viaţa aceasta trecătoare. Şi mai presus de toate, pe Hristos Cel Sfânt să-L iubim şi să-L dorim. Că nu ştim, fraţilor, în care ceas va fi ieşirea noastră. Nimeni din noi nu ştie ceasul şi ziua despărţirii. Că, umblând noi şi desfătându-ne fără grijă pe pământ, se dă poruncă, fără veste, ca sufletul să fie luat din trup. Şi se duce în ziua întru care nu gândeşte, plin fiind de păcate şi neavând îndrăzneală.
Pentru aceasta mă rog, fraţilor, să ne facem liberi, să nu fim robi vieţii acesteia trecătoare. Să într-aripăm sufletul nostru către Dumnezeu, în fiecare zi, de curse şi de sminteli ferindu-ne. Vicleanul ascunde de-a pururea curse înaintea sufletului nostru, ca tulburându-l pe dânsul, să-l vâneze spre munca veşnică. Prin mijlocul smintelilor şi al curselor călătorim, iubiţilor, să ne rugăm, drept aceea, să nu cădem întru ele. Pline de dulceaţă sunt cursele morţii veşnice. Să nu ne moleşească pe noi cu dulceaţa lor cursele morţii, adică grija peste fire a lucrurilor celor pământeşti şi a banilor şi, mai ales, grija gândurilor şi a faptelor celor rele.

Să nu te îndulceşti tu, fratele meu, de cursa morţii. Să nu te moleşeşti, nici să te slăbeşti atunci când cresc întru tine gândurile rele. De va afla gândul cel întinat intrare în sufletul tău, acesta se îndulceşte spre cugetarea rea; şi cugetarea rea omoară sufletul. Şi se face gândul cel rău ca o cursă în sufletul tău, dacă nu-l vei goni prin rugăciune, prin lacrimi, prin înfrânare şi prin priveghere.

Fă-te pururea liber de toate lucrurile cele pământeşti, ca să te izbăveşti de curse, de gânduri şi de fapte rele. Să nu te moleşeşti măcar o clipă în cugetarea gândurilor cele rele. Să nu zăbovească în sufletul tău gândul cel rău, frate. Fugi de-a pururea către Dumnezeu prin rugăciune, prin ajunare şi prin lacrimi, ca să te izbăveşti de toate cursele, smintelile şi patimile.

Să nu socoteşti, frate, că multă vreme vei trăi pe pământ. Că, fără de veste va veni porunca Domnului şi, vezi, să nu te afle pe tine păcătuind, nemaiavând vreme de pocăinţă şi nici de iertare.

Ce vei zice atunci, în ceasul despărţirii, frate? Mulţi sunt cei care socotesc că vor trăi pe pământ multă vreme. Şi, iată, vine, fără de veste, moartea şi deşartă face nădejdea lor şi nefolositoare. Repede vine moartea şi răul cel mai mare e pierzarea veşnică. Să ai, drept aceea, de-a pururea moartea înaintea ochilor tăi, frate, şi nu te teme de despărţirea de trupul tău. Aşteaptă moartea în fiecare zi, ca un om înţelept şi duhovnicesc, aşa aşteaptă de-a pururea şederea înaintea judecăţii Domnului. Pregăteşte-ţi în fiecare zi candela ta şi, ca un slujitor înţelept şi sârguitor, cerceteaz-o pe ea în fiece ceas, cu lacrimi, cu rugăciuni şi cu fapte bune; câtă vreme te afli încă în libertate, foarte te sârguieşte. Că vine vremea cea plină de temere, de frică şi de tulburare, care nu-ţi mai îngăduie să gândeşti cele înalte şi bune.

Luaţi aminte, iubiţii mei, cum toate cele rele cresc şi sporesc în fiecare zi răutăţile şi biruieşte viclenia. Acestea pregătesc tulburarea cea mare, ce va să fie, şi necazul cel mare, care va veni, peste toate marginile pământului, pentru păcatele noastre, că, pentru trândăvia noastră, sporesc cele rele.
Să ne facem, dar, văzători cu duhul, războinici iubitori de Dumnezeu în fiecare zi, să biruim războiul vrăjmaşului, o, iubitorilor de Hristos. Să ne învăţăm obiceiurile războiului, că războiul nevăzut este. Armă a războiului acestuia este de-a pururea slobozirea de lucrurile pământeşti.

Dacă ai moartea înaintea ochilor, în fiecare zi, nu păcătuieşti. Dacă te vei elibera de lucrurile pământeşti, slobozindu-te din cele vremelnice, vei putea, ca un prea viteaz luptător, să iei darul biruinţei. Că, dacă lucrurile cele pământeşti ne trag în jos, către ele, apoi şi patimile ne întunecă ochii inimii, în vremea luptei lăuntrice.

Pentru aceasta se luptă cu noi şi ne biruieşte vicleanul, ca pe unii ce suntem plini de lucrurile cele pământeşti şi de patimile grijilor pământeşti ne robim.

Că, pe cele pământeşti toţi împreună le iubim, fraţilor, dar unii se luptă să-şi elibereze mintea, iar alţii nu. Şi, atunci mintea noastră ne lasă şi se împrăştie pe pământ, din pricina trândăviei noastre.

Iată, ziua s-a plecat şi către seară este vremea noastră, iar noi, iubiţilor, în necredinţa noastră, socotim că este dimineaţă. Iată, lângă uşi este Împărăţia Cerurilor ca să strălucească, şi noi nu voim să înţelegem. Uneori, s-au făcut şi semnele şi minunile despre care a vorbit Domnul: foamete, ciumă, cutremure, înfricoşări şi năvăliri de neamuri. Şi acestea toate se par nouă ca un vis. Nu ne sperie pe noi auzirea, nici însăşi vederea lor. Dar secerişul acum s-a apropiat şi sfârşit are chiar şi viaţa noastră. Iată, îngerii ţin gata secerile; aşteaptă doar porunca.

Să ne înfricoşăm, iubiţilor. Ceasul este al unsprezecelea din zi şi calea este încă lungă. Să ne sârguim, în cămară să ne aflăm. Să ne facem veghetori şi să ne trezim ca nişte nesomnoroşi. Nu ştim în care ceas Stăpânul va veni. Să ieşim de sub apăsarea celor pământeşti.

Să nu îngrijeşti de nimic, a zis Domnul. A iubi pe toţi ne porunceşte nouă Dumnezeu. Iar noi, dimpotrivă, am izgonit dragostea şi ea a fugit de pe pământ. Nu afli nicăieri, pe pământ, dragostea cea desăvârşită pentru oameni şi pentru Dumnezeu, căci ea de la toţi a fost gonită. Toţi au urât dragostea. Acum, mai mult, invidia împărăţeşte. Pricinile de tulburare pe pământ s-au înmulţit nedreptăţile au acoperit pe toţi împreună. Fiecare numai cele pământeşti le caută, iar pe cele cereşti le defăimează. Cele vremelnice doreşte-le, iar, pe cele ce vor să fie, nimeni nu le iubeşte.

Voieşti să fii om duhovnicesc? Învaţă să te eliberezi de cele pământeşti. Nu căuta mai întâi pe cele pământeşti, ci, nevoieşte-te şi doreşte, ca un desăvârşit, Împărăţia Cerurilor, şi apoi, caută şi pe cele pământeşti, după cuvântul Domnului. Să nu socoteşti, zicând: "Multă şi grea este vremea pustniciei, şi eu sunt leneş şi neputincios şi nu pot să mă nevoiesc." Ascultă graiurile de sfătuire prea bună şi folositoare, înţelege ce îţi zic ţie, iubitorule de Hristos, frate: Dacă voieşti să te duci într-o altă ţară depărtată, nu poţi să alergi într-un ceas toată lungimea căii. Ci, numărând paşii în fiecare zi şi având răbdare, pleci la drum. Şi, cu vreme şi cu osteneală, ajungi în ţara pe care o doreşti. Aşa este şi Împărăţia cea Cerească şi desfătarea Raiului: prin ajunări, prin înfrânare, prin privegheri, prin milostenie şi

prin dragoste, fiecare poate ajunge acolo. Acestea sunt căile care te duc la cer, către Dumnezeu.

Să nu zăboveşti a pune început de cale bună, care te duce la viaţă. Voieşte numai să călătoreşti în calea aceasta şi vei fi sârguitor şi îndată calea se face dreaptă înaintea ta. Şi, bucurându-te de călătorie, faci popasurile veselindu-te. Că se împuternicesc paşii sufletului tău, la fiecare popas. Şi ca să nu afli greutate în calea care te duce la viaţă, Domnul pe Sine Însuşi S-a făcut Cale a vieţii, celor ce voiesc, cu bucurie, să se ducă la Tatăl luminilor. Tu Însuţi, Hristoase, Fii mie Cale a vieţii, care mă duce către Tatăl Tău şi Tatăl nostru. Aceasta este singura bucurie şi sfârşitul ei este Împărăţia Cerurilor. Fii mie, o, Stăpâne, Fiule al lui Dumnezeu, Cale a vieţii şi luminare. Am gustat eu însumi din izvorul darurilor Tale, plin sunt de dorire. S-a făcut darul Tău, întru inima mea, lumină şi bucurie şi dulceaţă, mai mult decât mierea din fagure. S-a făcut darul Tău, în sufletul robului Tău, ca o comoară: a îmbogăţit sărăcia mea. S-a făcut darul Tău, robului Tău, scăpare şi putere şi laudă şi sprijin şi înălţare şi hrană de viaţă dătătoare. Nu va tăcea, robul Tău o, Stăpâne, să vestească multa dulceaţă a dragostei şi a darului Tău. Ai deschis gura mea, a nepriceputului; cum va răbda limba mea, având atâta folos, să nu laude şi să nu slăvească în fiecare zi pe Dătătorul bunătăţilor? Şi cum, iarăşi, voi îndrăzni să închid şi să opresc valurile darului Tău, ce izvorăsc în inima mea, a păcătosului? Umple-mă de dulceaţă cu darurile Tale, cele multe. Pentru mulţimea darurilor Tale, slăvesc darul Tău, Hristoase Mântuitorule. În toată Biserica Te slăvesc pe Tine. Întru dânsa, nu va înceta limba mea a mărturisi darul Tău, Stăpâne. Nu va tăcea alăuta mea a înălţa cântări duhovniceşti. Dorul mă trage pe mine către Tine, Mântuitorule, lauda vieţii mele. Darul Tău îndulceşte mintea mea, încât s-a legat să meargă după Tine. Facă-se Ţie inima mea pământ bun, primind sămânţa cea bună, şi darul Tău să roureze întru dânsa roua de viaţă veşnică. Şi va secera darul Tău pe pământul inimii mele, snop bun de umilinţă, închinăciune şi sfinţenie. Şi cele plăcute Ţie, să le facă totdeauna inima mea. Întoarce sufletul meu în staulul Raiului desfătării, împreună cu oaia cea aflată. Să se afle sufletul meu întru lumină. Păstorul acela, pe oaia cea aflată, pe umeri a purtat-o, iar pe acest netrebnic suflet al meu, prin darul Tău, trage-l şi du-l Tatălui Tău celui prea curat şi nemuritor, înaintea îngerilor şi a arhanghelilor. Ca, întru desfătarea Raiului, să zic şi eu, împreună cu toţi Sfinţii: "Slavă Tatălui Celui nemuritor şi Fiului Celui nemuritor şi Sfântului Duh Celui nemuritor, Tatălui, adică, Celui nevăzut, Fiului Celui văzut în trup, Duhului Celui ce a grăit prin prooroci şi prin apostoli. Slavă Însăşi Sfintei şi Celei de o fiinţă Treimi, Celei închinate şi slăvite de toată puterea cerească, de cele pământeşti şi de cele de dedesubt. Că a dat daruri cereşti robului său, ca să aducă şi el mănunchi de slavă Împăratului veacurilor şi Dumnezeului tuturor: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi de-a pururea şi în vecii vecilor ! Amin."

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului sfinţit mucenic Elefterie

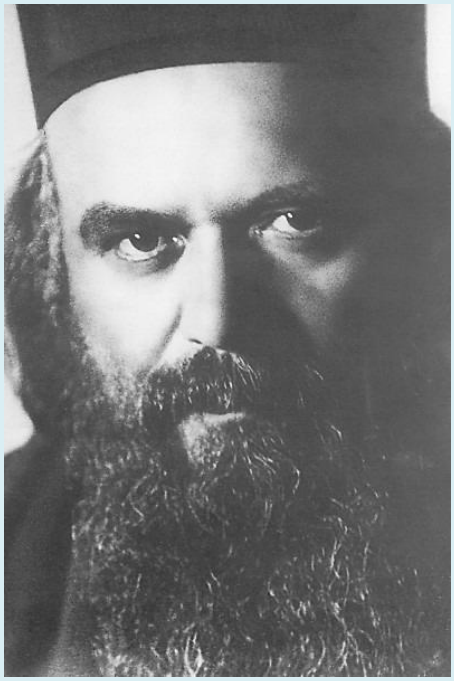

Din rădăcina cea bună iese rodul cel bun. Acest mare Sfânt Elefterie a fost fiul unor foarte nobili părinţi, din stirpea imperială a Romei. Acolo tatăl lui a fost pro-consul imperial. Maica lui, Antia, învăţase credinţa creştină de la Sfântul apostol Pavel, primind de la el şi Sfântul Botez. Rămânând văduvă de foarte tânără, ea a încredinţat creşterea şi educaţia singurului ei fiu lui Anichit, episcopul Romei. Văzând marile daruri ale lui Dumnezeu care luminează sufletul copilului Elefterie, episcopul 1-a hirotonit diacon la vârsta de cincisprezece ani, preot la vârsta de opt-sprezece ani şi episcop la vârsta de douăzeci de ani.

Marea înţelepciune a Sfântului Elefterie, cea de Dumnezeu dăruită, a împlinit cu prisosinţă lipsa vârstei lui. Astfel, vasul ales al lui Dumnezeu, Sfântul Elefterie, a fost trimis episcop în Iliria, cu scaunul în cetatea Valona (Avlona), din Albania de azi.

Bunul păstor şi-a păstorit cu vrednicie turma încredinţată lui, astfel încât ea creştea pe zi ce trece. Auzind de acestea, împăratul Hadrian, prigonitorul creştinilor, 1-a trimis cu oaste pe comandantul Felix ca să îl aresteze pe Sfântul Elefterie şi să îl aducă la Roma.

Sosind sălbaticul Felix la Valona şi intrând în biserică, el 1-a văzut slujind în ea pe Sfântul arhiereu al lui Hristos. Deodată inima lui s-a schimbat şi Felix s-a făcut creştin. Sfântul Elefterie 1-a luminat pe Felix cu Sfântul Botez, apoi a plecat împreună cu el la Roma. Întorcerea lui a fost o prăznuire de bucurie, nicicum apăsare sau chin.

Hadrian 1-a dat pe Sfântul Elefterie celor mai bestiale torturi: biciuiri, ardere pe pat de fier, aruncarea în smoală clocotită şi arderea în cuptor de foc. Dar Sfântul Elefterie s-a izbăvit din toate aceste chinuri cu puterea lui Hristos Dumnezeu.

Văzând acestea Caribus, eparhul de la Roma, s-a ridicat şi a strigat tare că şi el este creştin. Caribus a fost torturat bestial şi apoi decapitat, după cum a fost şi fericitul Felix. La urmă călăii imperiali au tăiat şi cinstitul cap al Sfântului Elefterie.

Venind maica lui, Antia şi plângând asupra trupului lui, călăii au decapitat-o şi pe ea cu sabia. Trupurile lor au fost mutate la Valona, unde şi astăzi se prea slăveşte Dumnezeu prin minunile care se lucrează la sfintele moaşte ale Sfântului Elefterie. Ei cu toţii au luat mucenicia sub împăratul Hadrian, la anul 120.

Cântare de laudă la Sfântul sfinţit mucenic Elefterie

Slăvitul Elefterie, sfântul lui Dumnezeu,

De la oameni Adevărul lui Hristos nu l-a ascuns.
Ci el cu Adevărul a luminat lumea
Aducând mântuire fiecăruia şi tuturor.

Bucură-se Sfânta lui Dumnezeu Biserică!
întreaga Ilirie să se bucure şi ea!
Iată Dumnezeu i-a trimis ei pe Sfântul,
Pe Sfântul Elefterie, păstorul cel bun!

Al lui nume chiar înseamnă „Libertate":
Sfântul Elefterie libertatea le-a adus:
Libertatea adevărată, aceea de păcate,
Libertate ce nu există fără de Hristos.

Bucură-se cetatea Avloniei toată,
În ea sfintele moaşte ale lui Elefterie odihnesc!
Ele minunat de boli vindecă toţi săracii,
Ele sunt foc de care diavolii fug.
Fericită maica ce pe un sfânt îl naşte,
Sfânta Antia este de trei ori aşa.
Acum ea în Rai odihneşte,
Privind la Elefterie, scump fiul ei.

O, Sfinte sfinţite Elefterie părinte,
roagă-te pururi Domnului pentru noi!

Sfântul sfinţit mucenic Elefterie şi Antia, mama sa

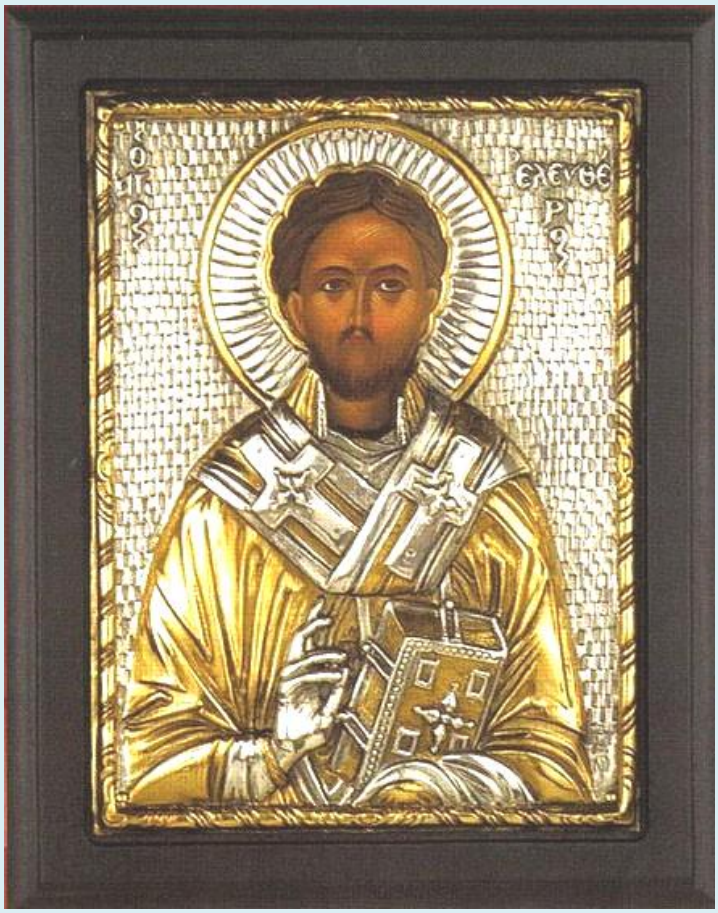

Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, cel ce, sporind întru înţelepciune, a urcat toate treptele ierarhiei duhovniceşti, pecetluind lucrarea sa sfinţitoare cu sângele muceniciei, prin neîncetatele lui rugăciuni să lumineze şi inimile noastre cu raza Duhului, ca să aducem şi noi jertfă curată de pocăinţă Ziditorului şi Purtătorului nostru de grijă, spre dobândirea mântuirii. Amin.

Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, cel ce s-a adus pe masa Cuvântului ca jertfă înmiresmată de tainicele adieri ale virtuţilor, să ne povăţuiască şi pe noi cu lumina rugăciunilor sale la vederea Înfrumuseţătorului tuturor făpturilor, care îşi tind gândul spre contemplarea Soarelui înţelepciunii.

Tropar: Cu haina arhieriei îmbrăcându-te şi cu sângele muceniciei înfrumuseţându-te, cu aripile iubirii ai zburat către Hristos, mâna Lui frumos încununându-te, pentru aceasta, cu maica Antia, roagă-te pentru noi stăruitor, ca să aflăm uşa mântuirii şi cheia gândului celui luminător.

Condac: Pe scara înţelepciunii urcând, te-ai arătat înger în trup, şi moştenind darul arhieriei, întru tine S-a odihnit Duhul Sfânt, spre chinurile mucenicеşti ai alergat cu bucurie cerească, iar acum te rogi ca să ni se dăruiască nouă pacea dumnezeiască.

Icos:

Fericit eşti mucenice prea sfinţite, că ai iubit frumuseţea dumnezeiască,
Şi haina arhierească o ai împodobit cu sângele curs din jertfa trupească,
Ca cel ce străluceşti cu dumnezeiască cuviinţă, trimite-ne raza mântuirii,
Şi din patimi ne scoate pe noi, ca cel ce eşti slujitor luminat al Treimii.
Bucură-te, podoabă a ierarhilor luminaţi,
Ridicarea celor de patimi întunecaţi,
Mângâierea sufletelor necăjite,
Cununa laudelor celor sfinţite,
Mare a gândurilor dumnezeieşti,
Împodobitorul inimii cu străluciri cereşti,
Poartă dumnezeiască a muceniciei,
Lăcaş prea sfinţit al veseliei,
Oglindă curată a tainelor cereşti,
Soare dăruitor de mângâieri duhovniceşti.

Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, poartă a credinţei, luminată de razele Duhului Sfânt

Cu nevoinţele strălucind încă din copilărie, ai urmat glasul dumnezeiesc,
Care te chema pe calea desăvârşirii, împărtăşindu-te din darul ceresc,
Mintea urcând-o pe scara rugăciunii, ai ajuns la vederea celor nevăzute,
Şi inima umplându-se de miresmele darurilor a binevestit pe pământ cele mărite.

Asemenea îngerilor făcându-te, ţi-ai împodobit sufletul cu roua lacrimilor de pocăinţă,
În care se oglindea mângâierea Duhului Sfânt, împletindu-ţi astfel podoabe de credinţă,
În casa sufletului ai adunat comorile ascunse în adâncurile nevăzute ale Duhului
Şi cu gândurile contemplându-le, te-ai umplut de lumina înţelegătoare a Cuvântului.

Din tinereţe ai fost chemat la scaunul arhieriei ca unul ce dobândisei înţelepciunea duhovnicească,
A cărei lumină urmându-o, povăţuiai turma lui Hristos să meargă pe aceeaşi cale împărătească.
Făclia Duhului ţinându-o în mână, străbăteai pustiurile neprietenoase, tulburate de vântul ispitelor,

Răsărind nădejde pe oriunde treceai, prin înfrumuseţarea sufletelor cu podoabele cuvintelor.

Pe cei răniţi de patimi, ca un samarinean milostiv îi vindecai cu untdelemnul iubirii,
Legându-i cu legătura Cuvântului şi îndemnându-i să se împărtăşească de vinul sfinţirii.
Pe mine, cel necăjit de fiarele patimilor şi care zac întru dureri sufleteşti,
Mă tămăduieşte părinte Elefterie, cu puterea cuvintelor tale părinteşti.

Ploaia multelor ispite bate la uşa sufletului cu înfricoşări multe
Şi vântul patimilor vrea să dărâme casa inimii mele triste.
Cu razele rugăciunii tale orbeşte pe vrăjmaşii ce vor să mă înece în marea păcatelor,
Şi cu roua minunilor tale stinge văpaia patimilor aprinsă de ispitele vrăjmaşilor.

Rugăciunea ta e foc ce mistuieşte gândurile necurate ale inimii întunecate de necredinţă,
Căci prin puterea ei pe cei porniţi foarte împotriva lui Hristos i-ai adus la umilinţă.
Pocăinţa lor ai mijlocit şi de aceleaşi dar al mărturisirii, prin rugăciunea ta, i-ai învrednicit,
Pentru aceasta, roagă-te Domnului să mă culeagă de pe căile patimilor, pe mine cel rătăcit.

Cuvintele tale luminate purtau pecetea Duhului Sfânt şi ca nişte raze pătrundeau în inimă,
Luminând tot întunericul şi întemeind liniştea dumnezeiască după care toată făptura suspină.

Unduirile cuvintelor tale vorbeau şi animalelor celor necuvântătoare,
Căci în ele se simţea din plin prezenţa dumnezeiască cea ocrotitoare.

De înfricoşările împăratului păgân nu te-ai temut, căci slujeai Împăratului împăraţilor,
Care te-a întărit în mărturisire, dându-te pildă de tărie neclintită tuturor fraţilor.
Cu untdelemnul Duhului Sfânt ai fost sfinţit, strălucind tuturor frumuseţea negrăită,
Cu care Ziditorul împodobeşte sufletul ce îi slujeşte cu iubire şi credinţă adâncă.

Vistieria sufletului tău s-a arătat plină de roadele Duhului,

Pe care le-ai dobândit prin osteneli multe în via Cuvântului.

Legat-ai rănile oilor cuvântătoare, tămăduindu-le cu untdelemnul Cuvântului,
Şi multe necazuri ai înfruntat, dar ai risipit vântul ispitirii cu puterea gândului.
Înaintea tronului Celui Preaînalt stând în hora îngerească a slavei cereşti,
Roagă-te Domnului să reversa mila Sa neîmpuţinată şi asupra celor păcătoşi.
Povara multor necazuri purtăm pe pământ pentru păcatele cele multe,
Şi multe tulburări învăluie corabia sufletului în călătoria spre cele sfinte.

Din groapa fărădelegilor mă trage pe mine, cel ce am alunecat pe frunzele patimilor,
Care împodobesc sufletul meu, căci nu am virtuţile cele agonisite prin sudorile faptelor.
Cu ploaia rugăciunilor tale stinge flăcările ispitelor ce învăluie sufletul meu pătimaş,
Şi la izvorul odihnei mă povăţuieşte părinte, însuţi fiindu-mi pe marea vieţii luntraş.

Orbirea sufletului meu pricinuită de patimi nu mă lasă să-mi conduc corabia sufletului,
Deci, însuţi ca un milostiv, mă călăuzeşte ca să ajung şi eu la lumina Cuvântului.
Valurile multor patimi se adună în mine înecând în întristare sufletul meu,
Risipeşte învăluirea lor şi mă scoate din adâncul păcatului celui greu.

Sfaturile şi rugăciunile părinteşti ale maicii tale puse la temelia vieţii tale
Te-au întărit să-ţi ridici casa virtuţilor întru care strălucea dumnezeiasca luminare.
Legătura iubirii părinteşti s-a prelungit şi în ceruri prin mucenicie,
Căci ţinând rodul pântecelui în braţe a primit şi ea cununa trecerii în veşnicie.

Ca un soare ai luminat pământul cu razele credinţei tale,
Prin care pe mulţi păgâni i-ai abătut de pe a rătăcirii cale.

Evanghelia lui Hristos ai propovăduit, având în faţa ochilor datoria sfântă,
Şi ca un Apostol ai vieţuit, aducând pe toţi în turma lui Hristos cea smerită.
Prin rugăciunea ta cea sfântă ai făcut să se pogoare Duhul Sfânt peste prefectul necredincios,
Care aprins de flacăra râvnei a mărturisit cu îndrăzneală puterea Domnului Hristos.

Vălul ocrotirii dumnezeieşti te-a însoţit, aşezându-se peste sufletul tău smerit,

Şi din legăturile pătimirii fiind eliberat, de îngeri în muntele cel minunat ai fost răpit.

Dezleagă şi sufletul meu de legăturile patimilor cu care însumi m-am legat,
Şi în muntele Luminii mă aşează, acolo unde suflarea Duhului se aude neîncetat.
Aruncă dintru înălţime florile rugăciunilor tale pline de mireasma sfinţeniei,
Ca să liniştească gândurile mele, cele tulburate din pricina lipsei smereniei.

Din potirul Cuvântului adăpându-te ai alergat cu gândurile pe muntele taboric,
Râvnind să ajungi cu paşii întăriţi ai rugăciunii pe Cel cu nume prea cucernic.

Ca o stea aprinsă de focul iubirii dumnezeieşti ai străbătut cerul Ortodoxiei,
Dând tuturor pildă de sfinţenie, prin înfăţişarea ta în oglinda vredniciei.

Cu razele iubirii tale încălzeşte inima mea în care vieţuiesc şerpii patimilor,
Şi alungă dintr-însa cu cuvântul rugăciunii toate îndemnurile păcatelor.

Cu cetele mucenicilor petreci, aducând pentru noi jertfe de rugăciuni şi suspinuri,
Ca cel ce mai înainte tot din dragoste ţi-ai dat trupul tău curat spre chinuri.

Cu focul dumnezeiesc fiind îmbrăcat sufletul tău te făceai tuturor pildă de luminare,
Revărsând tuturor din vasul înţelepciunii ce risipea a cugetului întunecare,
Cu sângele mucenicesc ţi-ai înfrumuseţat veşmântul arhieresc,
Şi cu florile virtuţilor ai înmiresmat sufletul scăldat în oceanul ceresc.

Cu fulgerul cuvintelor tale ai omorât pe începătorul răutăţii,
Care cu groaza chinurilor dorea să te abată de pe căile dreptăţii.
Zdrobit-ai puterea celui viclean, lovindu-l cu crucea lui Hristos,
Care a fost sfinţită de sângele jertfei adus pentru omul neputincios.

Urmând Stăpânului tău ţi-ai vărsat sângele nevinovat pentru iubirea Lui,
Încununând viaţa ta cea curată pe care totdeauna ai pus-o în slujba Domnului.
Deschis-ai mai întâi uşa muceniciei şi maica ta ţi-a urmat cu bucurie,
Intrând amândoi în cămara lui Hristos, ca să vă îndulciţi de veşnica veselie.

Cu cununile laudelor fiind strălucit luminezi pe cei ce te cinstesc pe tine,
Şi porţile Împărăţiei le deschizi celor ce îţi urmează întru mărturisire,
Cu râurile înţelepciunii tale ai adăpat câmpiile cele neroditoare ale inimii,
Făcând să răsară roadele cele înţelegătoare şi dulci ale iubirii.

Luminat-ai pe cei ce erau ascunşi în umbra păcatelor,
Şi din necazuri ai izbăvit pe cei scăpaţi în groapa patimilor.

Vântul ispitelor l-ai alungat de la faţa celor ce călătoresc pe calea mântuirii,
Şi cu ale Duhului cuvinte ai împodobit pe cei însetaţi de vederea desăvârşirii.

Risipeşte negura patimilor, răsărindu-mi lumina mântuirii,
Ca să te cinstesc părinte, aducânu-ţi în dar cuvintele măririi.

Urcat-ai toate treptele înţelepciunii în zborul tău îngeresc
Şi asemenea albinelor înţelegătoare te-ai hrănit cu nectarul ceresc.

Îndreptează corabia lui Hristos spre limanul dulce al mântuirii,
Gonind vânturile ereziilor care vor s-o scufunde în apele rătăcirii.
Întăreşte inimile noastre clătinate de cutremurul multor ispite,
Şi întăreşte stâlpii sufletelor cu legăturile cuvintelor sfinte.
Acoperământul păcii întinde peste tot pământul inimii înfrigurat de vijelia păcatelor,
Şi auzul lui îl deschide cu rugăciunea ta, ca să se învrednicească de cuvintele laudelor.

Risipeşte întristarea, vestindu-ne ziua bucuriei dătătoare de mântuire,
Închide porţile păcatelor, ca să stăpânească doar a Duhului iubire.

Bucură-te, Vas al sfinţeniei în care s-a turnat mirul Duhului Sfânt,
Casă împodobită cu virtuţi în care a binevoit să se sălăşluiască Nevăzutul Cuvânt,
Punte a răbădării care a solit trecerea celor păcătoşi,
Icoană a desăvârşirii contemplată de gândurile îngereşti,
Liman al păcii, care îmbrăţişează pe cei osteniţi,
Pecete a darului, care împodobeşte inima celor smeriţi,
Văzătorul Împărăţiei luminii prin fereastra gândurilor luminate,
Stea călăuzitoare ce povăţuieşte lumea spre înţelesurile înalte,
Jertfă curată mistuită de focul cel sfânt al rugăciunii,
Soare al credinţei ce cercetează pe cei din întunericul deznădăjduirii,
Mucenicie ce încununează viaţa plină de jertfelnicie,
Stăpân al înălţimilor cereşti dobândite după vrednicie,
Palat încăpător al tainelor Duhului Sfânt,
Pecete a sfinţeniei aşezată pe cerescul gând,
Vas sfinţit şi plin de mana rugăciunii,
Adăparea celor însetaţi de mirul Luminii,

Cântec al sfinţeniei ce veseleşte toate cerurile,
Glas al Cuvântului, vestind toate adevărurile,
Munte al doririlor străbătut cu paşii rugăciunii,
Lăcaş al slavei în care S-a pogorât lumina Treimii.

Sfântul ierarh Elefterie - Sfintele moaşte

Potrivit tradiţiei apusene, moaştele Sfântului Elefterie şi Antia ar fi fost o vreme adăpostite la Roma, în biserica Sfânta Sabina, în altarul Sfântului Laurenţiu, apoi mutate în biserica San Giovanni della Pigna, împreună cu moaştele Sfântului Genesius al Romei. Este posibil ca acestea să fi fost însă moaştele Sfântului Elefterie, episcopul Romei (175-189). Aceste moaşte au fost mutate într-o biserică din apropierea oraşului Rieti.

Cultul Sfântului Elefterie, cinstit uneori şi sub numele de Sfântul Liberalis sau Liberator (traducerea latină a numelui grecesc Eleutherios, care înseamnă „cel liber”) s-a dezvoltat considerabil în Italia. I-au fost închinate mai multe biserici la Roma, Rieti, Chieti, Nepi, Porec, Vasto, Arce, Benevento, Salerno ş.a.

Potrivit tradiţiei româneşti, moaştele Sfântului Elefterie au fost adăpostite o vreme la Mănăstirea Ţigăneşti, fiind apoi (2009) dăruite Bisericii Sfântului Elefterie din Bucureşti.

În Bucureşti:

- Biserica “ Sfântul Elefterie - Nou” (Metrou “Eroilor”, Operă, Str. Sfântul Elefterie, nr. 1-3).

- Biserica “Sfântul Stelian-Lucaci” (Str. Logofăt Udrişte, lângă Poliţia Rutieră);
- Biserica “Sfântul Vasile”, din Calea Victoriei, Nr. 198 (vizavi de Muzeul Enescu);
- Schitul Darvari (Str. Schitul Darvari, Nr. 3, lângă Grădina Icoanei);
- Biserica Paraclisului Patriarhiei (Dealul Patriarhiei);

În Provincie:

- Biserica Mitropoliei de Iaşi;

- Mănăstirea Miclăuşeni, sat Miclăuşeni, comună Butea, jud. Iaşi;
- Mănăstirea Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, jud. Bacău;
- Mănăstirea Sihăstria, Com. Pipirig, jud. Neamţ;
- Mănăstirea Pângăraţi, com. Bisericani, jud. Neamţ;

Sfinte moaşte de la mănăstirea Pângăraţi (Sfântul cuvios Siluan Athonitul, Sfântul cuvios Ioan Iacob Hozevitul, Sfântul Lavrentie şi Teodosie de Cernigov, Sfânta muceniţă Daria, Sfântul mucenic Prov,Tarah şi Andronic, Sfântul mucenic Elefterie şi multe alte părticele)

- Biserica Vechii Catedrale a Episcopiei din Slobozia (Mânăstirea „Sfinţii Arhangheli - Slobozia Veche", str. Mănăstirii, nr. 1);
- Mănăstirea Ţigăneşti, com. Ciolpani, jud. Ilfov;
- Mănăstirea Căldăruşani, com. Gruiu, jud. Ilfov;

În această raclă sunt aşezate spre închinare moaştele a treisprezece sfinţi: Sfântul mucenic arhidiacon Ştefan, Sfântul Dimitrie, Sfântul Pantelimon, Sfântul Artemie, Sfântul Lavru, Sfântul Petru, Sfântul Haralambie, Sfântul Elefterie, Sfântul Trifon, Sfânta Paraschiva, Sfânta Marina, Sfântul Teodosie, Sfântul Stelian. Pe lângă acestea este şi o bucăţică din lemnul Sfintei Cruci încadrată în metal.

- Catedrala Episcopiei din Giurgiu;
- Schitul “ Sfântul Ioan Rusul”, com. Slobozia, jud. Giurgiu (5 km de Giurgiu).

Străinătate:

- Raclele cu Sfinte Moaşte de la Mănăstirea Iviron, Sfântul Muntele Athos

Sfinte moaşte ale Sfântului Amfilohie, episcopul Iconiei, ale Sfintei Pelaghia, ale Sfântului Ciprian, ale Sfântului Haralambie, ale Sfântului Gheorghe purtătorul de biruinţă, ale Sfântului Pantelimon, ale Sfinţilor doctori fără de arginţi Chir şi Ioan, ale Sfântului mucenic Haralambie, ale Sfântului mucenic Modest, ale Sfântului Gheorghe, ale Sfântului Trifon, ale Sfânului Procopie, ale Sfintei Marina, ale Sfântului Pantelimon, ale Sfinţilor 20 000 de mucenici, ale Sfântului mucenic Elefterie, ale Sfântului Ioan Gură de Aur, ale Sfântului mare mucenic Procopie, ale Sfântului Ioan Botezătorul, ale Sfântului Ioan cel milostiv, ale Sfântului mare mucenic Pantelimon, ale Sfântului Trifon, ale Sfântului Grigorie, episcopul Armeniei, ale cuvioasei Eupraxia.

Picture of the Holy Skull of St. Eleutherios visiting his church in Gkyze. It is treasured by the Holy Metropolis of Elassonos after previously being in the Monastery of St. Eleutherios Klimadon near Olympus

Preafericitul părinte patriarh Daniel a sfinţit astăzi noua raclă cu moaştele Sfântului mucenic Elefterie

Preafericitul părinte patriarh Daniel a oficiat astăzi, 7 octombrie 2009, începând cu ora 17:00, în sala “Sfinţilor Români” din Reşedinţa Patriarhală, slujba de sfinţire a noii racle ce conţine părticele din moaştele Sfântului mucenic Elefterie. La această slujbă au mai participat Preasfinţitul părinte Varsanufie Prahoveanul, episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Bucureştilor, părintele arhim. Timotei Aioanei, mare eclesiarh al Catedralei patriarhale din Bucureşti şi Exarh cultural al Arhiepiscopiei Bucureştilor, precum şi părintele Valer Ulican, consilier patriarhal şi parohul Bisericii Sfântului Elefterie din Bucureşti.

Moaştele Sfântului Elefterie au fost dăruite de către Mănăstirea Ţigăneşti Bisericii Sfântului Elefterie din Bucureşti, racla fiind executată la Monetăria Statului din Bucureşti, prin purtarea de grijă a Preasfinţitului Părinte episcop Varsanufie. Racla cu Sfintele moaşte a fost încredinţată părintelui Valer Ulican, urmând ca ea să fie pusă spre închinare credincioşilor la hramul Bisericii Sfântului Elefterie, în data de 15 decembrie a.c., când se face şi pomenirea Sfântului.

Sfântul mucenic Elefterie era din cetatea Romei. De mic a rămas orfan de tată şi a fost crescut numai de mama sa Antia, care fusese convertită la credinţa creştină de către Sfântul apostol Pavel. Copilul a fost dus de mama lui la episcopul Anichit al Romei, învăţând de la acesta Sfintele Scripturi. Anichit l-a rânduit în ceata clericilor; când a fost în vârstă de 15 ani l-a hirotonit diacon, la 18 ani preot, iar când a ajuns de 20 de ani a devenit episcop al Iliricului.

Pentru că învăţa şi propovăduia pe Hristos, atrăgând pe mulţi la credinţă, împăratul Adrian (117-138) a trimis oameni de l-au adus la el. Dus înaintea lui, sfântul a mărturisit că Hristos este Dumnezeul tuturor. La porunca împăratului a fost supus la chinuri pe care le-a îndurat cu seninătate. Sfătuit de prefectul Coremon, împăratul a făcut un cuptor, care avea ţepuşe ascuţite, de o parte şi de alta. La rugăciunea Sfântului către Dumnezeu, Coremon, umplându-se de Duh Sfânt, a intrat el întâi în cuptor şi a mărturisit că Hristos este Dumnezeu. Din cuptor Coremon a ieşit nevătămat şi i s-a tăiat capul. A fost aruncat şi Sfântul Elefterie în cuptor, dar s-a stins focul şi a ieşit sănătos.

Sfântul a fost apoi legat de un car tras de cai sălbatici, şi fiind dezlegat de îngeri, a fost dus într-un munte înalt, unde trăia cu animalele sălbatice; aceste fiare se îmblânzeau când Sfântul le vorbea cuvintele lui Dumnezeu.

Împăratul a trimis ostaşi ca să-l prindă, dar sfântul i-a îndrumat la Hristos şi i-a botezat. Odată cu ei au mai crezut în Hristos şi alţii ca la cinci sute. L-au prins apoi şi l-au dus iarăşi în faţa împăratului, care l-a dat să-l mănânce fiarele. Dar, scăpând nevătămat, împăratul a poruncit la doi slujitori de l-au străpuns cu suliţele, şi astfel şi-a dat Sfântul Elefterie sufletul în mâna Ziditorului.

Sfântul Elefterie: “Eu mă lipesc de Domnul meu şi sunt unit pururea cu El”

Icoana Sfântului Elefterie (biserica Sfântului Elefterie nou, Bucureşti)

Poate că nu întâmplător, deşi nu am căutat o astfel de potrivire, seria articolelor având ca temă reeducarea s-a încheiat chiar înaintea praznicului ***Sfântului ierarh Elefterie*** şi a duminicii în care se citeşte Pilda celor poftiţi la cină. Greu de crezut că puteam găsi o urmare mai potrivită decât prin sărbătoarea acestui ***mucenic al cărui nume înseamnă „libertate”*** şi care, tânăr, precum erau cei care au umplut închisorile comuniste, a trecut prin cele mai groaznice cazne sfinţindu-se şi fără a suferi vreun rău.

Închinat lui Dumnezeu de la o vârstă fragedă de către maica sa, Sfânta Antia, care fusese adusă la Hristos de către apostolul Pavel, ***Elefterie este aşezat diacon la cinsprezece ani, peste încă trei ani păşeşte pe treapta preoţiei, iar la numai douăzeci de ani este hirotonit episcop al Iliricului.***

Precum în cuvântul apostolului Pavel către Timotei, credinţa şi curăţia tinereţii închinate lui Hristos nu au devenit prilej de dispreţ, ci au întors până şi inimile unor prigonitori prin purtarea şi vorbele ierarhului Elefterie.

"Eu mă lipesc de Domnul meu şi sunt unit pururea cu El şi Stăpânului meu Hristos îi slujesc. ***Iar cinstirile şi darurile tale pe care mi le făgăduieşti, cum şi muncile şi caznele cele înfricoşate şi cumplite cu care ne îngrozeşti, le socotesc ca pe nişte jucării şi săgeţi de copii; căci eu m-am lepădat de lume şi m-am răstignit, ca învăţătorul meu Pavel şi moartea pentru Hristos o socotesc desfătare, slavă şi veselie", îi răspundea împăratului care îl ameninţa.***

„Precum martirul de acum aproape două milenii, suntem şi noi chemaţi să dăm răspuns în termenii unui „totalitarism" duhovnicesc aplicat nouă înşine (şi numai nouă): ***fie o să-L lăsăm pe Dumnezeu să pătrundă în toate aspectele vieţii noastre sufleteşti, fie ne vom închina toată inima stăpânitorului lumii acesteia.*** Nu putem sluji la doi domni şi orice compromis, cât de mic, cu cel rău ne scoate din Împărăţie - această învăţătură simplă îi uneşte pe toţi mucenicii, cei din vechime şi până în zilele noastre. ***Libertatea este parte a chipului lui Dumnezeu în om şi nimeni nu o poate distruge.*** În final, toate caznele la care suntem supuşi, uneori până la ruperea sufletului nostru şi cădere, nu sunt îngăduite decât pentru ca Dumnezeu, în bunătatea sa, să ne dea o şansă mai mare de a-L lăsa să învingă în bătălia pentru toată inima noastră.

Libertatea întru Hristos nu se poate realiza fără a ne debarasa de balastul întreg al înţelepciunii lumeşti, utilizat pentru a ne descurca prin meandrele inconsecvenţei noastre sufleteşti.

„Totalitarismul" duhovnicesc prin care ne lăsăm cu totul în voia Lui este calea către libertatea duhovnicească desăvârşită.

Sfântul ierarh Elefterie să le fie călăuză în lucrarea apropierii de Hristos tuturor tinerilor, care, în libertatea specifică vârstei lor, lipsită de învechirea în rău, de experienţele lumeşti păgubitoare şi de înţepăturile zilnice ale spinilor grijilor, prinde viaţă cu uşurinţă şi putere.

Preot prof. univ. dr. Nicu Moldoveanu - Liber întru Hristos prin propria jertfă

Sfântul Elefterie, episcopul provinciei romane Illiric, şi mama sa Antia (care înseamnă floare) sau Antimea, femininul de la Antim, au ca repere temporale prima captivitate romană a Sfântului apostol Pavel (61-63), din timpul domniei sceleratului împărat Nero (54-68), şi domnia împăratului Adrian (117-138), când, după chinuri groaznice, au fost decapitaţi şi sfântul, şi mama sa.

Iată ce spune istoricul şi filologul academician Constantin Erbiceanu, în cartea sa: Ulfila (episcopul goţilor, n.n.). Viaţa şi doctrina lui sau starea creştinismului în Dacia Traiană şi Aureliană, referindu-se la Sfântul martir Elefterie: „ Sfântul martir Elefterie. Acesta era din Roma şi a fost născut din părinţi bogaţi şi însemnaţi; tatăl său a fost în trei rânduri consul (roman). Convertit la creştinism încă din casa părintească, a fost hirotonit diacon de papa Analect (în loc de Anacletus 76-88, n.n.), apoi preot şi episcop pentru Illyricum“. Cam rapid expediat, căci nu acelaşi papă l-a făcut episcop de Illiric, ci probabil Evaristus, episcopul Romei între anii 97 şi 105.

Controverse cu privire la viaţa mucenicului

Mai departe, C. Erbiceanu zice: ***„Aici, printre locuitorii Illyriei a predicat cuvântul lui Dumnezeu la finele secolului I şi începutul secolului al II-lea. A fost trimis în contra lui un oarecare Felix spre a-l prinde, dar Elefterie, cu puterea cuvântului şi cu minuni, l-a convertit pe Felix la creştinism. În urmă***

este prins şi dus la Roma dimpreună cu Felix şi este martirizat, unde la sfârşit a fost decapitat, ca unul ce era cetăţean roman". Nu ştim de care Felix pomeneşte C. Erbiceanu, căci despre un procurator roman Felix din anii 52-60 se vorbeşte în legătură cu captivitatea şi judecarea Sfântului apostol Pavel la Roma (61-63). Nu credem că este vorba de una şi aceeaşi persoană. În ceea ce o priveşte pe Antia sau Antimea, mama Sfântului mucenic Elefterie, probabil că acum, copilă fiind, a fost botezată de apostolul Pavel.

Mai recent, arhimandritul grec (astăzi mitropolit) Nicolae I. Protopapa spune că papa Anichit (Anicet) (155-166) l-a hirotonit episcop pe Elefterie. Dar parcă ceva nu se leagă, nu se potriveşte. În primul rând, fixează naşterea sfântului mult prea târziu (150). Dacă se ţine seama - şi trebuie - că Elefterie a fost hirotonit episcop de Illiric la 20 de ani, înseamnă că n-a mai apucat papa Anichit acest moment, fiindcă murise la 166.

În al doilea rând, dacă se ţine seama că mama Sfântului Elefterie, Antia sau Antimea, primise botezul de la Sfântul apostol Pavel în anii 61-63, înseamnă că ar fi murit la vârsta de peste 120 de ani, ceea ce nu e plauzibil. Autorul vorbeşte de moartea martirică a Sfântului Elefterie şi a mamei sale în timpul împăratului Adrian (117-138), ceea ce e imposibil.

De aici mai e un pas până a-l confunda pe Elefterie episcopul de Iliric la începutul secolului II d.Hr. cu papa (episcopul Romei) Eleuterius (175-189), în legătură cu care există, la fel, unele neclarităţi.

De altfel, şi Claudio Rendina face o confuzie, şi mai mare, zicând că Sfântul Eleuterius, papă între 175 şi 189, „este discipolul lui Anacletus şi l-a urmat la Roma, când acesta a fost ales papă".

Martirizat împreună cu mama sa

Anacletus a fost papă în anii 76-88, iar Eleuterius între anii 175-189, fiind înmormântat la Vatican. Credem că Sfântul sfinţit mucenic Elefterie s-a născut în timpul păstoririi papei (episcopului Romei) Anacletus (76-88), pe la anul 80, şi nu la anul 100, şi cu atât mai puţin la anul 150. A fost hirotonit diacon la vârsta de 14 ani, deci la anul 94, când păstorea la Roma Sfântul Clement (88-97), iar preot la 18 ani (98), episcop la 20 de ani (la anul 100) a fost hirotonit de papa Evaristus (97-105).

După o păstorire de 25 de ani a fost martirizat din porunca împăratului Adrian (117-138), când păstorea papa Telesforus (125-136) pe la anul 125-126.

În cazul acesta, Antia s-ar fi născut pe la anul 60, fiind botezată de Sfântul Apostol Pavel şi a primit moarte martirică, odată cu fiul ei, Elefterie, pe la anul 125-126, fiind în vârstă de 65-66 ani, ceea ce ni se pare acceptabil. Prin urmare, repetăm, totul trebuie aşezat cu ceva timp înainte de captivitatea romană a Sfântului apostol Pavel (61-63) şi împărăţia lui Adrian (117-138), când se întâmplă judecarea, chinuirea şi decapitarea Sfântului Elefterie şi uciderea de sabia călăului a mamei sale, care, îndurerată, ar fi vrut să-şi îmbrăţişeze fiul.

Trei veacuri, cu scurte pauze de linişte, creştinii au suferit persecuţii, ei neavând voie să se manifeste în public, până când Sfântul şi marele Constantin şi maica sa Elena, luminaţi de Duhul Sfânt, au acordat libertate cultului creştin prin Edictul de la Mediolanum (Milano), în 313. Nemulţumirile naţiilor ce locuiau în capitala imperiului, mai ales evrei şi greci, dorinţa unora de stăpânire a situaţiilor economice şi politice au dus la revolte religioase, creându-se nelinişte şi nesiguranţă în imperiu. Şi toată vina cădea asupra bieţilor creştini, care erau socotiţi o sectă iudaică pătrunsă în inima Romei, duşmani ai altor credinţe, intriganţi şi chiar ucigaşi.

Toate aceste învinuiri au fost combătute mai firav sau mai vehement de către Sfinţii Părinţi apologeţi şi polemişti, care căutau să lămurească pe toată lumea că religia creştină este întemeiată de Fiul lui Dumnezeu întrupat, Care S-a răstignit pentru mântuirea şi răscumpărarea întregului neam omenesc. Din cauza intrigilor şi a tot felul de ameninţări, împăratul Adrian trece şi el la persecuţii sângeroase, numărându-se între victime şi episcopul provinciei Illiric, Elefterie, şi mama sa Antia sau Antimea.

Ierarh roman cu moaşte în Bucureşti

Ce dorea împăratul Adrian? Ar fi vrut ca episcopul creştin Elefterie să se lepede de credinţa creştină şi să jertfească zeilor păgâni. Ceva peste puterea de înţelegere a oricărui om normal. Auzind împăratul Adrian despre minunile săvârşite de tânărul arhiereu al lui Hristos şi cum că pe mulţi păgâni îi încreştina botezându-i în numele lui Hristos, s-a mâniat, încercând la început să-l lămurească, să-i câştige bunăvoinţa, dar nereuşind, a poruncit să fie chinuit în toate felurile posibile şi cât mai greu de suportat.

A fost aruncat într-un cazan cu fierbinte amestecătură, a fost întins pe un grătar încins în foc şi uns cu grăsime, a fost aruncat în arena cu lei flămânzi, a fost ţinta suliţelor trase de ostaşii păgâni şi a îndurat multe alte chinuri. Şi asta în prezenţa mamei sale care privea neputincioasă, ca şi Maica Domnului cu un veac mai înainte, la schingiuirea fiului său, arhiereu al lui Hristos.

Biserica „Sfântul Elefterie“ a avut o cutiuţă cu părticele din moaştele martirului roman, dar după mărturia răposatului, fost slujitor, preotul Dumitru Dima, mutat la Domnul acum şapte ani, acestea au fost furate de cineva în vremea când se picta biserica nouă închinată mucenicului, între anii 1959 şi 1971.

De câţiva ani, din mila lui Dumnezeu şi prin mijlocirea Părintelui Patriarh Daniel, avem din nou o raclă frumoasă cu părticele din sfintele moaşte ale Sfântului Elefterie, aduse de la Mănăstirea Ţigăneşti de lângă Bucureşti, pentru care slujitorii Bisericii „Sfântul Elefterie“ mulţumesc din adâncul inimii.

Pr. Adrian Agachi - Sfântul Elefterie, episcopul roman care a îmblânzit leii

Mucenicul Elefterie a trăit în vremea împăratului Hadrian (117-138). Data naşterii sale nu este cunoscută. Ştim doar că s-a născut în apropiere de Roma, în jurul anului 100. Viaţa sa a stat sub oblăduirea Sfântului apostol Pavel. Chiar dacă nu l-a cunoscut direct pe apostolul Neamurilor, a aflat multe despre el de la mama sa, Antia. Aceasta fusese botezată de către Sfântul apostol Pavel şi era o bună creştină. Despre tatăl său nu ştim aproape nimic. Tot ceea ce se poate spune este că provenea dintr-o familie bogată, de rang înalt. Nu se poate afirma cu certitudine dacă era şi el creştin sau nu.

Sfântul Elefterie a rămas încă din copilărie orfan de tată. Mama sa l-a crescut în dreapta credinţă şi l-a îndrumat spre calea adevărată a Evangheliei. Tânărul

Elefterie participa la slujbele bisericeşti, unde a fost remarcat de arhiepiscopul Romei, Anichit. Acesta fusese ucenic direct al Sfântului apostol Pavel. El îl povăţuia deseori pe Elefterie şi îi insufla curajul de a-L mărturisi pe Hristos.

Episcop la 20 de ani

Slujind cu râvnă deosebită, Elefterie ajunge repede să facă parte din cler, fiind hirotonit diacon la doar 15 ani. Foarte rar întâlnim un astfel de caz în istoria Bisericii. De regulă, vârsta minimă pentru hirotonia întru diacon era de 20 de ani, în acest caz făcându-se o excepţie.

Arhiepiscopul Anichit îşi cunoştea bine ucenicul şi ştia că este foarte matur pentru vârsta lui. Rugăciunea, postul, nevoinţele tânărului Elefterie erau încununate de o inteligenţă pătrunzătoare şi o dragoste puternică pentru oameni. Aceste daruri ale lui Dumnezeu nu puteau fi trecute cu vederea şi nici amânate pentru mai târziu.

Creştinii trăiau o vreme de persecuţii şi erau destul de mulţi care ajungeau să se lepede de Hristos, din cauza chinurilor. Prin urmare, era nevoie de un om capabil, care să posede un cuvânt puternic, o credinţă tare şi curajul mărturisirii. Aceste daruri erau clar ale Sfântului Elefterie.

Prin urmare, la 18 ani ajunge preot, iar la 20 de ani este hirotonit episcop al Illiricului. Sfântul Elefterie predica într-un mod cu totul excepţional. Era capabil să aducă printr-o singură cuvântare zeci de suflete la dreapta credinţă. Biserica dobândea un păstor deosebit.

Convertirea prin cuvânt: Felix

Odată cu venirea la domnie a împăratului Hadrian, imperiul dobândea un conducător priceput în cele lumeşti, dar total necunoscător în cele duhovniceşti. Hadrian a sprijinit în mod paradoxal ambele împărăţii. Pe cea lumească prin întărirea Imperiului Roman, care făcea faţă cu greu extinderii teritoriale, şi pe cea cerească prin vărsarea sângelui mucenicilor. Hadrian era păgân şi nu dorea decât un singur lucru: dispariţia creştinilor. Precum mulţi alţi împăraţi, loveşte direct în liderii Bisericii. Îşi trimite un apropiat, pe Felix, să îl captureze pe Sfântul Elefterie. Felix îl întâlneşte pe Sfântul Elefterie atunci când acesta ţinea o cuvântare. Uimit de adevărată învăţătură creştină, Felix se converteşte. Trebuie amintit că în acea perioadă se cunoşteau puţine lucruri despre creştini. Sfânta Împărtăşanie era confundată cu un canibalism ritualic, dragostea creştină cu manifestări licenţioase. În aceste condiţii, creştinii erau consideraţi mai răi decât criminalii de rând. Văzând

frumuseţea slujbelor creştine şi blândeţea păstorului Elefterie, Felix trece din tabăra adversarilor în cea a susţinătorilor. Se botează pe drumul de întoarcere la împărat, sub mâna episcopului Elefterie.

Convertirea prin rugăciune şi dragoste: Coremon

Chinurile Sfântului Elefterie au fost cumplite. În mod surprinzător, împăratul Hadrian a trecut peste legile statului. Întrucât Sfântul Elefterie era de neam roman, ar fi trebuit să fie executat direct prin decapitare. Însă, Dumnezeu a rânduit să fie chinuit pentru ca mulţi să dobândească prin el lumina credinţei.

Cea mai faimoasă convertire a fost cea a eparhului Coremon. Hadrian hotărâse ca Elefterie să fie aruncat într-un cuptor încins plin cu suliţe. Luase această decizie sfătuit de Coremon. Înainte de a fi aruncat înăuntru, Sfântului Elefterie, ca oricărui condamnat la moarte care are dreptul la o ultimă dorinţă, i s-a dat răgazul de a rosti o rugăciune.

Astfel, el a şoptit următoarele cuvinte: „Îţi mulţumesc, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, că m-ai învrednicit de atâtea bunătăţi; căci cu mâna Ta cea tare m-ai întărit a răbda atâtea, pentru numele Tău cel sfânt. Deci, acum caută din cer şi vezi ce au sfătuit asupra mea cei ce mă urăsc, izbăveşte sufletul meu de înţepăturile lor şi de bărbaţii sângelui mă păzeşte, ca un bun, ca să Te cunoască toţi pe Tine, Unul Dumnezeu, întru toate marginile pământului. Atinge-Te de inimile lor, o, Stăpâne, cela ce eşti bogat întru milă, iar numele Tău cel sfânt fă-l cunoscut lor şi adu-i către voia Ta cea sfântă, ca să Te cunoască pe Tine, Unul adevăratul Dumnezeu, şi să lase închinăciunea idolească cea pierzătoare, că bine eşti cuvântat în veci. Amin“.

Coremon a rămas uimit de rugăciunea sfântului şi, în momentul respectiv, a înţeles care este esenţa creştinismului: iubirea vrăjmaşilor. A ales să fie şi el creştin.

Această decizie l-a surprins neplăcut pe Hadrian şi l-a aruncat pe Coremon în cuptor, sperând că moartea lui îi va înfricoşa pe cei prezenţi şi îi va îndepărta de la creştinism. S-a înşelat. Coremon a ieşit sănătos din cuptor prin rugăciunile Sfântului Elefterie. Imediat a fost decapitat. Primise prin mucenicie botezul sângelui şi sufletul său a plecat spre Împărăţia cerurilor să slujească adevăratului Împărat, Hristos.

Îmblânzitorul fiarelor şi al oamenilor

Chinurile Sfântului Elefterie au continuat. Hadrian a poruncit să fie aruncat în temniţă şi lăsat fără hrană. Dar nu ştia că acolo unde nu pot intra oamenii, pot intra îngerii. Sfântul Elefterie a fost hrănit de către un înger în chip minunat. Uimit de puterea sfântului, pe care el o considera vrăjitorească, Hadrian hotărăşte să îl lege de un cal şi să lase să fie târât de acesta. Dumnezeu hotărăşte altceva. Trimite un înger care îl răpeşte pe sfânt din mijlocul chinurilor şi îl aduce într-un munte aflat în apropiere de Roma.

Aici, Sfântul Elefterie se împrieteneşte cu fiarele, rostindu-le în fiecare zi cuvinte din Scripturi. Animalele puternice îl slujeau şi îl ocroteau ca pe un păstor al lor. Vânătorii din împrejurimi au băgat de seamă acest lucru şi l-au anunţat pe împărat, care trimite imediat slujitori pentru a-l prinde. Cifra aproximativă a oamenilor trimişi este de 500. O adevărată oaste pentru a prinde un singur om. Lucrul acesta arată că Hadrian se temea de puterea sfântului şi voia să fie sigur că îl poate captura. Dar animalele care îl păzeau pe Sfântul Elefterie erau hotărâte să îşi dea viaţa pentru el. Doar rugăciunea încărcată de blândeţe şi de milostivire a sfântului a făcut ca acestea să nu-i atace pe oamenii lui Hadrian. Ar fi fost un măcel inutil.

Sfântul Elefterie a reuşit să convertească toţi ostaşii trimişi împotriva lui, intrând în Roma cu un alai de creştini în urma sa. Ajuns aici, a fost osândit la moarte în arena leilor. Dar leii nu s-au atins de el. I s-au închinat. Omului duhovnicesc nimic din ce aparţine naturii nu i se împotriveşte, în afară de omul lumesc.

Jertfa mamei şi îndemnul neobosit al mântuirii

Sfântul Elefterie a fost, în cele din urmă, decapitat. Mama sa, rostind cuvinte de laudă către Dumnezeu, s-a aplecat peste trupul fiului său. În acel moment a fost străpunsă de săbiile ostaşilor aflaţi în preajmă. S-a săvârşit bucuroasă de biruinţa Sfântului Elefterie. Ce putea fi mai fericit pentru ea decât gândul că Elefterie a căpătat cununa sfinţeniei? A preferat să se bucure alături de el în ceruri.

Ziua prăznuirii Sfântului sfinţit mucenic Elefterie este una a bucuriei, în ciuda chinurilor suferite de el în această viaţă. Biruinţa este mereu o oportunitate de laudă.

Adela Stăncescu - Sfântul Elefterie, model de tărie în credinţă

Episcop la 20 de ani, martirizat pentru Hristos

Supus unor chinuri cumplite de împăratul roman Adrian pentru că răspândea creştinismul, Sfântul Elefterie a scăpat nevătămat de multe ori prin rugăciuni la Iisus Hristos. Mai mult, a reuşit să convertească sute de adversari, pe care i-a învăţat esenţa creştinismului: iubirea vrăjmaşului. Mucenicul este sărbătorit împreună cu mama sa la 15 decembrie, zi de bucurie şi pentru Biserica Sfântul Elefterie Nou din Bucureşti, unde se află şi moaştele Sfântului.

Hirotonit diacon la doar 15 ani

Elefterie, al cărui nume înseamnă „eliberare”, era din cetatea Romei şi a trăit în secolul al II-lea, în timpul împăratului păgân Adrian. Provenea dintr-o familie bogată, cu rang înalt, dar a rămas orfan de tată încă de când era mic. A fost crescut de mama sa, Antia, botezată de apostolul Pavel, de la care aceasta a învăţat credinţa creştină. Chiar dacă nu l-a cunoscut direct pe Apostolul Neamurilor, Elefterie a aflat multe despre el de la mama sa. La slujbele religioase la care participa a fost remarcat de arhiepiscopul Romei, Anichit, un ucenic al Sfântului Apostol Pavel, care l-a învăţat Sfânta Scriptură. Prin înţelepciunea şi învăţătura sa,

Elefterie reuşea să atragă mulţi oameni la credinţa creştină, aşa încât Anichit l-a hirotonit diacon când avea doar 15 ani, apoi preot la 18 ani. La 20 de ani, Elefterie a ajuns episcop al Iliricului. Pentru acele vremuri, în care creştinii erau persecutaţi, iar unii dintre ei se lepădau de Hristos din cauza chinurilor, el era un exemplu de tărie în credinţă. Prin rugăciunile sale a tămăduit rănile sufleteşti şi trupeşti ale credincioşilor şi a eliberat mulţi oameni de cursele diavolilor.

Persecutat de împărat

Minunile pe care le făcea şi numărul mare de oameni pe care îi creştina au ajuns şi la urechile împăratului, care l-a trimis pe un apropiat al său, Felix, să-l aducă forţat pentru a-l judeca. Dar Felix, când l-a auzit pe blândul Elefterie cum îl mărturisea pe Hristos, s-a convertit la creştinism, iar în drum spre Roma a fost botezat de episcopul Elefterie. Ajuns în faţa tiranului şi întrebat de ce nesocoteşte zeii romanilor şi a trecut la credinţa creştină, sfântul a spus: „Eu mă lipesc de Domnul meu şi sunt unit pururea cu El şi Stăpânului meu Hristos îi slujesc”. Răspunsul său l-a mâniat pe împărat, care a dat poruncă să fie supus unor pedepse aspre. Mai întâi, mucenicul a fost întins pe un pat de aramă şi i s-a dat foc, apoi a fost pus pe un grătar încins, iar deasupra i s-a turnat untdelemn încins. De fiecare dată focul se stingea, iar Sfântul rămânea nevătămat. Pe urmă a fost aruncat într-o căldare plină cu untură şi cu smoală în clocot, dar el a ieşit cu bine tot prin rugăciuni.

Convertire prin rugăciune

Sfătuit de eparhul Coremon, împăratul a hotărât ca Elefterie să fie aruncat într-un cuptor încins plin cu ţepuşe. Pentru că era condamnat la moarte i s-a dat dreptul să aibă o ultimă dorinţă. Iar aceasta a fost o rugăciune către Dumnezeu, în care îi cerea ca aceia care îl urăsc să lase închinăciunea idolească şi să vină la credinţa creştină. Aşa a înţeles Coremon că iubirea vrăjmaşului este esenţa creştinismului şi a ales să meargă şi el pe această cale. Drept pedeapsă, tiranul l-a aruncat întâi pe el în cuptor, însă acesta a ieşit nevătămat prin rugăciunile Sfântului. Atunci a fost decapitat. Apoi a fost aruncat şi mucenicul în cuptor, dar focul s-a stins şi a ieşit sănătos, iar tiranul a poruncit să fie aruncat în închisoare, unde l-a lăsat zile la rând fără hrană.

Cel care îmblânzeşte lei

Pedepsele asupra mucenicului Elefterie nu s-au oprit aici. Uimit de puterea sa, despre care credea că este vrăjitorească, împăratul a poruncit să fie legat de un car şi tras de cai sălbatici, dar a fost eliberat de îngeri, care l-au dus într-un munte din

apropierea Romei. Aici s-a împrietenit cu animalele sălbatice, cărora le rostea în fiecare zi pasaje din Scriptură. Leii şi urşii se îmblânzeau atunci când îl auzeau. Atunci, împăratul a trimis 500 de ostaşi ca să-l prindă, dar Sfântul Elefterie a reuşit să-i boteze pe toţi, aşa încât în ziua în care a ajuns la Roma avea în urma sa un alai de creştini, şi nu unul de ostaşi păgâni. Încă un motiv pentru a fi supus unor pedepse şi mai aspre. A fost aruncat în arena leilor, dar cum animalele nu s-au atins de el, împăratul a dat ordin să i se taie capul. Mama sa, Antia, în timp ce-l îmbrăţişa şi-l săruta pe fiul său mort, a fost ucisă şi ea prin decapitare.

Moaştele, venerate la Bucureşti

Credincioşii din Capitală se pot închina la moaştele mucenicului, care se află la Biserica Sfântul Elefterie Nou, din Piaţa Operei, fiind dăruite de Mănăstirea Ţigăneşti în 2009. Biserica este printre puţinele din ţară care sunt închinate mucenicului şi este unul dintre marile lăcaşuri de cult din Bucureşti. Construcţia, începută în 1935, a fost oprită în timpul războiului, aşa încât sfinţirea a avut loc după 36 de ani de la demararea lucrărilor. Vechea biserică ridicată în cinstea Sfântului a fost construită în prima jumătate a secolului al XVIII-lea şi nu mai făcea faţă nevoilor spirituale ale locuitorilor din cartierul Cotroceni. Părticele din moaştele Sfântului Elefterie se mai află la Schitul Darvari şi bisericile Sfântul Stelian Lucaci şi Sfântul Vasile, în Capitală, precum şi la alte nouă lăcaşuri de cult din ţară.

Creştinii se roagă la Sfântul Elefterie pentru alungarea duhurilor rele, spor în muncă şi vindecare de boli.

Maria Burlă - Sfintele moaşte de la Mănăstirea Pângăraţi

Pe peretele din dreapta naosului bisericii mari a Pângăraţilor, lângă icoana Sfântului ierarh Nicolae, sunt aşezate spre închinare într-un baldachin de lemn frumos sculptat şi inscripţionat, părticele din moaştele mai multor sfinţi, atât români, cât şi din alte neamuri.

Putem avea bucuria de a ne întâlni și pe pământ cu sfinții cei despre care citim și a căror viață suntem îndemnați s-o urmăm. În biserica nouă a Mănăstirii Pângăraţi îi vom regăsi, prin părticele din sfintele lor moaște,

- *pe Sfântul Ioan de Kronstandt, cel prețuit pentru bunătatea sa,*
- *pe Sfântul cuvios Ioan Iacob Hozevitul, poetul nostru profund,*
- *pe Sfântul mare mucenic Dimitrie, din dorința căruia s-a ridicat prima bisericuță pe aceste meleaguri,*
- *pe Sfântul cuvios Siluan Athonitul, căruia Dumnezeu i-a spus: „Ține-ți mintea în iad și nu deznădăjdui”.*

Pleiada sfinților de la Pângărați

Alături de ei, prin sfintele lor moaște, sunt prezenți și

- *Sfântul sfinţit mucenic Elefterie,*
- *Sfântul mare mucenic Ioan cel nou de la Suceava,*
- *Sfinții Teodosie și Lavrentie de la Cernigov,*
- *Cuviosul Pahomie din Sfântul Munte Athos (de origine sârb, nevoitor în secolul al XIX-lea),*
- *Sfinţii mucenici din peşterile Zverineţ (Kiev, Ucraina),*
- *Sfintele muceniţe Daria (Rusia) și Evdochia,*
- *Sfinții cuvioși Daniel (Rusia) și Trifon athonitul,*
- *Sfânta mare muceniţă Ecaterina,*
- *Sfinţii mucenici prunci uciși de Irod,*
- *Sfinţii cuvioşi părinți uciși în Sinai şi Rait,*
- *Sfântul apostol Iacov, ruda Domnului,*
- *Sfinții mucenici Tarah, Andronic și Prov,*
- *un cuvios necunoscut de la Mănăstirea Lavra Pecerska din Kiev și*
- *sfinte moaşte din piciorul Sfintei mese a bisericii voievodale.*

„Creştinul bun este jumătate om, jumătate înger”

Deasupra raclei se spune:

„Însuţi Stăpâne, pentru rugăciunile sfinţilor Tăi mucenici, celor care pentru Tine s-au nevoit, ca în tot pământul prin sfintele Tale lăcaşuri să se semene sfintele lor moaşte”

La ieșirea din lăcașul de cult, privirea ți se oprește pentru o clipă pe peretele din spate. În stânga, pictați unul lângă altul, cu trăsături ascetice, stau trei stareţi ai Mănăstirii Pângăraţi: Atanasie, Varnava şi Daniil ieroschimonahul.

În dreapta lor și a intrării, trei mari părinţi cuvioși ai neamului nostru: Cuviosul Paisie Olaru de la Sihăstria, care ne dorește „să ne întâlnim la poarta Raiului”, cuviosul Ioanichie Bălan, care ne spune că „un creştin bun este jumătate om, jumătate înger” și neprețuitul părinte Cleopa, cu bine cunoscutul îndemn la răbdare nesfârșită.

Pr. Silviu Cluci - Odoarele Mănăstirii Iviron

Mănăstirea Iviron adăposteşte unul din cele mai valoroase tezaure din Sfântul Munte, constând în părţi din sfintele moaşte a peste 150 de sfinţi.

În Paraclisul Sfinţilor Arhangheli din katholikonul mănăstirii se păstrează o bucată din lemnul Sfintei Cruci, precum şi părţi din hlamida, buretele şi trestia de la Răstignirea Mântuitorului.

Tot aici se află moaşte ale Sfinţilor:

- *Teodor Stratilat, Vasilevs - episcopul Amasiei,*
- *Mihail - episcopul Sinadelor,*
- *Panteleimon,*
- *Fotini samarineanca,*
- *Eupraxia,*
- *Parascheva,*
- *Cosma şi Damian,*
- *Gheorghe,*
- *Iacov Persul,*

- *Nestor,*
- *Evstatie,*
- *capetele Sfinţilor Fotie mucenicul, Ierotei Iviritul, Nichita,*
- *părţi din capetele Sfinţilor Grigorie de Nyssa şi Elefterie,*
- *precum şi mir de la Sfântul mare mucenic Dimitrie.*

Schevofilachionul mănăstirii, aflat deasupra pridvorului, adăposteşte veşminte brodate, vase bisericeşti, veşmântul arhieresc al patriarhului Dionisie al IV-lea, mantia patriarhului Grigorie al V-lea, o minunată dveră care are brodată pe ea Adormirea Maicii Domnului, sacosul împărătesc al lui Ioan Ţimiski.

De asemenea, aici se păstrează un rând de Sfinte Vase de aur din 1587-1588, cu 12 scene gravate, reprezentând cele 12 Praznice împărăteşti, precum şi o îmbrăcăminte de Evanghelie (1578-1605) tot din aur şi cu cele 12 Praznice gravate pe ea, darul Katolicosului (patriarhului) Eftimie al Abhaziei.

Obiectul de mare valoare al mănăstirii este lămâiul de 1,5 m înălţime, cu 7 sfeşnice şi cu 30 de lămâi de argint. Inscripţia în greceşte şi ruseşte menţionează că a fost donat mănăstirii de locuitorii Moscovei în anul 1818.

Printre obiectele de cult donate de domnitorii români acestei mănăstiri se află un orar, brodat cu fir de aur, argint şi mătase, într-un atelier din Ţara Românească, datat 30 aprilie 1533, reprezentând o donaţie a diaconului Radivoi şi a soţiei sale, Anca.

Un alt obiect de mare valoare este o poală de icoană brodată, cu faţă dublă, reprezentând Buna Vestire şi Învierea, dăruită de Radu Paisie şi fiul său, Vlad, la anul 1545.

Biserica Sfântul Elefterie - Nou, Bucureşti

Biserica Sfântul Elefterie Nou este una dintre marile biserici ale Bucureştiului. Această monumentală biserică a fost construită, în Piaţa Sfântul Elefterie, atunci când vechea Biserică Sfântul Elefterie, din vecinătate, nu mai făcea faţă nevoilor spirituale ale populaţiei, mult sporite, ale acestui cartier al oraşului, dezvoltat mai ales după primul Război Mondial.

Biserica este aşezată cu absida Sfântului Altar spre Strada Dr. Lister, cu intrarea dinspre Strada Sfântul Elefterie, şi prezintă o faţadă bine compusă spre squar-ul dintre aceste două străzi ce converg în Piaţa Operei. Date cu privire la construirea bisericii ne oferă pisania aflată în interiorul bisericii, deasupra uşii de intrare:
"Această Sfântă şi Dumnezeiască Biserică, întru care se cinsteşte şi se prăznuieşte hramul Sfântului mucenic Elefterie - episcopul Iliricului - şi al marelui mucenic Gheorghe, s-a zidit din temelie cu dania binevoitoare a enoriaşilor, cu ajutoarele hărăzite de alţi binecredincioşi creştini şi instituţii bisericeşti şi de stat şi cu purtarea de grijă şi sârguinţă unui comitet de construcţie condus de preotul-profesor universitar Mihai Bulacu, parohul bisericii."

Lucrările, începute la 29 iunie 1935 cu binecuvântarea Patriarhului Miron, când s-a pus piatra de temelie, au fost întrerupte în anul 1940 din pricina celui de al doilea război mondial (1939-1945), când se înălţaseră zidurile şi i se făcuseră turlele şi acoperişul. Continuarea lucrărilor s-a făcut după război, astfel ca "la împlinirea a 36 ani de la începerea lor, adică la 29 iunie 1971, de praznicul Sfinţilor apostoli Petru şl Pavel, s-a târnosit de către însuşi Prea Fericitul Părinte Justinian, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

La ridicarea biserici au contribuit, în anul 1935, Generalul Ion Georgescu (1884-1956) împreună cu soţia sa Smaranda şi Primăria Municipiului Bucureşti. Planurile

de arhitectură au fost întocmite de profesorul arhitect Constantin Iotzu (1884-1962), iar cele de structură de către inginerul Dumitru Marcu. Biserica a fost ridicată de Societatea Naţională de Construcţii "Sonaco". Catapeteasma este sculptată în lemn, de Grigore Dumitrescu şi Aurel Obreja, iar pictura este executată de pictorii Iosif Keber şi Vasile Rudeanu.

În urma cutremurului din 4 martie 1977, turla Pantocrator a fost pusă în pericol. Ulterior a fost consolidată (1977-1983), prin grija Consiliului Parohial şi cu ajutorul Arhiepiscopiei Bucureştilor. Biserica are dimensiuni monumentale (36 x 25 metri), fiind asemănătoare cu bisericile: "Parcul Domeniilor", "C.A.M. Belvedere" şi Mitropolia veche din Târgovişte.

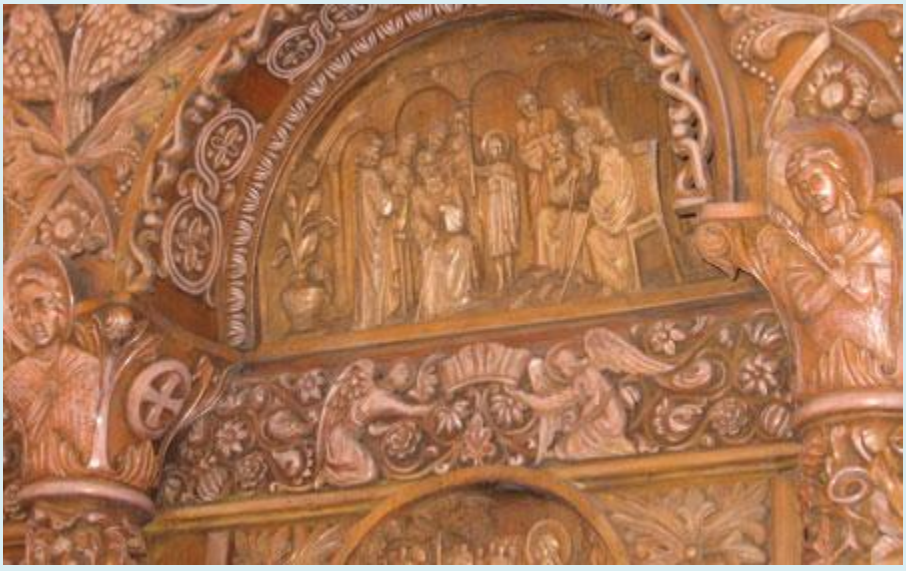

Biserica este de tip cruce greacă înscrisă, având o turlă decagonală pe naos, rezemată pe patru mari arce dublouri, cele de vest şi est, continuate cu arce în retrageri multiple. În colţurile pătratului circumscris bazei turlei mari, se ridică alte patru turle mai mici şi mai zvelte.

Cornişele turlelor urmăresc conturul arcelor de pe feţele tamburilor. Pridvorul are trei arcade în plin centru cu arhivolte marcate din cărămizi alternate cu zone tencuite, sprijinite pe coloane din piatră cu capiteluri neobizantine. Un pridvor similar există şi pe faţada laterală nordică, spre Piaţa Sfântul Elefterie.

Din pridvor intrăm în vestibul, care are de o parte şi de alta, diferite încăperi destinate lumânărilor (în dreapta), caselor scărilor (către subsol şi etaje: spre cafas şi clopotniţă), depozitelor şi altor cerinţe ale bisericii. În naos, câte un şir de arce pe laturile nordică şi sudică, cât şi unul către vestibul, susţin cele două tribune laterale, precum şi cafasul.

Întreaga biserică este îmbrăcată în exterior cu asize de cărămidă aparentă, alternând cu panouri tencuite cu praf de piatră. O friză alcătuită din arce mult alungite decorează partea superioară a faţadelor. Coronamentul faţadelor dinspre sud, nord şi vest rezultă din exprimarea în exterior a semicilindrilor ce alcătuiesc braţele crucii; timpanele lor sunt decorate cu o succesiune de arce în retragere, realizate din cărămidă aparentă, de formate speciale, inspirate după acelea folosite la bisericile bizantine şi la bisericile româneşti din secolele XIV-XVI.

Fiecare timpan este străpuns de câte trei ferestre alăturate; parapetul acestora este format din trei panouri adâncite, două traforate în chipul crucii, iar cel median, închis în acoladă, adăpostind o icoană în mozaic. Ferestrele mari, terminate în arc de cerc, sunt închise cu grilaje şi vitralii cu desen geometric. Subasmentul este îmbrăcat în piatră de talie.

Faţadele exprimă în exterior, atât împărţirea, cât şi structura interioară a bisericii. Cea sudică este în mare parte asemănătoare cu cele de nord şi vest, exceptând pridvorul, aici înlocuit de trei arce decupate în zidărie.

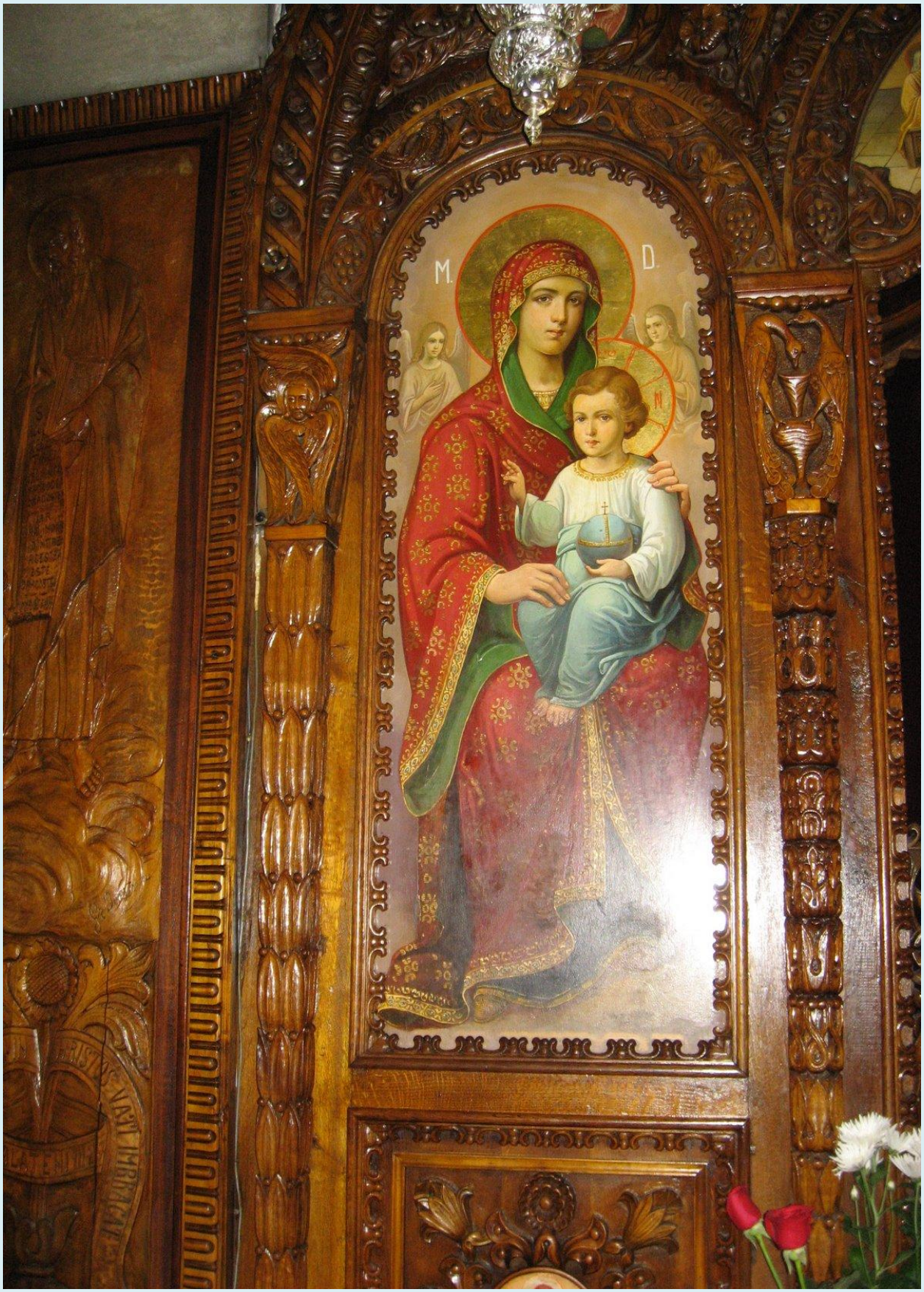
M.
D.

IIS.
HS.
FERICIȚI CEI BLÎNZI CĂ ACEIA VOR MOȘTENI PĂMÎNTUL
MATEI V.5.

SF. MUCENIC
ELEFTERIE

PICTOR
I. Keler

SF. IER.
NICOLAE

SF CUV.
ANTONIE
CEL MARE.
FRĂȚILOR PRIN
CREDINȚĂ ȘI
FAPTE BUNE
NE VOM
MÂNTUI.

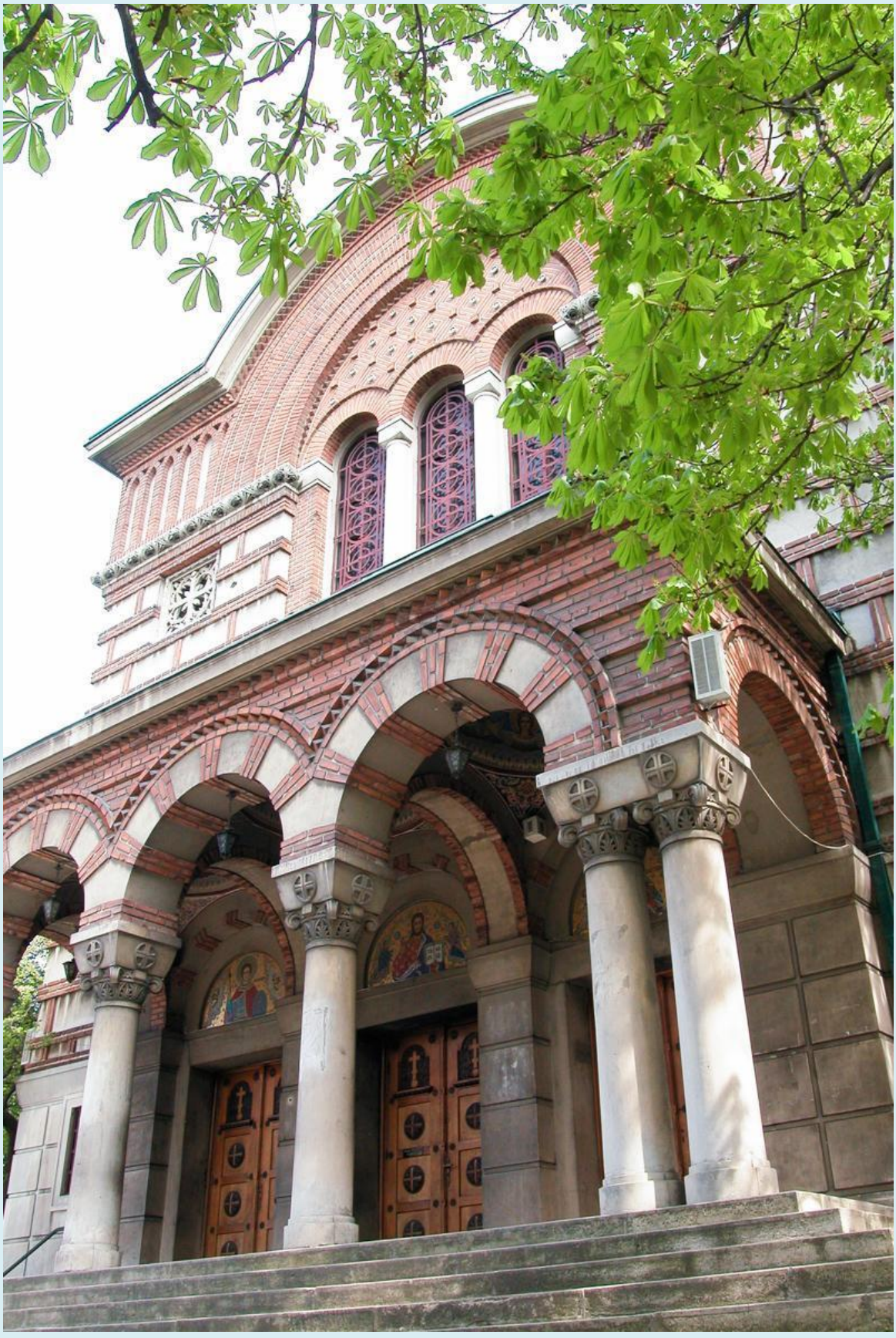

SF. MC. ELEFTERIE

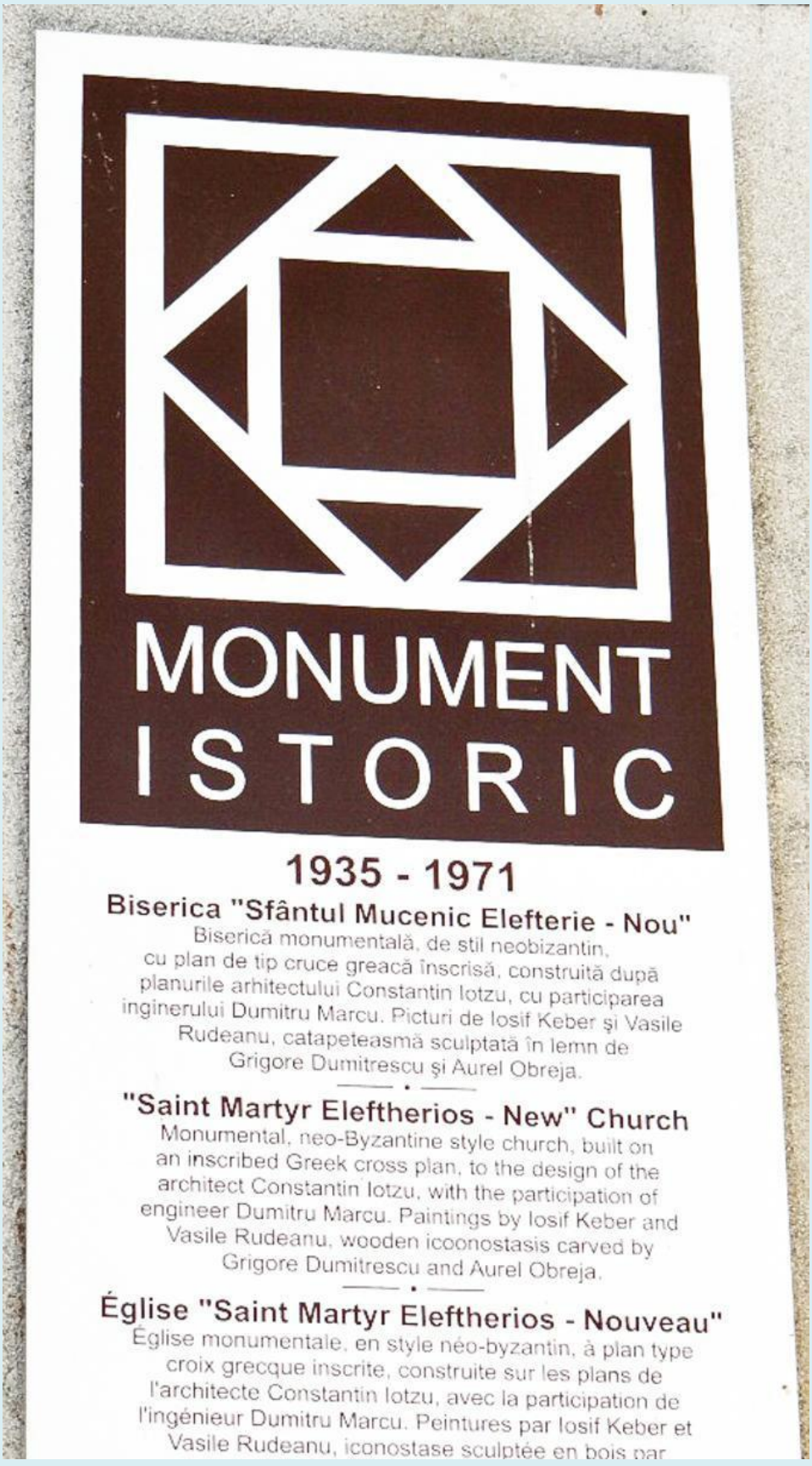
MONUMENT
ISTORIC
1935 - 1971
Biserica "Sfântul Mucenic Elefterie - Nou"
Biserică monumentală, de stil neobizantin, cu plan de tip cruce greacă înscrisă, construită după planurile arhitectului Constantin Iotzu, cu participarea inginerului Dumitru Marcu. Picturi de Iosif Keber şi Vasile Rudeanu, catapeteasmă sculptată în lemn de Grigore Dumitrescu şi Aurel Obreja.
"Saint Martyr Eleftherios - New" Church
Monumental, neo-Byzantine style church, built on an inscribed Greek cross plan, to the design of the architect Constantin Iotzu, with the participation of engineer Dumitru Marcu. Paintings by Iosif Keber and Vasile Rudeanu, wooden icoonostasis carved by Grigore Dumitrescu and Aurel Obreja.
Église "Saint Martyr Eleftherios - Nouveau"
Église monumentale, en style néo-byzantin, à plan type croix grecque inscrite, construite sur les plans de l'architecte Constantin Iotzu, avec la participation de l'ingénieur Dumitru Marcu. Peintures par Iosif Keber et Vasile Rudeanu, iconostase sculptée en bois par

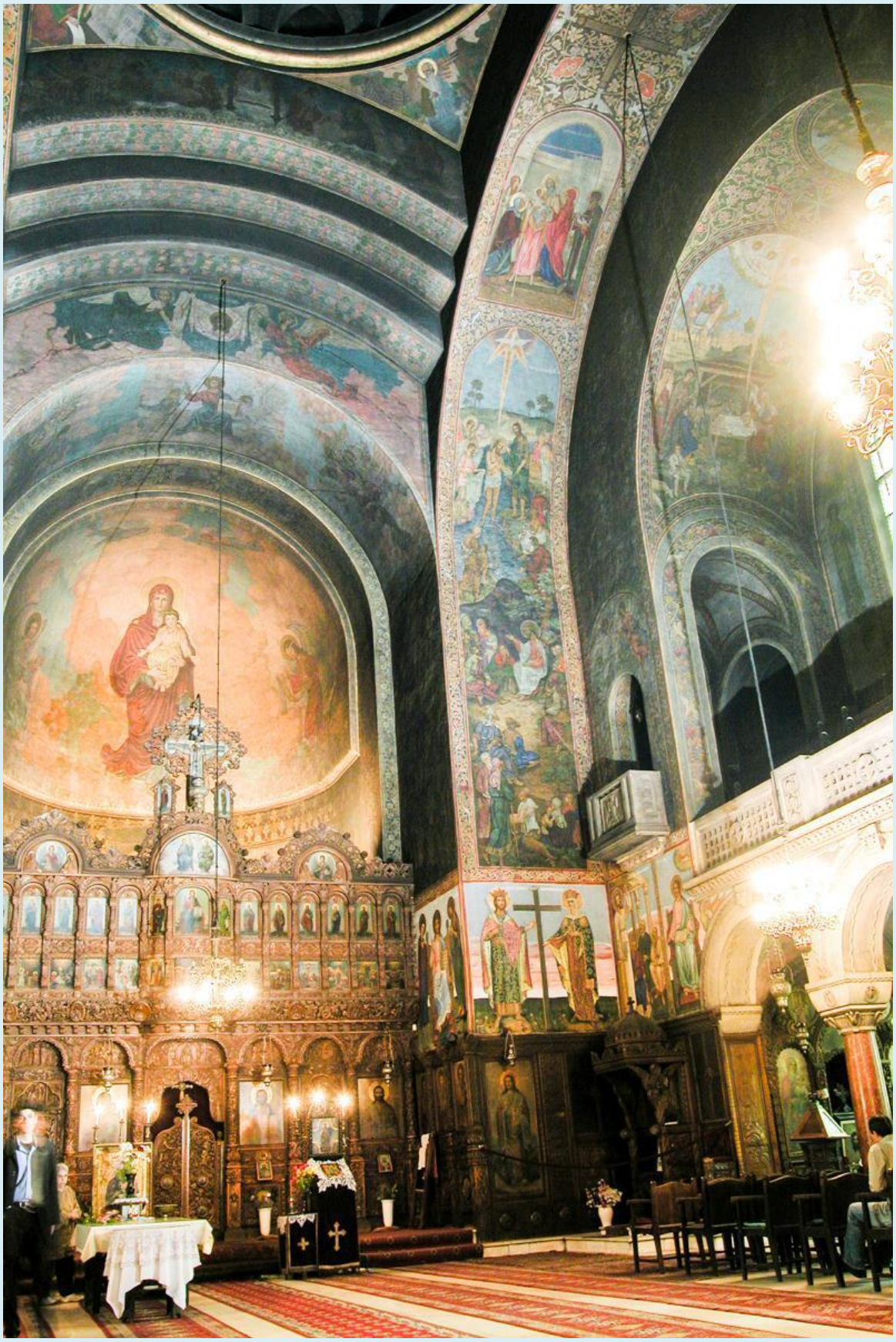

Lumina

Lumina

ZIARUL
lumina

Lumina

(Foto) Biserica „Sfântul Elefterie-vechi” din București

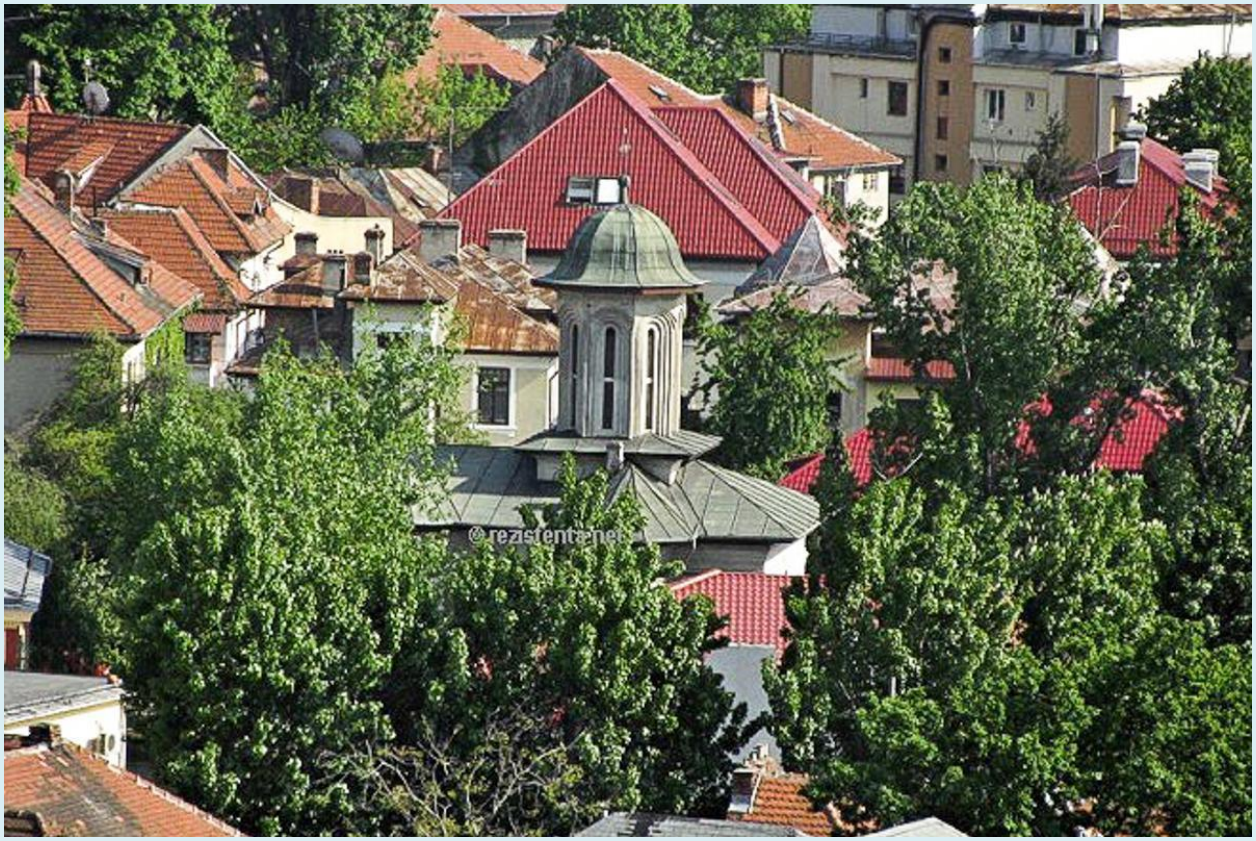
@rezistentaner

MONUMENT
ISTORIC
1741 - 1744
Biserica "Sfântul Mucenic Eleftherie - Vechi"
"Saint Martyr Eleftherios - Old" Church
Église "Le Saint Martyr Eleftherios - Vieux"

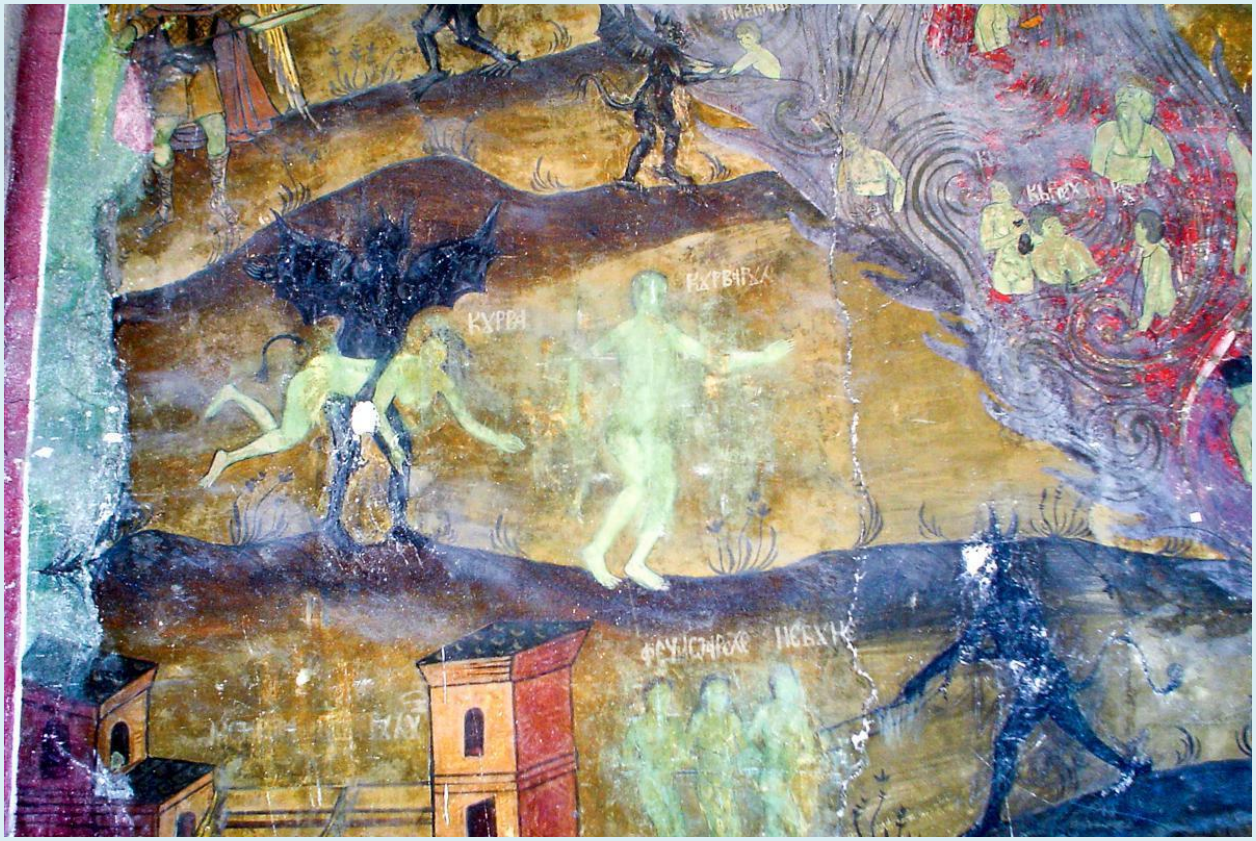

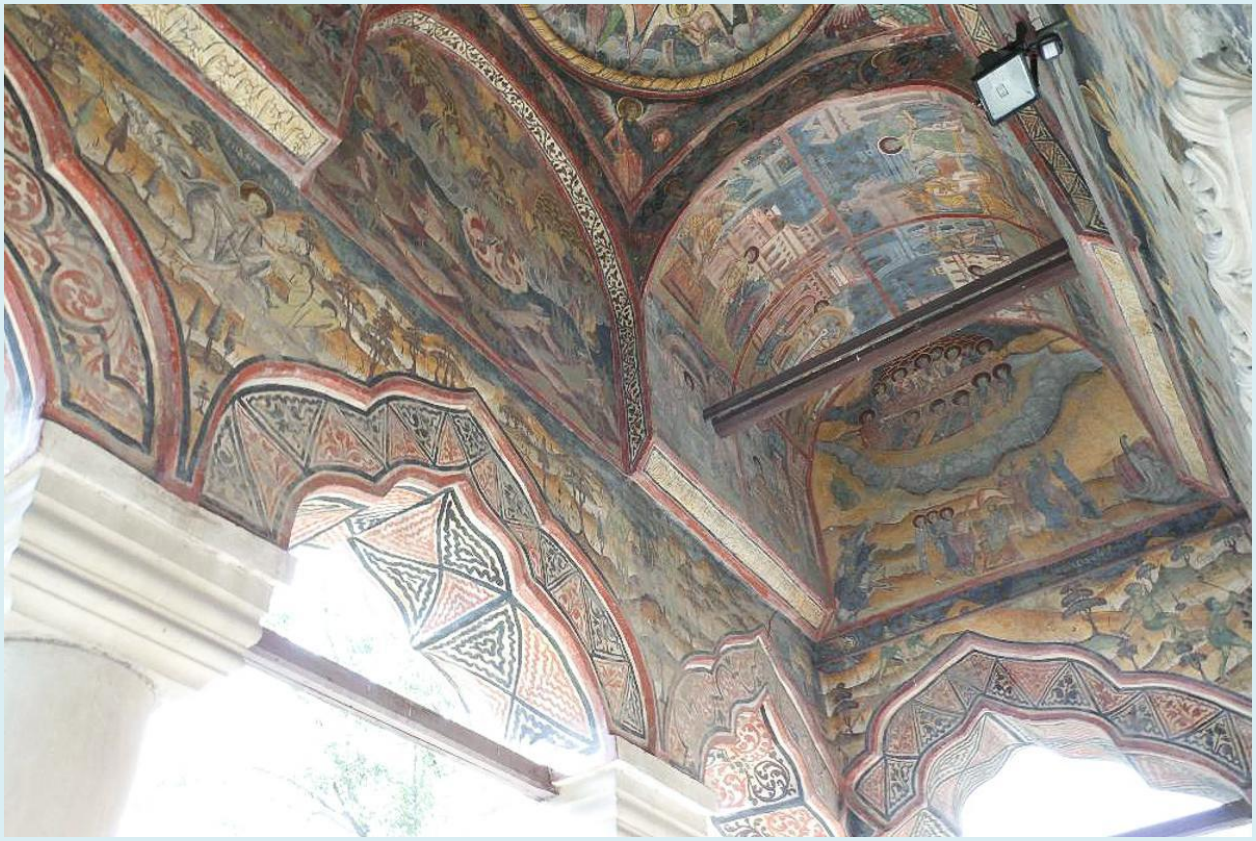

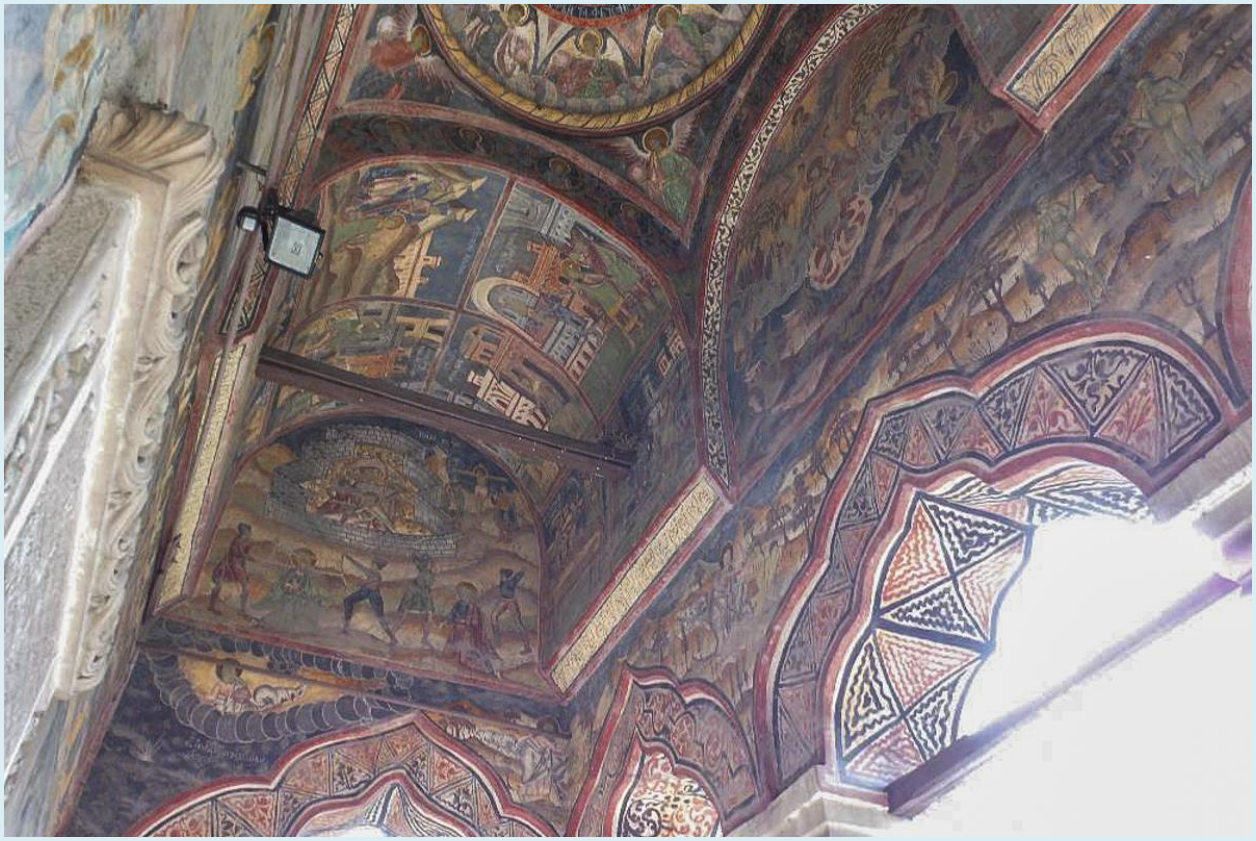

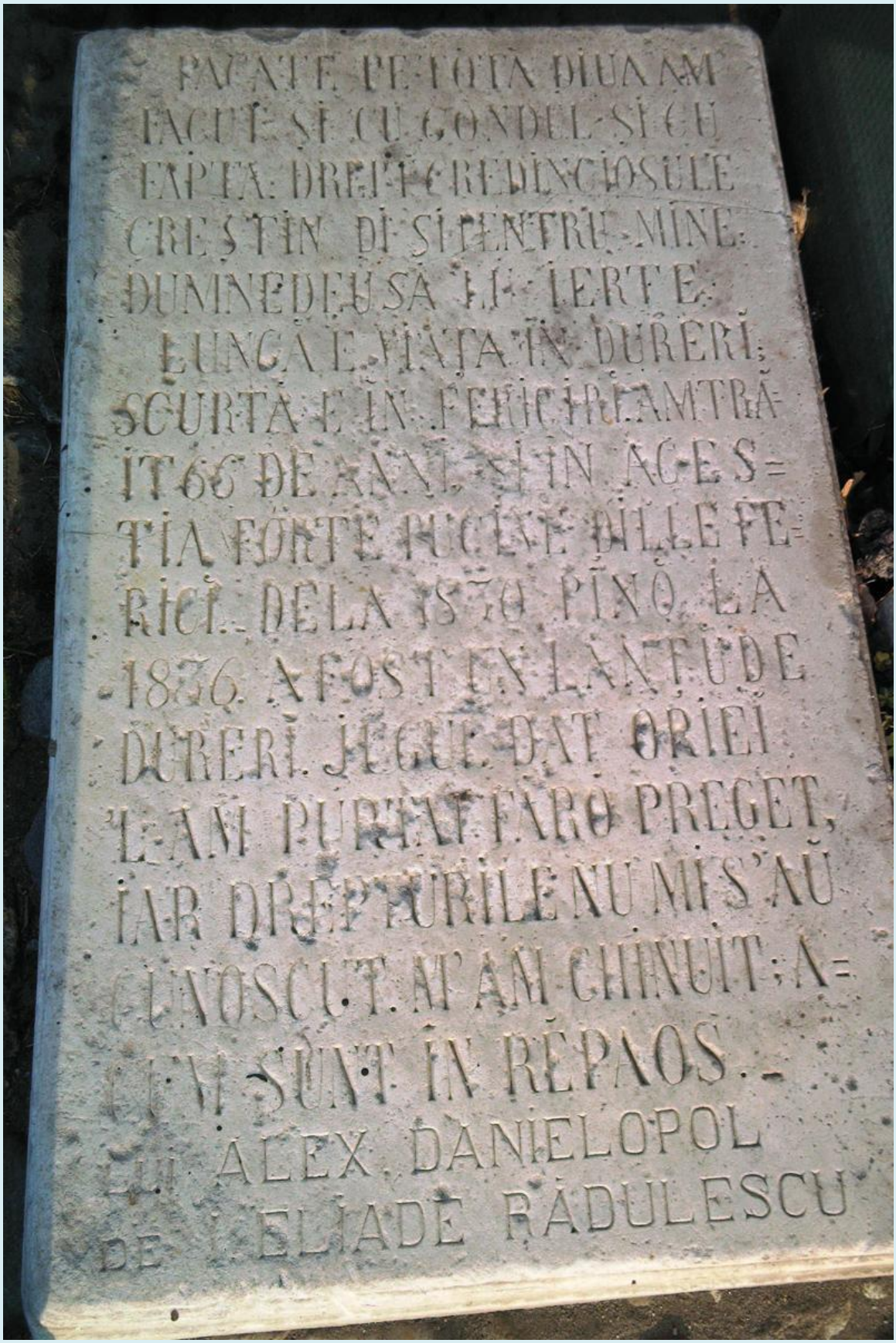
FACATE PE TOTA DIUA AM
FACUT SI CU GONDUL SI CU
FAPTA DREPTCREDINCIOSULE
CRESTIN DI SI PENTRU MINE
DUMNEDEUSA MI IERTE
LUNGA E VIATA IN DURERI,
SCURTA E IN FERICIREAMTRĂ
IT 66 DE ANNI SI IN AGES=
TIA FORTE PUCINE DILLE FE=
RICI DELA 1870 PINO LA
1876 AFOST IN LANTUDE
DURERI JUGUL DAT ORIEI
L AM PURTAT FARO PREGET,
IAR DREPTURILE NU MI S AU
CUNOSCUT M AM CHINUIT A=
CUM SUNT IN REPAOS
ALEX. DANIELOPOL
DE ELIADE RADULESCU

[c] AmFostAcolo...

Icoane

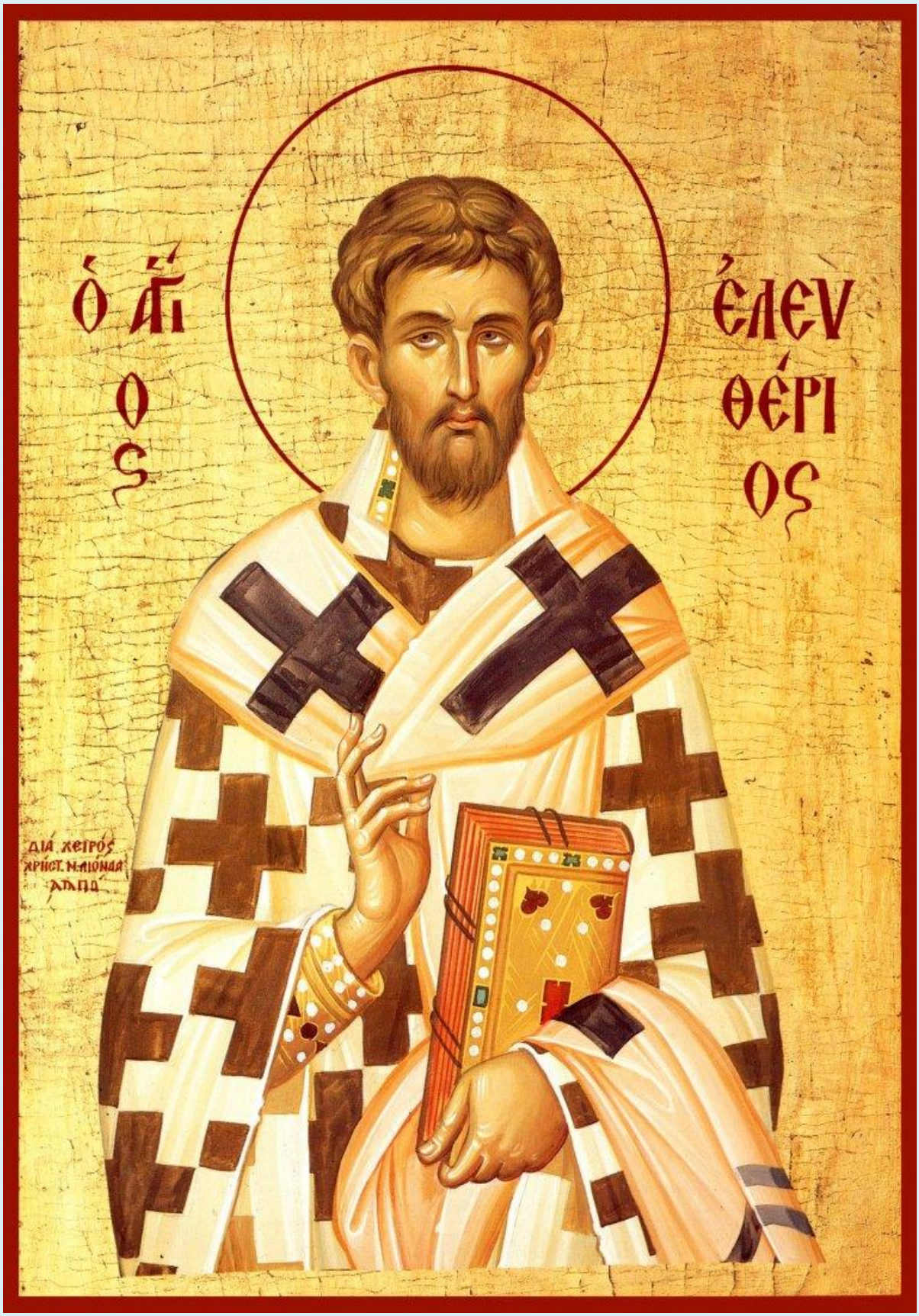
Ὁ ἅγι
ος
ἐλεν
θέρι
ος
ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ
ΧΡΗΣΤ. Μ. ΛΙΟΝΔΑ
ΑΠΠΑ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΕΛΕΥΘ
ΕΡΙΣ

Ὁ Ἅγιος
Ἐλευθέριος

Ο ΑΓΙ
ΕΛΕΥ
ΘΕ
ΡΙ

Fresca din biserica Maicii Domnului din Markopoulos, Kefalonia

Sfântul Mucenic Elefterie

Ὁ ἅγιος
Ἐλευθέριος

Ὁ ἅγιος
ἐλευθέριος

Ὁ
ἅ γ ι
ος
ἐλευθέ
ρι
ος

Ὁ ἅγι
ος
ἐλεν
θέρι
ος

ὁ ἅγ
ιος
ἐλευθέ-
ριος

Ὁ
ἅγιος
Ἐλευθέριος

15 decembrie

Sf. Ierarh Eleftherie
Sf. Mc. Antia
15 decembrie

Ὁ ἅγιος
Ἐλευθέριος
Ἡ ἁγία
Ἀνθία

Ἡ ἁγία
ἀμθία
μήτηρ ἐλευ-
ἁγίου θερίου

15 Decembrie

Sfântul Sfințit Mucenic

Elefterie

Episcopul Iliriei

video acatist
icoane fotografii articole

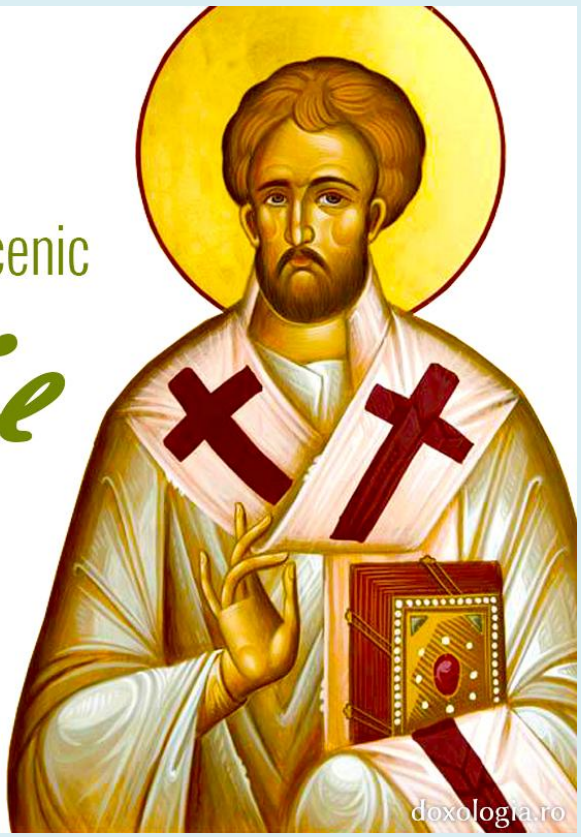

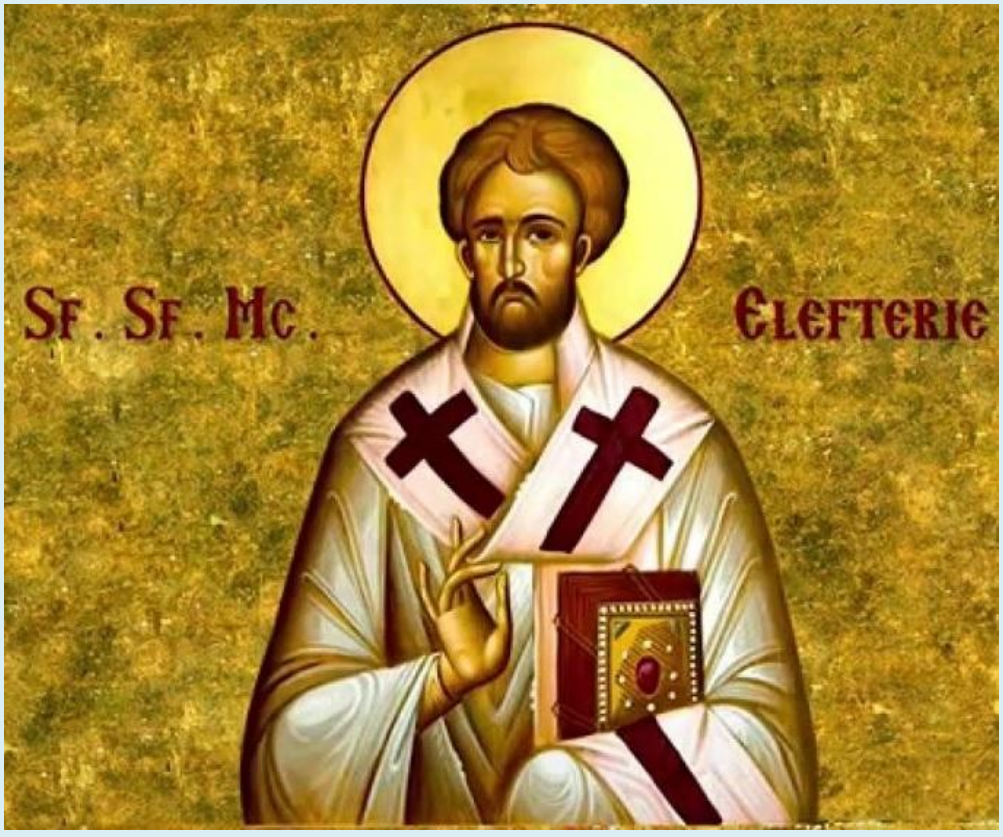

SF. SFINȚIT MC.
ELEFTERIE

SF. SFINȚIT MC.
ELEFTERIE

Troparul Sfântului Sfinţit Mucenic Elefterie, Episcopul Iliriei

15 Decembrie - Glasul 5

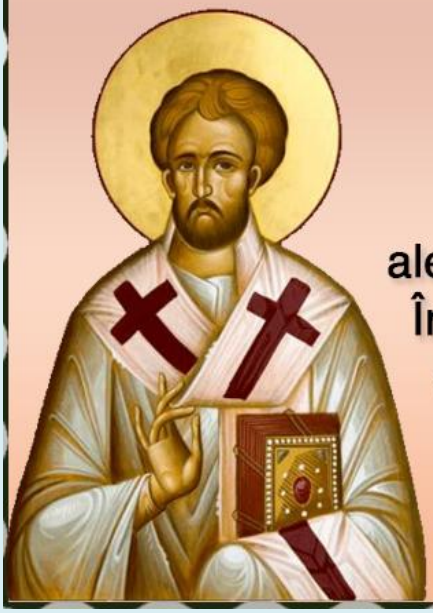

Cu haină de preot fiind împodobit şi cu sângele curgând şiroaie, fericite, ai alergat la Stăpânul tău, Hristos, Înţelepte Elefterie, nimicitorul satanei. Pentru aceasta nu înceta a te ruga pentru cei ce cu credinţă cinstesc fericitele tale nevoinţe.

Troparul Sfântului Cuvios Pavel din Latro

15 Decembrie

Ca cel ce eşti împreună locuitor cu cei fără de trup şi tuturor cuvioşilor părtaş, Prealăudate Pavel, pe tine te lăudăm şi ne rugăm ţie: roagă-te pentru noi ca întotdeauna să aflăm milă.

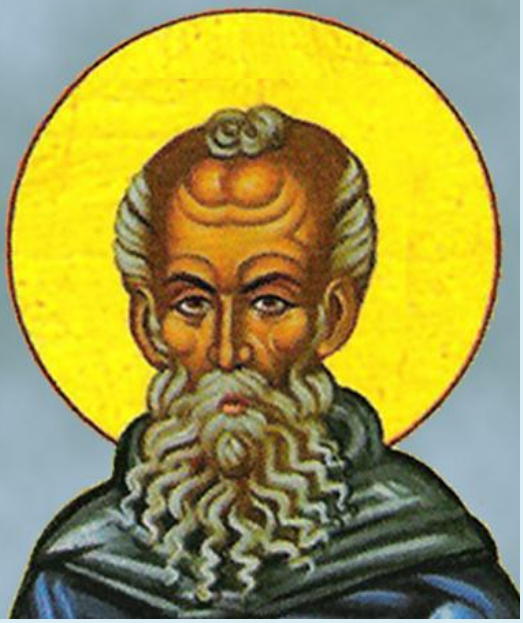

Bucură-te, Sfinte ierarh Elefterie, propovăduitor al Sfintei Treimi!